

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Veselá škola Modřice“

č. j.: ZŠ/31/2012/S

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu: Veselá škola Modřice – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název školy: Základní škola Modřice, okres Brno – venkov, příspěvková organizace

Adresa školy: Benešova 332, 664 42 Modřice

Ředitelka školy: Mgr. Kateřina Koubková

Koordinátor ŠVP: Mgr. Jana Havlíčková

Odloučená pracoviště školy: Komenského 343, 664 42 Modřice

Součásti školy: Základní škola IZO:102 191 042

Školní družina: IZO:118 300 164

Školní jídelna IZO:103 079 874

IČ: 75023326

Bankovní spojení: 27-8635150287/0100

Telefon/fax: 538 728 201

E-mail: reditelství@zsmodrice.org

Adresa internetové stránky: www.zsmodrice.org.

Identifikátor právnické osoby: 600 111 075

Zařazení do sítě škol: 27.3.1996

Zařazení do školského rejstříku: 1.1.2006

Název zřizovatele: Město Modřice
nám. Svobody 93
664 42 Modřice

ŠVP byl schválen Školskou radou dne 30.8.2012, projednán na pedagogické radě dne 30.8.2012.

ŠVP nabývá platnosti od 30. 8. 2012.

ŠVP nabývá účinnosti od 1. 9. 2012.

.....
Mgr. Kateřina Koubková, ředitelka školy

razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola Modřice je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Vyučuje se na dvou školních budovách. 1. stupeň a školní družina jsou umístěny v budově školy na Komenského ulici, 2. stupeň je soustředěn v budově školy na Benešově ulici, kde se nalézá i ředitelství školy, školní jídelna a sportovní areál. Hlavní budova na Benešově ulici a odloučené pracoviště na ulici Komenského jsou ve vzdálenosti cca 200 metrů.

Na 1. i na 2. stupni ZŠ je naší snahou vzhledem k materiálně-technickým možnostem vzdělávat žáky ve dvou paralelních třídách v rámci jednoho ročníku. Naplněnost tříd i počet tříd v ročníku je však dán aktuální situací zapsaných žáků. Průměrná naplněnost tříd je přibližně 20 žáků, oddělení školní družiny jsou plně vytížena, celková kapacita školy je 350 žáků.

2.2 Vybavení školy

Budova 1. stupně je zasazena do tichého prostředí zástavby rodinných domků na ulici Komenského. Předností této budovy je příjemné prostředí, které školu obklopuje - předzahrádka a školní dvůr, který nabízí možnost relaxace žáků po vyučování v rámci školní družiny.

Ve třech podlažích školy se nachází prostorné třídy, sborovny, herny školní družiny, keramická dílna. Na vzhledu a výzdobě školy se podílejí především žáci s učiteli, chodby i třídy jsou vkusně a esteticky upraveny.

Na Benešovu ulici je pak situována hlavní budova školy s ředitelstvím, kmenovými třídami a odbornými pracovny pro hudební a výtvarnou výchovu, přírodopis, nachází se zde odborná učebna chemie s přilehlou laboratoří a učebna fyziky, která je současně multimediální pracovnou. Tato třída je vybavena interaktivní tabulí, dataprojektorem a PC s připojením k internetu. Výuka s použitím nových technologií je rychlá, pružná, dynamická, pro žáky atraktivní a zajímavá. Velmi dobře je vybavena i počítačová učebna. Žáci mají možnost pracovat na moderních počítačích, k dispozici je síťová tiskárna a datavideoprojektor. Ke skupinovým činnostem, žákovským prezentacím i běžné výuce slouží studovna, která je rovněž vybavená ICT zařízením – pěti počítači s připojenou tiskárnou a dataprojektorem. V odpoledních hodinách je učebna využívána jako relaxační místnost před odpoledním vyučováním, žáci mohou využít možnosti připojení k internetu při přípravě na vyučování. Pro zkvalitnění výuky cizích jazyků byla zřízena i jazyková učebna.

V přízemí školy jsou pracovny vybaveny pro výuku výtvarné výchovy a pracovních činností, tedy dílny a cvičný byt. Zejména učitelé výtvarné výchovy dokázali najít míru mezi estetičností, kterou prostředí vtiskl architekt, a přirozenou krásou výrobků vzniklých spontánně, improvizovaně, v tvořivém procesu. První dojem při vstupu do školy je umocněn květinovou výzdobou, která v kombinaci s prosklenými chodbami působí velmi příjemně.

Stávající budova byla slavnostně otevřena v roce 1993. Vznikla rekonstrukcí tzv. staré budovy školy, k níž byla citlivě k prostředí přistavěna nová část. Tím se zredukoval počet školních budov na různých místech Modřic na současné dvě budovy na Benešově ulici a ulici Komenského. Přístavba je řešena vzdušně,

moderně, s dostatkem prostoru i světla, což zajišťují částečně prosklená střecha, světlíky uprostřed chodeb, terasa a prosklené požární schodiště.

Zázemí pro učitele pak představují moderně vybavené a pohodlné kabinety propojené s třídami, sborovna a příruční knihovna. Škola má i kvalitní sociální a hygienické zařízení, předností je pak bezbariérový přístup a výtah. V době volna a přestávek mohou žáci využívat odpočinkové koutky na chodbách, studovnu a školní hřiště se zahradním altánem. Žákům jsou k dispozici občerstvovací automaty.

Nedílnou součástí školy je školní kuchyně a školní jídelna s celkovou kapacitou pro 400 domácích i cizích strávníků.

Pro menší veřejná vystoupení, jako jsou slavnostní zahájení a ukončení školního roku, vánoční a velikonoční besídky a výstavy prací žáků, využíváme prostornou chodbu v atriu školy. Výchovné koncerty či každoroční školní akademie potom probíhají ve velkém sále hotelu Gregor, jehož prostory jsou škole ve spolupráci s kulturně-školní komisí MěÚ v Modřicích laskavě zapůjčovány.

V těsné blízkosti školy je vybudován menší lehkootletický areál s multifunkčním hřištěm, jehož předností je kvalitní umělý povrch. Areál je využíván v rámci tělesné výchovy především v jarních a podzimních měsících.

Škole chybí vlastní tělocvična, výuka tělesné výchovy i další sportovní aktivity jsou realizovány v nedaleké tělocvičně Sokolu Modřice nebo školní cvičebně. Sokol Modřice nám vychází vstříc při organizování sportovních soutěží a turnajů v rámci okresu Brno-venkov, a to zapůjčováním velkého travnatého hřiště na fotbalová utkání i antukového hřiště na turnaje ve vybíjené.

Součástí areálu školy je i rozsáhlá travnatá plocha, která slouží k relaxaci dětí školní družiny, ale nabízí i další možnosti využití především v tělovýchovné oblasti.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Náš pracovní tým tvoří kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Mladí učitelé, kteří přinášejí novou inspiraci, zde spolupracují se zkušenými kolegy předávajícími jim své zkušenosti. Tím vytváříme kompaktní a tvůrčí kolektiv, který je předpokladem kvalitní výuky a příjemné pracovní pohody.

Pedagogové mají snahu a zájem o celoživotní vzdělávání, rozvíjí svoji profesní specializaci a odbornost na školeních, seminářích a v dostupné literatuře.

Škola ve spolupráci s modřickou farností nabízí kvalifikovanou výuku náboženství.

Pedagogičtí pracovníci se podílí na organizaci mimoškolních aktivit, tradičně organizujeme vánoční a velikonoční dílny s následnými výstavkami žákovských výrobků, vánoční jarmark, žáci vystupují na besídkách a školní akademii. Těší nás, že se na těchto aktivitách podílí i rodiče a škola se tak proměňuje v místo vzájemných setkávání a spolupráce.

Ve škole pracuje výchovný poradce, který je nápomocný žákům při volbě svého povolání, žáci se na něj mohou obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v problémových situacích. Účastní se projednávání výchovných přestupků, pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

Poskytuje kariérové poradenství žákům i rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu na další typ vzdělávání. V rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, který vyučuje, spolupracuje s poradenskými zařízeními, nabízí žákům informační materiály o středním školství i trhu práce.

Nedílnou součástí práce výchovného poradce je řídit práci s žáky vyžadujícími zvláštní péči, tj. s nadanými žáky i se žáky se specifickými poruchami učení. Sleduje jejich posun, spoluvytváří s třídními učiteli individuální plány pro integrované žák apod.

S výchovným poradcem úzce spolupracuje i metodik prevence sociálně-patologických jevů. Naši žáci jsou vzhledem k umístění Modřic nedaleko krajského města Brna vystaveni negativním patologickým vlivům. Proto jsme se zaměřili především na zprostředkování a užívání osvědčených postupů a doporučení, jak těmto vlivům předcházet.

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok a koordinuje jeho realizaci. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i průřezových témat, návštěvami center volného času, které realizují programy s touto tematikou, besedami s pracovníky Policie ČR aj.

Metodik prevence i výchovný poradce jsou v kontaktu s Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Brno-venkov na Hybešově ulici, s oddělením péče o dítě MěÚ Šlapanice, popř. se středisky výchovné péče.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu naší školy i jejího celkového zaměření. Jsou přínosné pro efektivitu vyučovacího procesu, lépe motivují, žáci si mohou teoretické poznatky vyzkoušet nebo vidět v praxi. Na naší škole zařazujeme spíše projekty krátkodobé, ročníkové, které vychází z propojování vzdělávacích obsahů některých předmětů. Osvědčily se i formy projektů celoškolských, které většinou organizujeme rámci ekologické výchovy, k příležitosti významných dní či výročí a naplňujeme jimi průřezová témata.

Další projekty:

- Dlouhodobé projekty se rozjíždí v rámci ekologické výchovy. Ta je ve škole realizována předmětem Ekologie a prolíná se i do ostatních předmětů i průřezových témat. Spolupracujeme s ekologickými organizacemi, žáci se zapojují do menších projektů, jezdí na několikadenní ekologické pobyty. Mezi nejvýznamnější organizace, se kterými spolupracujeme, je společnost Tereza, MRKEV, Jezírko a Lipka Brno.
- V průběhu celého školního roku organizujeme sběr papíru, třídíme odpad a také podporujeme charitu sběrem separovaného textilu atp.
- Pedagogové vzájemně spolupracují na školních projektech v rámci jednotlivých předmětů se společnou tematikou. Pořádáme kulturně-vzdělávací pobyty po významných místech ČR, kulturně-historickou exkurzi

do Prahy, lyžařské zájezdy, školy v přírodě, školní výlety. Tyto akce začleňujeme do našeho ŠVP a realizujeme v nich obsah některých průřezových témat.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Podporujeme stále se rozvíjející spolupráci mezi učiteli a rodiči. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin, na třídních schůzkách nebo v úředních dnech (je-li vhodné, mohou být žáci přítomni při jednání rodičů a učitele).

Při škole funguje SRPŠ, které se spolupodílí na organizaci mimoškolních aktivit pro žáky, rodiče i širší veřejnost. Vtahujeme rodiče do dění školy, zapojujeme je vedení zájmových kroužků, jezdí s námi jako doprovod na školní akce. Vítejme účast rodičů s dětmi na víkendových akcích – návštěvy divadel, zájezdy, výlety.

O činnosti a aktivitách školy jsou rodiče pravidelně informováni na webových stránkách školy a v modřickém Zpravodaji.

Další spolupráce:

- Osvědčená je mnohaletá spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Brno-venkov, která diagnostikuje žáky se SPU, pomáhá koordinovat práci s žáky i rodiči, psychologové pak pravidelně navštěvují školu, vedou s dětmi besedy, zjišťují klima třídy, aj.
- IPS ÚP Brno-venkov zajišťuje programy k volbě povolání pro žáky 9. ročníků, psychologické testy pomáhají zjistit předpoklady pro další studium a povolání. Žáci zde rovněž získávají informace o situaci na trhu práce.
- KÚ Brno – venkov, sociální odbor a Středisko výchovné péče pro děti a mládež v Brně, pomáhají při řešení výchovných problémů dětí a protidrogové prevenci.
- Pedagogická fakulta MU – praxe studentů.
- Pedagogické centrum v Brně – semináře a kurzy pro pedagogické pracovníky.
- Spolupráce s MŠ Modřice – příprava zápisu do 1. třídy, návštěvy dětí MŠ ve škole za účelem poznání nového prostředí, informační schůzky pro rodiče budoucích prvňáčků, vystoupení a akce žáků základní školy pro děti z MŠ.
- Spolupráce se Sokolem Modřice – pronájem sokolovny pro výuku tělesné výchovy, fotbalového hřiště, tenisového kurtu na turnaje ve vybíjené.
- Se sportovními a tanečními kluby či organizacemi – podporujeme vedení tanečních aj. kroužků pro naše žáky.
- Spolupráce s modřickou knihovnou.
- Spolupráce s KŠK při Radě města Modřice – pravidelná žákovská vystoupení např. u rozsvícení vánočního stromu v Modřicích, pomoc při zajišťování kulturních akcí pro děti – maškarní ples, Den dětí aj.
- S Policií ČR – v rámci prevence sociálně-patologických jevů besedy, Hry bez hranic aj.
- S KÚ Brno – venkov, besedy v oblasti protidrogové prevence.
- Středisko volného času Lužánky, SVČ Ivančice – výukové programy, besedy.
- Ekologická sdružení MRKEV, Lipka Brno, Veronica aj.

2.6 Školská rada

Školská rada jako instituce sdružující zástupce města Modřic, rodičovské veřejnosti a učitelů má 6 členů, kteří se pravidelně, minimálně dvakrát ročně, schází. Na svých schůzkách se členové vyjadřují k hospodářské činnosti školy, sleduje se plnění výchovně-vzdělávacího programu školy, jsou podávány informace o akcích školy, projednává se výroční zpráva. Školská rada přispívá svými návrhy k řešení problémů a sleduje zázemí sociálně slabých rodin v souvislosti s výchovně-vzdělávacím procesem.

2.7 Školní družina

Školní družina je umístěna v budově školy na Komenského ulici. Oddělení ŠD jsou věkově smíšená, mohou ji navštěvovat i dojíždějící žáci. Heterogenní skupina je předpokladem vzájemné pomoci starších žáků mladším, jejich vzájemné komunikaci. Vztahy ve skupinách jsou díky přátelskému přístupu vychovatelek neformální, blíží se mnohdy rodinnému prostředí.

Ve výchovné činnosti navazují vychovatelky svým vzdělávacím programem na vzdělávací program školy, podílí se na realizovaných projektech nebo je v souladu s vlastním vzdělávacím programem vytváří.

Vychovatelky ŠD se aktivně podílí na přípravě a realizaci škol v přírodě a k přípravě zápisu dětí do 1. třídy. V rámci vlastního provozu školní družiny mohou děti navštěvovat i různé kroužky.

Vydařené akce ŠD s fotodokumentací a doprovodným textem lze nalézt na webových stránkách školy.

2.8 Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Na naší školu docházejí žáci se širokou škálou speciálních poruch učení. Vzhledem k tomu, že zachováváme přirozenou strukturu kolektivů, vzdělávají se tito žáci v běžných třídách.

Při péči o žáky s SPU spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno-venkov a se Speciálním pedagogickým centrem Brno. V případě doporučení těchto institucí je žák vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu.

Ve škole mohou děti se SPU navštěvovat dyslektické kroužky pod vedením proškolených pedagogů.

V případě, že by školu navštěvovali nadaní žáci, škola by vytvořila podmínky pro rozvoj nadání těchto žáků např. rozšířenou výukou některých předmětů nebo přeřazením do vyššího ročníku.

Vlastní péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě:
- a) se zdravotním postižením – žák tělesně postižený a žák s vývojovými poruchami učení
  - b) se zdravotním znevýhodněním – žák se zdravotním oslabením, žák dlouhodobě nemocný nebo žák s lehčími zdravotními poruchami, které vedou ke specifickým poruchám učení (SPU) a specifickým poruchám chování (SPCH)

c) se sociálním znevýhodněním – žák s rodinným prostředím s nízkým sociálně kulturním postavením, žák s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou

1. Péče o žáky s vývojovými poruchami učení

Žáci se specifickými poruchami učení (SPU) patří na naší škole k nejpočetnější skupině žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nejčastěji se vyskytujícími poruchami jsou dysortografie, dyslexie a dysgrafie. K méně častým diagnostikovaným poruchám patří dyskalkulie a dyspraxie. Některé poruchy bývají provázeny poruchami pozornosti (ADD) nebo poruchami pozornosti s hyperaktivitou (ADHD). U většiny žáků se symptomy jmenovaných poruch vzájemně prolínají a v průběhu trvání vykazují různou intenzitu.

Vzhledem k tomu, že zachováváme přirozenou strukturu kolektivů, vzdělávají se tito žáci v běžných třídách.

Efektivní fungování vzdělávání a péče o žáky se SPU předpokládá velmi těsnou spolupráci učitelů, třídních učitelů, rodičů a výchovného poradce. Při péči o žáky se SPU spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno-venkov. Spolupráce s výše uvedenou institucí zahrnuje: odborná vyšetření žáků doporučených školou, poskytování konzultací vyučujícím, metodickou pomoc při sestavování individuálních plánů, konzultace ke způsobům práce se žákem s SPU.

Učitelé v hodinách přistupují k žákům se SPU diferencovaně, nechybí individuální přístup při zadané samostatné práci. Jsou jim při písemných úkolech zadávány kratší písemné celky, místo diktátů jsou těmto žákům zadávána doplňovací cvičení, jsou jim tištěny zápisy ke vlepění do sešitů. Je upřednostněn mluvený projev žáka, v případě písemného zkoušení jsou časově zvyhodněni, mají zkrácené zadání.

Ve škole mohou děti se SPU navštěvovat dyslektické kroužky pod vedením proškolených pedagogů. Ve všech formách reedukace SPU mají žáci k dispozici speciální pomůcky: trojrozměrné pomůcky, speciální pracovní sešity, čítanky a pracovní listy, přehledy učiva, dyslektické tabulky, počítačové nápravné programy, hmatové pomůcky, atd. pořizované školou.

Při doporučení PPP a na žádost rodičů jsou žáci vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), které vycházejí ze závěrů pedagogicko-psychologického vyšetření provedeného na odborném pracovišti, a školního vzdělávacího programu. IVP stanoví postup vzdělávání dítěte se SPU, úlevy s ohledem na nejzávažnější potíže, nápravu zjištěných potíží, IVP stanoví postup vzdělávání dítěte se SPU, úlevy s ohledem na nejzávažnější potíže, hodnocení i kontrolu výsledků či speciální pomůcky, které budou při reedukaci používány. Na vypracování IVP se podílí třídní učitel a vyučující příslušných předmětů s pomocí výchovného poradce. Na žádost rodičů jsou integrováni žáci hodnoceni slovně.

U mnohých žáků jsou také diagnostikovány specifické poruchy lehčího rázu, Pro úspěšné a bezproblémové zvládnutí učiva těmito žáky respektujeme

doporučení a závěry pedagogicko-psychologických vyšetření a poskytujeme jim potřebný rozsah individuální péče v hodinách.

2. Péče o tělesně postižené žáky

Pro integraci tělesně postižených žáků jsou v budově školy na Benešově ulici odstraněny architektonické bariéry (bezbariérový přístup do školy, speciální sociální zařízení, výtah, který umožňuje přesun žáka do odborných učeben). Důležitou podmínkou úspěšné integrace je partnerství rodičů zdravotně postižených žáků a školy.

Při péči o tělesně postižené žáky spolupracujeme se Speciálním pedagogickým centrem Brno.

Tělesně postižený žák, který je integrován v naší škole, je fyzicky postižený, ale jeho onemocnění nepostihuje intelekt. Má tedy předpoklady normálního psychického vývoje a může se vzdělávat v běžné základní škole. Integrovaný tělesně postižený žák je vzděláván podle IVP, který vychází ze závěrů vyšetření provedeného na odborném pracovišti a školního vzdělávacího programu.

3. Péče o žáky se zdravotním znevýhodněním

Při vzdělávání a péči o tyto žáky škola zohledňuje a respektuje individualitu a potřeby žáka:

- dle potřeby je žákům vypracováván individuální vzdělávací plán (IVP)
- po návratu ze zdravotnických zařízení jsou žáci citlivě a postupně zapojováni do vzdělávacího procesu
- při prověřování vědomostí a hodnocení výsledků vyučující zohledňují zdravotní znevýhodnění žáka (odložená klasifikace, slovní hodnocení, redukce učiva, rozložení prověřovaného učiva do menších celků, volba vhodných forem a metod prověřování, ...)
- nabízíme individuální konzultace žáků i rodičů s vyučujícími

Při vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním je taktéž velký důraz kladen na spolupráci rodiny, lékařů a školy.

4. Péče o žáky se sociálním znevýhodněním

V posledním období se v naší škole objevují žáci pocházející z kulturně a jazykově odlišného prostředí, kteří k nám přicházejí v rámci migrace (děti cizinců). Jedním z hlavních problémů při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí je ve většině případů nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka.

Ke specifickým potřebám při vzdělávání těchto žáků patří:

- vysoce individuální přístup
- pomoc pedagoga ve výuce při osvojování si znalosti vzdělávacího jazyka
- uvedení žáka do prostředí školy a seznámení s českým prostředím, tradicemi a zvyklostmi
- odlišné metody a formy práce
- seznámení žáků třídy s kulturními zvyklostmi a tradicemi jiných národností
- individuální klasifikace a hodnocení
- případné vypracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP)
- v rámci podpory interkulturního obohacení podporuje škola prostor pro prezentaci vlastní kultury

Dále do této skupiny řadíme děti z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením a žáky ohrožené sociálně patologickými jevy. Vzdělávání a působení na tyto žáky je realizováno utvářením a rozvíjením klíčových kompetencí a vzdělávacím obsahem, aktivitami a činnostmi, které ve škole probíhají. K základním potřebám a dovednostem žáků, majícím významnou roli v oblasti prevence sociálně-patologických jevů, patří: schopnost komunikace, schopnost týmové práce, dostatek sebedůvěry a dobrá odolnost vůči stresu, učení se přiměřeně se vyrovnat s osobními a sociálními požadavky, konflikty, školními problémy a různými náročnými životními situacemi.

Základními nástroji, které má škola k dispozici pro realizaci preventivní strategie, je školní vzdělávací program a minimální preventivní program, který vychází z potřeb a podmínek školy.

Péče o nadané žáky

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů.

Pro vzdělání těchto žáků může být vypracován individuální vzdělávací plán (IVP), který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického vyšetření a vyjádření zástupce žáka, za zpracování IVP odpovídá ředitel školy. Ředitel školy může přeradit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí, kterou jmenuje.

Možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků:

- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost žáků
- umožnění vyhledávání nových informací a souvislostí, samostatné vypracovávání projektů, respektování zájmů žáka, ponechání možnosti vlastní volby, účast na soutěžích a olympiádách
- rozšiřování a prohlubování obsahu učiva
- zadávání specifických úkolů (na složitější a abstraktnější úrovni)
- respektování vlastního pracovního tempa (mít připravené úkoly a úlohy, pokud je žák hotov dříve než ostatní žáci, nebo poskytnutí určité volnosti ve způsobu, jakým využije „ušetřený“ čas)
- případná účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky

Na naší škole pracujeme především se žáky:

a) nadprůměrnými, kteří se snadno a rychle učí, bývají konformnější a jsou-li motivováni, bývají úspěšní. Nadání těchto žáků je podporováno:

- zadáváním náročnějších úkolů a problémových úloh
- respektováním pracovního tempa
- zadáváním specifických úkolů
- podporou účasti žáků na soutěžích a olympiádách

b) talentovanými v různých dovednostech (pohybových, hudebních, výtvarných, ...). Škola umožňuje rozvíjení talentu podporou účasti v soutěžích, na soustředěních, zapojením do mimoškolní činnosti, prezentací na školních vystoupeních, volbou volitelných předmětů apod.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Vzhledem k poloze města Modřic (těsná blízkost města Brna, spojení MHD), k různorodému složení žáků (přicházejí žáci talentovaní, průměrní i žáci vyžadující individuální přístup a speciální péči) a k tradici školy nejsme školou úzce zaměřenou, ale chceme poskytnout a zabezpečit všestranný rozvoj osobnosti dítěte.

Naším záměrem je, aby dospívající člověk, který opouští naši školu, nebyl zaměřen jednostranně, nýbrž aby získal základy všeobecného vzdělání, tj. aby dobře ovládal svůj mateřský jazyk, v rámci anglického či německého jazyka se pohotově vyjadřoval v běžných komunikačních situacích, aby na poznání historického vývoje českého národa a evropské kultury dokázal pochopit problémy současného světa a dovedl se v něm zorientovat, aby získal základní praktické informace z přírodních věd a dokázal používat výpočetní techniku. Pro harmonický rozvoj a vyváženost osobnosti je nezbytný i rozvoj estetického vnímání, vnímání krásy přírody jako zdroje inspirace a posilování tělesné zdatnosti.

Neboť jsme středně velkou školou, stírá se anonymita žáků, vytváří se prostředí, ve kterém se mohou utužovat a prohlubovat vzájemné vztahy nejen mezi dětmi, ale i mezi dětmi a učiteli.

Z toho důvodu chceme vytvořit příjemné a přátelské klima školy, ve které se budou děti cítit bezpečně a dobře. Nenásilně tak chceme vytvářet atmosféru klidu, pohody, vzájemného pochopení a spolupráce, zkrátka veselou školu s pozitivně naladěnými dětmi i učiteli. Nechceme zbytečný strach a obavy z neúspěchu, ale současně je záměrem našeho vzdělávacího programu vypěstovat u dětí smysl pro odpovědnost a plnění svých povinností.

Zajímáme se o mimoškolní aktivity dětí, jsme ve spojení s jejich rodiči, kteří se začínají podílet na školních akcích. Na základě otevřeného partnerství tedy chápeme školu jako model demokratického společenství, jako instituci, která žije bohatým vnitřním životem plným činnosti dětí i jejich učitelů.

Naše priority:

- Chceme žákům poskytnout smysluplné informace, které by se nestaly pouze encyklopedickými vědomostmi, ale našly by praktickou využitelnost.
- Dobře připravit žáky na přestup do středního školství.
- V rámci celkové gramotnosti člověka posílit výuku cizích jazyků a využívat nejmodernější komunikační a informační technologie.
- Pojmenovat problémy životního prostředí.
- Nezbytnou teoretickou část vyučování doplňovat efektivními aktivizujícími metodami, prvky dramatické výchovy, zařazovat projekty, umožnit dětem prožitkové vyučování a tím posílit vlastní zodpovědnost dětí při rozhodování, sebedůvěru a zdravé sebevědomí.
- Propojovat předměty, při vyučování vytvářet celistvé tematické bloky.
- Podporovat zvědavost, aktivitu, poskytovat prostor pro vyjádření vlastního názoru, využívat nápadů dětí při plánování výuky a tvorby projektů.
- Rozšiřovat dětem kulturní obzory, naučit je vnímat společenský a občanský život, sledovat kulturní dění (přivést je k četbě, navštěvovat kulturní zařízení,

poznávat svou zemi prostřednictvím školních výletů, škol v přírodě, vzdělávacích zájezdů).

- Vést děti k odpovědnosti k sobě i druhým, k respektování dohodnutých pravidel chování.
- Organizovat společné oddychové aktivity dětí, učitelů a rodičů.
- Chceme, aby se škola zpřístupnila veřejnosti a na základě otevřených vztahů se postupně stala přirozeným kulturním a vzdělávacím střediskem města.
- Naším záměrem je pokračovat v pestré mimoškolní činnosti.

4. Výchovné a vzdělávací strategie školy při naplňování klíčových kompetencí

Klíčové kompetence	výchovně vzdělávací strategie a postupy
<p>KOMPETENCE K UČENÍ - umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání</p>	Žáci rozpoznávají a vědomě používají takové způsoby učení, které jsou pro ně nejefektivnější, dále si vytváří optimální podmínky pro vlastní učení, dodržují psychohygienu učení.
	Klademe důraz na čtenářskou gramotnost, čtení s porozuměním práci s textem, vyhledávání informací, rozvíjíme abstraktní a logické myšlení.
	Osvětlujeme smysl a význam poznatků a dovedností, jejich využití v dalším studiu či uplatnění v praxi.
	Integrujeme znalosti a dovednosti z různých vyučovacích předmětů.
	Zajímáme se o alternativní zdroje informací.
	Umožňujeme žákům realizovat některé vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost.
	Uplatňujeme individuální přístup k žákům tak, aby si mohli zažít úspěch z vlastní práce.
	Zapojujeme žáky do školních soutěží a olympiád.
	Žáci rozpoznávají překážky a problémy v učení, diskutují o nich, přijímají zpětnou vazbu a vytvoří plán dalšího zlepšování.
Identifikují vlastní chybu, zjistí její příčinu a nalézají způsoby její nápravy.	
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU - podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému</p>	Žák identifikuje problém a systematicky postupuje při jeho řešení, rozvíjí kritické myšlení.
	Zařazujeme rozmanité aktivity, které by vedly k rozpoznání příčin daného problému.
	Výuku vedeme tak, aby žáci hledali různé způsoby řešení a objevovali paralely s podobnými případy.

	Řešení posuzujeme z nejrůznějších společenských aspektů, dokážeme je obhájit a uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí.
	Při řešení obdobných úloh aplikujeme osvědčené postupy.
	Zařazujeme netradiční úlohy - matematický Klokan,olympiády, Scio, Cermat
	Při výuce se snažíme motivovat žáky problémovými úlohami a situacemi z praktického života či historie.
	Žáci se zdokonalují v práci s informacemi čerpanými z různých pramenů, vyhledávají, třídí, zpracovávají.
<p style="text-align: center;">KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci</p>	Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli, rodiči i ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
	V písemném i ústním projevu formulujeme své myšlenky a názory kultivovaně, výstižně a logickém sledu.
	V textu, promluvě či jiném záznamu žák určí klíčová místa.
	Žák se dokáže zapojit do diskuse, argumentovat, asertivním způsobem (důrazně, ale slušně) obhájit své stanovisko.
	Naslouchá druhým lidem, chová se empaticky.
	Rozpozná manipulativní záměr a takovouto komunikaci společensky přijatelným způsobem odmítne.
	Sám s druhými nemanipuluje.
	Ke komunikaci a informovanosti o škole využíváme webových stránek školy.
	Příležitostně si připravují žáci svoje relace do školního rozhlasu "Dobrá vlna."
	Spolupracujeme s Centrem volného času Lužánky v Brně při realizaci dramatické výchovy.
	V rámci dramatického kroužku na naší škole hrajeme divadlo, organizujeme vystoupení pro MŠ i veřejnost.

<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých</p>	<p>Chápeme význam týmové práce, uvědoměle přijímáme role v různých skupinách, respektujeme vedoucího skupiny.</p>
	<p>Schopnost spolupracovat s ostatními rozvíjíme zejména v předmětech výchovného zaměření, na školních akcích, školách v přírodě, školních výletech.</p>
	<p>Žák cítí odpovědnost za vykonanou práci, chce pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce.</p>
	<p>Vytváříme pozitivní postoj k životu, přírodě, ke kulturnímu dědictví.</p>
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti</p>	<p>Chápeme základní společenské normy chování, nutnost dodržování povinností, ale i uplatňování svých práv.</p>
	<p>Učíme se nebýt lhostejní k ničení a vandalismu.</p>
	<p>Odmítáme násilí, nacházíme cesty k řešení konfliktů.</p>
	<p>Rozeznáváme příčiny agresivity, útlaku a totalitních metod, umíme se jim bránit</p>
	<p>Snažíme se pochopit jiné názory, tradice a jiný kulturní a historický vývoj, který ovlivňuje současné dění.</p>
	<p>Důraz klademe na environmentální výchovu (samostatný předmět, realizujeme projekty s touto tematikou, spolupracujeme s ekolog. organizacemi).</p>
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci</p>	<p>Pěstujeme u žáků zdravé národní cítění, hrdost na svou vlast a současně odpovědnost za své jednání.</p>
	<p>Využívá nabyté vědomosti, znalosti, postupy práce v běžném životě.</p>
	<p>Na základě objektivního sebehodnocení a reálné situace vedeme k profesní orientaci.</p>
	<p>Nabízíme volitelné předměty a zájmové útvary, v nichž žáci rozvíjí své schopnosti.</p>
	<p>Výuku doplňujeme praktickými exkurzemi, návštěvami ÚP v Brně, CVČ Lužánky v Brně.</p>

5. Průřezová témata

Ve vzdělávacím programu mají průřezová témata především výchovný charakter. Nemají jen vzdělávací úlohu, jsou jednotícím prvkem více vyučovacích předmětů i pojítkem mezi školou a životem.

Jejich úlohou je mimo jiné rozvoj osobnosti mladého člověka v oblasti jeho postojů a hodnot. Vhodná realizace PT by měla dát příležitost pro individuální uplatnění žáků, jejich spolupráci a měla by propojovat a doplňovat to, co si žáci během studia osvojili.

Na naší škole realizujeme průřezová témata několika způsoby:

- samostatný předmět Ekologie (P)
- integrace do předmětu (INT/zkratka předmětu)
- projekt (PRO)

Posilujeme především mezipředmětový charakter PT, zařazujeme předmětové i mezipředmětové projekty, krátkodobé i delší kurzy (zaměřené např. na rozvoj osobnosti, na ekologickou tematiku), celoškolské aktivity i mimoškolské akce. Smyslem PT je propojování toho, co se žáci učí, uvádění učiva do širších souvislostí. Pro jejich realizaci jsou vhodné nejrůznější skupinové a aktivizační formy výuky, výlety, exkurze, sportovní soutěže, návštěvy center volného času.

Do Školského vzdělávacího programu začleňujeme šest průřezových témat:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)** – smyslem tohoto PT je pomáhat všem žákům utvářet si praktické životní dovednosti a pomáhat jim hledat vlastní cestu ke spokojenému životu a kvalitním mezilidským vztahům. Specifikem OSV je, že předmětem učení je sám žák, jeho osobnost a jeho vztahy s lidmi.
OSV se zabývá rozvojem schopností poznávání, sebepoznáním a sebepojetím, seberegulací, psychohygienou a kreativitou, věnuje se poznávání lidí, mezilidským vztahům, komunikaci, spolupráci a soutěži a také hodnotám, postojům, praktické etice a dovednostem rozhodování a řešení problémů.
- **PT Výchova demokratického občana (VDO)** má žákům pomoci orientovat se v pluralitní demokratické společnosti, konstruktivně řešit problémy s vědomím svých práv a povinností. Současně chceme děti vést k uplatňování slušné komunikace při řešení každodenních osobních i společenských problémů. VDO umožňuje žákům ověřit si význam dodržování pravidel na sobě samých.
VDO se zabývá pojmem občan, občanská společnost, stát, věnuje se vztahu občanské společnosti a školy, formám participace občanů v politickém životě a principům demokracie.
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (G)** rozvíjí vědomí evropské identity, otvírá poznání a perspektivy života v Evropě i ve

světě. Prohlubuje porozumění událostem, které mají vliv na vývoj Evropy a světa, zdůrazňuje osobní odpovědnost za dění ve společnosti.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech posiluje individuální zájem žáka o Evropu a svět, evropskou identitu a život člověka jako Evropana.

- Náplní průřezového tématu **Multikulturní výchova (MV)** je seznamovat žáky s rozmanitostí kultur, poznat vlastní identitu, rozvíjet smysl pro solidaritu, nacházet způsoby porozumění a spolupráce s odlišnými kulturami. MV se zabývá kulturními odlišnostmi, mezilidskými vztahy, etnickým původem lidí, multikulturalitou a principy sociálního smíru a solidarity.
- V rámci **Environmentální výchovy (EV)** jsou žáci vedeni k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Žáci jsou podporováni v aktivní účasti na ochraně a citlivém utváření životního prostředí. EV se základním vzdělávání věnuje základním podmínkám života, ekosystémům, vztahu člověka k prostředí a souvislostem lidských aktivit s problémy životního prostředí.
- Prostřednictvím **Mediální výchovy (MEV)** chceme vybavit žáky základní mediální gramotností. MEV nabízí poznatky týkající se mediální komunikace a také základní dovednosti práce s médii. Vedeme žáky k vyhodnocování mediálních sdělení z hlediska jejich vztahu k realitě. MEV se věnuje kritickému vnímání mediálních sdělení, interpretaci vztahu médií a reality, stavbě mediálního sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vlivu médií ve společnosti a také praktické tvorbě mediálních sdělení a práci v realizačním týmu.

Poznámky k tabulkám průřezových témat:

Formy realizace tematických okruhů PT zaznamenáváme do příslušné školní dokumentace a dále je rozpracováváme v přehledných tabulkách, a to zvlášť pro 1. stupeň a zvlášť pro 2. stupeň.

V rámci integrace používáme značení INT/ zkratka předmětu a stručné vymezení učiva, které se v konkrétním ročníku dané oblasti PT dotýká. Do integrace zařazené v tabulce uvádíme jen to učivo, které je pro danou oblast zásadní a probírá se podrobně. Učivo, které se svým obsahem okruhů PT je dotkne, se neobjevuje v tabulce, ale zaznamená se jen do TK.

Z tabulky je pak zřejmé, že v průběhu devítiletého cyklu se realizují všechny tematické okruhy daných průřezových témat. Zřetelná je taktéž výpověď o formách realizace.

PT Osobnostní a sociální výchova má velmi široký záběr, tematické okruhy jsou všestranné, prolínají se předměty po celou dobu školní docházky. Z toho důvodu tabulku nezařazujeme, nýbrž všeobecně charakterizujeme způsob naplnění tohoto PT na naší škole.

Zvláštní pozornost věnujeme Environmentální výchově. Kromě integrací do předmětů a případných projektů je této problematice určen samostatný předmět P/Ekologie v 6. ročníku.

Průřezová témata naplňujeme předmětovými, mezipředmětovými anebo celoškolskými projekty (PRO/název), kurzy v centrech volného času, celoškolskými

aktivitami atp. Pro přehlednost uvádíme do tabulky i projekty realizované ve škole. Uspadňuje nám promýšlení dalších aktivit a jejich vzájemnou propojenost. Projekty uvedené v tabulce jsou závazné (pokud se některý z nich v daném školním roce nerealizuje, musí být nahrazen jiným, který naplňuje daná PT). Kromě těchto závazných projektů však mohou vznikat i další, které jsou uvedeny jen v třídní knize.

Vysvětlující komentář o specifické realizaci PT poskytujeme v poznámkách, které jsou nedílnou součástí každé tabulky.

PT – osobnostní a sociální výchova (OSV)

Průřezové téma OSV prolíná všechny ročníky, je součástí všech vzdělávacích oblastí. Rozvíjí osobnost dítěte, jeho hodnoty a postoje i schopnost uplatnit se ve skupině vrstevníků.

Hlavním smyslem OSV je rozvíjet praktické životní dovednosti žáků. Důraz klademe na rozvoj dovedností utvářet dobré mezilidské vztahy, jednat v souladu s etickými principy, efektivně spolupracovat v týmu, rozvíjet sebepoznání a sebeúctu žáků.

Osobnostní a sociální výchovou rozvíjíme a posilujeme kompetence osobnostní, sociální a morální. Pracujeme se třídou jako modelem demokratické společnosti.

Osobnostní kompetence

Rozvíjíme schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí žáka, kreativitu žáků, vedeme je k seberegulaci, sebeorganizaci a psychohygieně.

Sociální kompetence

Rozvíjíme schopnost kontaktu, slovní a mimoslovní komunikaci. Podporujeme zdravou soutěživost, posilujeme spolupráci.

Morální kompetence

Vedeme žáky k dovednosti k řešení problémů a schopnosti rozhodování. Napomáháme utváření žebříčku morálních hodnot a postojů.

OSV naplňujeme:

- metodami dramatické výchovy
- sociálně-psychologickým výcvikem (práce s dynamikou skupiny)
- zážitkovou pedagogikou – metody orientované na psycho-fyzickou složku osobnosti
- čtením a psaním ke kritickému myšlení
- systémy kooperativního učení

PT - výchova demokratického občana					
	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	INT/Prv-Jsem školák	INT/Prv-Člověk mezi lidmi			
Občan, občanská společnost, stát			PRO – Místo, kde žijeme		PRO-Pokladnice evropské kultury
Formy participace občanů v politickém životě				Pro-Naše vlast	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					INT/VI-Obrazy z českých dějin

Poznámky: Obsah tohoto průřezového tématu průběžně realizujeme ve všech ročnících veřejnými vystoupeními žáků a akcemi konanými ve spolupráci s Městským úřadem Modřice

PT - výchova demokratického občana

	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Vystoupení žáků na veřejných akcích, žákovská samospráva	Vystoupení žáků na veřejných akcích, žákovská samospráva	Vystoupení žáků na veřejných akcích, žákovská samospráva	Vystoupení žáků na veřejných akcích, žákovská samospráva
Občan, občanská společnost, stát	INT/Ov-rodina, domov, vlast	INT/Ov-historické typy a formy státu, demokratický politický systém	INT/Ov-člověk a předpoklady soužití s minoritami, Listina základních práv a svobod	INT/Ov-hospodářská politika státu
Formy participace občanů v politickém životě	INT/Ov-obec jako základní jednotka samosprávy státu, návštěva MěÚ v Modřicích	INT/Ov-vznik státu a právních norem, život v naší obci, regionu, kraji, volební systémy	INT/Ov-občané v politickém životě	INT/M-základy statistiky
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	INT/D-formy vlády v Řecku, formy vlády v Římě, odkaz pro západní civilizaci	INT/Ov-státy demokratické a totalitní	INT/Ov-demokracie a etika, atributy demokratických zřízení	INT/D-fašismus v Evropě, diktatura, totalitní režimy

Poznámky:

PT - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá			PRO-Den jazyků	PRO-Den jazyků	PRO-Den jazyků, PRO - Pokladnice evropské kultury
Objevujeme Evropu a svět					INT/VI-S cestovní kanceláří po Evropě
Jsme Evropané				PRO-Naše vlast	

Poznámky:

PT - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

2.stupeň

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	INT/Vv,Ov - naše tradice vychází z evropských tradic, PRO-Den jazyků, INT/Hv-lidová píseň	INT/Ov-státní symboly, PRO-Den jazyků,	INT/Vv, - naše tradice vychází z evropských tradic,, PRO-Den jazyků, PRO-Památná místa v ČR a střední Evropě	INT/Vv,Ov - naše tradice vychází z evropských tradic,, PRO-Památná místa v ČR a střední Evropě, PRO-Den jazyků,
Objevujeme Evropu a svět			PRO-Žijeme v Evropě	INT/D-pád komunistických režimů, PRO - -Žijeme v Evropě
Jsme Evropané	INT/D-kořeny a zdroje evropské civilizace	INT/D-vývoj v Evropě ve 14.-15.st.	Pro- Památná místa v ČR a střední Evropě	INT/Ov-Evropská unie, globalizace, kořeny evropské civilizace

Poznámky:

PT - multikulturní výchova

	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference			INT/PČ-Lidové zvyky, tradice, řemesla, INT/Prv-Člověk mezi lidmi PRO-Místo, kde žijeme Pro-Den jazyků	PRO-Pověsti regionu, INT/PČ, Vv-Lidové zvyky, tradice, řemesla PRO – Naše vlast Pro-Den jazyků	PRO-Pokladnice evropské kultury Pro –Den jazyků
Lidské vztahy	INT/Prv-Moje rodina	Pro – Moje rodina	PRO-Místo, kde žijeme		
Etnický původ			INT/Hv,Vv-Hudební žánry	INT/Hv,Vv-Hudební žánry	INT/Hv,Vv-Hudební žánry
Multikulturalita			INT/Čj,Cj-Pohádky cizích národů	INT/Čj,Cj-Pohádky cizích národů	INT/Čj,Cj-Pohádky a bajky cizích národů
Princip sociálního smíru a solidarity					INT/VI, Státy Evropy, EU

Poznámky:

PT - multikulturní výchova

	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	INT/ČJ,CJ-Pohádky různých národů	INT/Z-role náboženství ve vztazích mezi národy, INT/D-Arabské říše a výboje do Evropy-střet kultur,	INT/OV - zásady lidského soužití,	INT/Hv- hudební kultura, INT/Ov-hlavní světová náboženství
Lidské vztahy	INT/ČJ,Ov- výukové programy, besedy se zaměřením na lidské vztahy	INT/ČJ,Ov- výukové programy, besedy se zaměřením na lidské vztahy	, INT/ČJ,Ov- výukové programy, besedy se zaměřením na lidské vztahy	I INT/ČJ,Ov- výukové programy, besedy se zaměřením na lidské vztahy INT/D-morální důsledky totalitních režimů
Etnický původ	INT/ Hv-písňe jiných národů,	INT/Z-romská kultura	INT/Ov -projevy lidské nesnášenlivosti	INT/D- rasismus
Multikulturalita	INT/D-Kořeny multikulturality v Evropě, INT/ CJ-Velikonoce u nás a ve světě, INT/CJ-Vánoce u nás a ve světě,	, INT/CJ-Velikonoce u nás a ve světě, INT/CJ-Vánoce u nás a ve světě	INT/CJ-Velikonoce u nás a ve světě, INT/CJ-Vánoce u nás a ve světě	INT/D-problémy současného světa, INT/Ov –víra a předsudky, INT/CJ-Velikonoce u nás a ve světě, INT/CJ-Vánoce u nás a ve světě
Princip sociálního smíru a solidarity	INT/Ov-humanitární akce	INT/Z-humanitární akce	INT/Ov-humanitární akce	INT/Ov-humanitární akce

Poznámky: Poznámky: Žáci 6. – 9. ročníku navštěvují výukové programy center vloného času v Brně zaměřené na dramatickou výchovu, čímž naplňují uvedená PT.

Dále se účastní charitativních a humanitárních akcí,výukových programů o životě v rozvojových zemích

PT - environmentální výchova					
	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	PRO-U babičky na dvorku		INT/Prv-Krajina kolem nás PRO-Místo, kde žijeme	INT/Př-Rozmanitost přírody	INT/Př-Rozmanitost podmínek života na Zemi
Základní podmínky života	PRO-U babičky na dvorku		INT/Prv-Příroda	INT/Př-Rozmanitost přírody	INT/Př-Rozmanitost podmínek života na Zemi
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRO-Den Země, PRO-Sportovní den	PRO-Den Země, PRO-Sportovní den	PRO-Den Země, INT/Prv-ekologie, PRO-Sportovní den	PRO-Den Země, PRO-Sportovní den	PRO-Den Země, PRO-Sportovní den
Vztah člověka k prostředí			INT/Tv-turistika a pobyt v přírodě		INT/Př-Člověk, jeho životní podmínky a vztah k prostředí

Poznámky: V rámci rozvíjení vztahu člověka k přírodě je možné realizovat výukové programy, školní poznávací výlety nebo školy v přírodě aj.

PT - environmentální výchova

	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	INT/D- neolit,INT/Př-ekosystémy, P-ekologie	INT/Př-ekosystémy	INT/Př-význam savců-biomy	INT/Vv-neživá planeta
Základní podmínky života	INT/Př-vznik života,podmínky života, P-ekologie	INT/Př- vývin člověka, genetika	INT/F-energie jako fyzikální veličina, zdroje energie INT/Př – původ a vývoj člověka	INT/Př- vznik života na Zemi,,INT/F-jaderná energie
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	P-ekologie, INT/Př-zásah člověka do přírody	INT/Vv-návrat k přírodním materiálům	INT/Př-první pomoc, prevence a ochrana zdraví,	INT/F-jaderná energie, ochrana v krizových situacích, INT/Př-zdroje energie
Vztah člověka k prostředí	PRO- Den Země, INT/Tv-dopravní výchova,INT/Př – ochrana přírody, P-ekologie	, INT/Tv -dopravní výchova, INT/Ov – chráněná území, PRO-Den Země	PRO- Den Země	PRO- Den Země, INT/Ov-globální problémy světa, INT/Př - atmosféra

Poznámky: Do 6. ročníku je zařazen povinný předmět ekologická výchova, v jehož rámci žáci naplňují všechna průřezová témata. V ostatních ročnících se též naplňují daná PT v různých aktivitách, jako jsou např. projektové dny, exkurze apod

PT - mediální výchova					
	1.stupeň				
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	INT/Čj-Čtenářská gramotnost	INT/Čj-Čtenářská gramotnost	INT/Čj-Čtenářská gramotnost	INT/Čj-Čtenářská gramotnost	INT/Čj-Čtenářská gramotnost
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	INT/Čj-Práce s tiskovinami, reklama	INT/Čj-Práce s tiskovinami, reklama	INT/Čj-Práce s tiskovinami, reklama	INT/Čj-Práce s tiskovinami, reklama	INT/Čj-Práce s tiskovinami, reklama
Stavba mediálních sdělení	INT/Čj-Blahopřání	INT/Čj-Blahopřání	INT/Čj-Blahopřání	INT/Čj-Pozvánka	INT/Čj-Pozvánka
Vnímání autora mediálních sdělení	INT/Hv-Koncert, divadelní a filmová představení, vystoupení žáků	INT/Hv-Koncert, divadelní a filmová představení, vystoupení žáků	INT/Hv-Koncert, divadelní a filmová představení, vystoupení žáků	INT/Hv-Koncert, divadelní a filmová představení, vystoupení žáků	INT/Hv-Koncert, divadelní a filmová představení, vystoupení žáků
Fungování a vliv médií ve společnosti	INT/Čj-Sdělovací prostředky	INT/Čj-Sdělovací prostředky	INT/Čj-Sdělovací prostředky	INT/Čj-Sdělovací prostředky	INT/Čj-Sdělovací prostředky
Tvorba mediálního sdělení					INT/Čj -Zpráva, oznámení
Práce v realizačním týmu	INT/Pč-Výzdoba školy	INT/Pč-Výzdoba školy	INT/Pč-Výzdoba školy	INT/Pč-Výzdoba školy	INT/Pč-Výzdoba školy

Poznámky: Realizace oblasti Vnímání autora mediálních sdělení probíhá průběžně v celém devítiletém cyklu, zahrnujeme sem koncerty, divadelní a filmová představení, vystoupení žáků na akcích školy.

Tvorba mediálního sdělení i Práce v realizačním týmu se prolíná všemi ročníky, u žáků 1. stupně se projevuje především integrací do předmětů Čj, Vv a Pč - pozvánky, blahopřání, spolupráce na výzdobě třídy, školy, organizace pravidelných vánočních a velikonočních výstavek prací žáků.

PT - mediální výchova

	2.stupeň			
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních souvislostí	INT/Čj-analytické čtení, cíle a pravidla mediálního sdělení	INT/ČJ-analytické čtení, orientační prvky v textu	INT/ Ov-aktuality, vztah mediálního sdělení a vlastní zkušenosti ČJ, faktický a fiktivní obsah zprávy a reklamy	INT/Ov, D-kritické čtení tiskovin, vnímání bulvárních informací a propagandy
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	INT/Ov-aktuality, INT/Inf-pravidla chování na internetu, INT/AJ-práce s cizojazyčnými tiskovinami	INT/AJ-práce s cizojazyčnými tiskovinami	INT/ Ov- vztah mezi realitou a skutečností v oblasti zpravodajství, INT/AJ-práce s cizojazyčnými tiskovinami	INT/ ČJ,Ov - faktický a fiktivní obsah zprávy a reklamy, INT/AJ-práce s cizojazyčnými tiskovinami
Stavba mediálních sdělení	INT/Čj-uspořádání informací v textu podle kritérií,	INT/Ov aktuality	INT/Čj-sestavování zpráv podle kritérií	INT/OV-denní tisk-stavba a uspořádání zpráv
Vnímání autora mediálních sdělení	INT/ČJ-výrazové prostředky a jejich použití	INT/Čj-reprodukce textu	INT/Čj-rozpoznávání základních rysů stylu autorských sdělení	INT/Čj-různé formy zpracování námětu
Fungování a vliv médií ve společnosti	INT/Inf-internet, INT/Ov-prostředky masové komunikace	INT/D-vznik a historie médií	INT/Čj-masmédia a jejich vliv na člověka	INT/D-rostoucí vliv médií a propagandy
Tvorba mediálního sdělení	INT/ČJ-tvorba mediálního sdělení v rámci publicistických útvarů, INT/Inf-word, excel, ,	, INT/Čj-tvorba mediálních sdělení v rámci publicistických útvarů	INT/ČJ-tvorba mediálních sdělení v rámci publicistických útvarů	, INT/Čj-publicistické útvary, I,
Práce v realizačním týmu	školní rozhlas, výukové programy, INT/Ek-prezentace ekologických problémů, výzdoba školy	školní rozhlas, výukové programy, výzdoba školy	školní rozhlas, výukové programy, výzdoba školy	-školní rozhlas, výukové programy, výzdoba školy I

Poznámky: Žáci 6. - 9. ročníku se připravují vysílání školního rozhlasu "Dobrá vlna," informují veřejnost o aktivitách školy prostřednictvím příspěvků do modřického Zpravodaje a na webových stránkách školy.

Součástí MEV je veřejná prezentace mediálních sdělení formou nejrůznějších aktivit, např. moderováním školních akcí, přípravou a prezentací žákovských vystoupení, přípravou tematických výstav, žákovské týmy se spolupodílí na organizaci výzdoby školy apod.

Žáci 6. - 9. ročníku pravidelně navštěvují centra volného času v Brně a Ivančicích a zúčastňují se výukových programů a besed, jimiž naplňují daná PT.

Průřezová témata se rovněž realizují v rámci volitelného předmětu informatika, a to v 7. – 9. ročníku, je-li v daném školním roce volitelný předmět zařazen.

Návrh projektů zařazovaných do výuky

název	ročník	průřezové téma	vyuč. předmět
U babičky na dvorku	1.	EV, OSV	Prv, Vv, Hv
Moje rodina	2.	MU, OSV	Čj, Prv, Vv
Místo, kde žijeme	3.	VDO, MU, EV, OSV	Prv, ČJ, Vv
Naše vlast	4.	G, VDO, MU, OSV	ČJ, VI, Vv
Pokladnice evropské kultury	5.	G, MU, VDO, OSV	Čj, VI, Vv
Sportovní den	1.– 5.	EV, OSV	Tv
Den Země	1. - 9.	EV OSV	Čj, Pč, Prv, Př, Eko
Den jazyků	3.- 9.	G, MU, OSV	CJ, Čj, Prv, VI, Vv, Z, Hv
Žijeme v Evropě	8. - 9.	G, MU, VDO	Z, D, Ov
Památná místa v ČR a střední Evropě	6.-9..	G, MU, VDO	Z, D, Ov

Poznámka: Uvedené projekty nemusí být realizované každoročně, mohou být doplňované a rozšiřované novými projekty dle aktuálních společenských témat. Neuskuteční-li se dle navrhovaného plánu, budou nahrazeny jinými formami a metodami práce tak, aby byly naplněny výstupy průřezových témat.

6. Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávacích oblastí

6.1 Jazyk a jazyková komunikace

Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojení učiva
- Vedeme žáky k systematickému získávání a ukládání informací a aplikaci osvojených pravidel pravopisu
- Seznamujeme žáky s jazykovými a literárními pojmy, které jsou důležité pro pochopení čteného textu, jeho rozbor a hodnocení
- Průběžně opakujeme učivo a zdokonalujeme vyjadřovací schopnosti a dovednosti žáků
- Nabízíme vhodné učební pomůcky (slovníky, encyklopedie, gramatické přehledy...) a audiovizuální techniku
- Doporučujeme vhodnou literaturu a odkazy na jiné informační zdroje
- Propojujeme získané poznatky a poukazujeme na jejich vzájemnou souvislost a důležitost pro mnohostrannou komunikaci člověka v běžném životě
- Dějiny literatury a literární texty zasazujeme do širšího společenského a historického kontextu

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- S využitím jazykových znalostí nalézáme správná řešení
- Vyhledáváme potřebné informace v Pravidlech českého pravopisu a jiných jazykových příručkách, encyklopediích, v různých typech katalogů
- Práce s textem – vyhledáváme chyby v textu, provádíme autokorekci a odůvodňujeme správná řešení
- Navádíme žáky na samostatné odhalování vzájemných pravopisných souvislostí a pravidel
- Rozvíjíme čtenářskou gramotnost
- Upozorňujeme na nebezpečí zjednodušených a nepřesných informací vyhledávaných na internetu

Kompetence komunikativní

- Zaměřujeme se na to, aby žáci správně a kultivovaně užívali mateřský jazyk v běžných situacích, ve škole i mimo školu
- Vedeme žáky k umění souvislého vyjadřování a logické stavby větných celků
- Snažíme se, aby dokázali stručně a výstižně formulovat obsah sdělení
- Nabízíme žákům dostatek příležitostí k seznámení s různými jazykovými styly a praktickému používání elementárních pravidel stylistiky
- Vedeme je k poznání bohatosti a rozmanitosti jazyka, rozšiřujeme slovní zásobu žáků

- Dbáme na kultivovaný projev, upozorňujeme na jeho nedostatky (vycpávková slova, nevhodná gesta aj.) a snažíme se je odstraňovat
- Interpretujeme význam přísloví, rčení, pořekadel, pranostik a frazérů
- Odlišujeme spisovný projev od nespisovného
- Vedeme k rozlišování subjektivního a objektivního sdělení
- Rozpoznáváme manipulativní komunikaci a zaujímáme k ní postoj

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k vzájemnému respektování individuality jednotlivce
- Posilujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- Zařazujeme práci ve skupině a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu a jejich respektování
- Budujeme potřebu naslouchat druhým lidem, porozumět jim, vhodně reagovat, požádat o pomoc

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky se slovesným dědictvím, poukazujeme na jeho bohatost, dokumentujeme jeho význam
- Podporujeme u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- Na základě historických souvislostí a národního uvědomění posilujeme kladný vztah k mateřskému jazyku
- Rozvíjíme kulturní potřeby, dokumentujeme funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií, orientujeme se v jejich mnohostranné nabídce z hlediska kvality
- Podporujeme potřebu vlastní realizace recitace, literární projev

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky ke svědomitému plnění zadaných úkolů a k systematické přípravě na vyučování
- Utváříme u žáků hygienické návyky při práci
- Udržujeme v pořádku své pracovní prostředí a učební prostor

6.2 Cizí jazyk(anglický, německý)

Kompetence k učení

- Motivujeme žáky k výuce anglického jazyka, poukazujeme na nutnost komunikace pro praktický život
- Systematicky používáme naučené jazykové prostředky
- Probírané učivo se snažíme propojovat a dávat do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme k orientaci v mluveném projevu, chybí-li slovní zásoba, hledáme v textu stěženi myšlenky
- Odstraňujeme zábrany hovořit s cizincem
- Vytváříme modelové situace, které by mohly nastat v cizím prostředí

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k aktivnímu využívání slovní zásoby
- Vedeme k porozumění jednoduchých sdělení v anglickém jazyce
- Tvoříme jednoduchá sdělení v anglickém jazyce
- Uplatňujeme jazykové dovednosti v rozhovorech k daným tématům

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k orientaci v cizím prostředí tak, aby uměli požádat o informaci, případně byli schopni sami radu poskytnout
- Efektivně pracujeme ve skupinách, vedeme ke vzájemné spolupráci a toleranci
- Pozitivně vnímáme pokroky ve výuce cizího jazyka

Kompetence občanské

- Seznamujeme se s kulturou anglicky mluvících zemí
- Na pozadí vlastního kulturního dědictví se snažíme chápat zvyky a obyčeje v anglicky mluvících zemích
- Rozvíjíme schopnosti pochopení a empatie

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k pochopení nutnosti systematické a pravidelné přípravy na výuku cizího jazyka a k nutnosti celoživotního vzdělávání
- Samostatně pracujeme se slovníky, časopisy
- Využíváme získané znalosti a zkušenosti pro svůj osobní rozvoj

6.3 Matematika a její aplikace

Kompetence k učení

- Zadáváme úkoly podněcující k vyhledávání a třídění informací, k jejich pochopení a systematizaci
- Modelujeme a znázorňujeme reálné situace v náčrtech, grafech, na osách...
- Vytváříme u žáků zásobu užívaných termínů, znaků a symbolů, matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá v praxi
- Podporujeme u žáka rozvoj schopnosti kombinatorického a logického myšlení
- Zavádíme a upevňujeme matematické operace v číselných oborech

Kompetence k řešení problémů

- Užíváme matematických dovedností při řešení úloh z praxe
- Nabízíme nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- Pracujeme s daty, vyhledáváme je, zpracováváme, třídíme
- Provádíme se žáky rozbor úkolů (problémů) – tvoříme plán řešení, odhadujeme výsledky, volíme správný postup k vyřešení problému a vyhodnocujeme správnost výsledků vzhledem k podmínkám úlohy
- Poznáváme možnosti matematiky a skutečnost, že k výsledku lze dospět různými cestami
- Podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- Rozvíjíme systematickosti, vytrvalost a přesnost

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k užívání matematického jazyka
- Podněcujeme žáky k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu
- Vedeme žáky ke srozumitelné a věcné argumentaci
- Prezentujeme výsledky své práce

Kompetence komunikativní

- Pracujeme v týmu podle pravidel týmové práce
- Rozvíjíme spolupráci při řešení matematických problémů
- Posilujeme u žáka důvěru ve vlastní schopnosti i jeho samostatný rozvoj a myšlení

Kompetence občanské

- Vedeme k zodpovědnosti za vykonanou práci
- Klademe důraz na ohleduplnost, zdvořilost a kultivované a slušné chování

Kompetence pracovní

- Nabízíme žákovi projekty a další činnosti, ve kterých se bude učit zvládat základní pracovní úkony
- Používáme rýsovací pomůcky, kalkulačky, tabulky
- Vyžadujeme od žáky zodpovědný přístup k zadaným úkolům a úplné dokončení práce

6.4 Informační a komunikační technologie

Kompetence k učení

- Vedeme ke správnému používání termínů spojených s ICT
- Seznamujeme žáky s programy Word, Excel, PowerPoint
- Používáme nástroje programů Word, Excel, PowerPoint při tvorbě dokumentů
- Vyhledáváme informace a data na internetu
- Využíváme aplikační a výukový software ke zvýšení efektivity učení

Kompetence k řešení problémů

- Třídíme a zpracováváme informace a data na internetu
- Pomocí VT ověřujeme správnost řešení některých problémů
- Řešíme běžné problémy s hardwarem a softwarem

Kompetence komunikativní

- Vedeme ke komunikaci na internetu – chatujeme, mailujeme
- Prezentujeme výsledky své práce
- Využíváme informační a komunikační technologie k získávání a ověřování informací
- Porovnáváme informace z různých informačních zdrojů a tím zjišťujeme jejich věrohodnost

Kompetence sociální a personální

- Pracujeme v týmu, dodržujeme pravidla týmové práce
- Diskutujeme nad kvalitou a vhodností získaných informací

Kompetence občanské

- Respektujeme autorská práva
- Dodržujeme ergonomii práce s počítačem

Kompetence pracovní

- Vedeme ke správným postupům při práci s VT
- Provádíme jednoduchou údržbu svého počítače

6.5 Člověk a jeho svět (prvouka, přírodověda, vlastivěda)

Kompetence k učení

- Nabízíme žákům vhodné způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- Umožňujeme vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- Vedeme k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků a kritickému posuzování
- Pozitivní motivací vedeme žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání
- Směřujeme žáky k osvojení potřebných vědomostí o sobě, druhých lidech, živočišných a rostlinách, o škole, rodině, vlastní zemi, o činnostech a výtvorech lidí, o vztazích mezi lidmi a vztazích k přírodě

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učíme je na konkrétních příkladech ze současnosti i historie chápat problémy a nesrovnalosti
- Ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému, vedeme je k jejich ověřování a srovnávání
- Rozvíjíme schopnost vnímavě sledovat život kolem sebe, ve společnosti i přírodě, orientovat se v něm, propojovat informace z jiných oblastí

Komunikace komunikativní

- Rozvíjíme u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- Seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- Vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Komunikace sociální a personální

- Vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání údajů
- Předkládáme žákům možnosti stanovení pravidel chování v rámci skupiny a vedeme je k jejich dodržování
- Posilujeme samostatné a zdravě sebevědomé vystupování

Kompetence občanské

- Akceptujeme názory druhých lidí
- Utváříme u žáků ohleduplný vztah k přírodě a vedeme je k její aktivní ochraně
- Směřujeme k získání odpovědného vztahu ke kulturnímu dědictví naší země, k historickým památkách a tradicím

Kompetence pracovní

- Seznamujeme se s topografickými značkami
- Pracujeme s mapou, orientujeme se v terénu
- Organizujeme výuku v přírodě

6.6 Člověk a společnost (dějepis, občanská výchova, výchova ke zdraví)

Kompetence k učení

- Vyhledáváme a třídíme informace o probíraných tématech, sledujeme literaturu, dokumentární pořady, výstavy, denní tisk a další mediální zpravodajství
- Získané poznatky propojujeme s vědomostmi z jiných předmětů
- Dáváme do souvislosti děje z minulosti s tím, co je palčivým problémem dneška
- Hledáme příčiny dnešních domácích i zahraničních událostí v minulosti, snažíme se jim porozumět a vyvodit z toho rozumné postoje do budoucna

Kompetence k řešení problémů

- Vnímáme problémové situace společenského vývoje a přemýšlíme o příčinách
- Vyhledáváme informace k řešení problému, porovnáváme shodné situace, hledáme paralely v historii naší země i zahraničních událostí a vyvozujeme možnosti řešení
- Správnost řešení posuzujeme z různých společenských aspektů s tím, že konflikty je třeba řešit nenásilně, vedeme děti k pochopení, že násilí plodí opět násilí, ovšem zločiny proti lidskosti a terorismus je potřeba nekompromisně potírat

Kompetence komunikativní

- Žák dokáže vysvětlit a obhájit svůj názor, souvisle, výstižně a kultivovaně formuluje své myšlenky a postoje, rozumí psanému textu, dovede vyjádřit hlavní myšlenku textu, tj. rozpozná, co je důležité
- Pracujeme s historickým textem, vycházíme z toho, že způsob vyjadřování v historických dokumentech je ovlivněn způsobem myšlení a úrovni poznání dané doby
- Pracujeme se symboly, zkratkami
- Používáme informační a komunikační technologie, vyhodnocujeme jednoduché vztahy mezi údaji
- Prezentujeme své práce v textové, grafické a multimediální formě
- Kriticky přistupujeme k mediálním informacím, rozpoznáváme propagancu a jiné způsoby nátlaku na veřejné mínění

Kompetence sociální a personální

- Při skupinové práci vedeme děti k tomu, aby dokázaly spolupracovat, pomáhat si, zapojovat se, oceňovaly zkušenosti jiných a čerpalý z toho poučení
- Umožňujeme vyslechnout jiný názor, zabýváme se jím a hledáme společné východisko
- Zapojujeme žáky do diskuse tak, aby sami pokládali otázky, zamýšleli se nad tématem
- Porovnáváním různých kultur vychováváme žáka k toleranci a pochopení odlišného
- Vedeme žáky k pochopení minoritních skupin, získáváme vědomosti o zákonitostech společenského vývoje a začleňování těchto skupin do společnosti
- Předkládáme žákům příklady vzájemné solidarity mezi lidmi v nouzi

- Posuzujeme vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, nutnost překonávání překážek
- Rozpoznáváme u sebe projevy záporných charakterových vlastností, korigujeme své chování

Kompetence občanské

- Poznáváme historii své země, její kulturní tradice, historické dědictví
- Žáci dokážou zapojit historii své země do širších evropských souvislostí
- Přijímáme společenské principy a normy
- Upevňujeme občanské postoje a zároveň učíme děti postojům Evropana
- Popisujeme vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů
- Porovnáваме úkoly jednotlivých složek státní moci ČR
- Uvádíme příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu
- Objasňujeme výhody demokratického řízení státu a porovnáваме ho s ostatními
- Poukazujeme na nutnost respektování práv druhých lidí, poznání svých práv, ale i dodržování svých povinností, posuzujeme význam ochrany lidských práv a svobod

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k šetrnému zacházení s učebními pomůckami, knihami, mapami
- Využíváme získané znalosti pro přípravu na povolání a občanský život

6.7 Člověk a příroda (fyzika, chemie, přírodopis, výchova ke zdraví, zeměpis)

Kompetence k učení

- Zavádíme a používáme fyzikální a chemické symboly, pojmy, vzorce, veličiny
- Pomocí demonstračních a frontálních pokusů aplikujeme přírodní zákony do praxe
- Pracujeme s encyklopediemi, výukovými programy, internetem jako zdrojem informací
- Seznamujeme se s regiony světa a orientujeme se v nich
- Poznáváme svou zemi
- Zkoumáme prvotní projevy všeho živého, základní stavební jednotku
- Zavádíme pojmy k taxonomii
- Sledujeme vývoj živých organismů
- Seznamujeme žáky s geologickými ději
- Zavádíme ekologické pojmy

Kompetence k řešení problémů

- Aplikujeme teoretické znalosti při řešení úloh
- Provádíme laboratorní práce
- Vyhledáváme informace vhodné k řešení problémů, využíváme různých zdrojů informací
- Upozorňujeme na důsledky a nebezpečí zásahů člověka do přírody

Kompetence komunikativní

- Prezentujeme výsledky své práce
- Vedeme k samostatnému kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- Pracujeme v týmu
- Respektujeme pravidla týmové práce
- Citlivě začleňujeme do skupin děti s poruchami učení
- Vedeme žáky k poskytnutí pomoci druhému člověku

Kompetence občanské

- Vedeme k zodpovědnosti za vykonanou práci
- Učíme sebekontrolu a sebekritiku, ale současně podporujeme zdravé sebevědomí žáků
- Upozorňujeme na možné krizové situace a situace ohrožující zdraví a život člověka
- Zdůrazňujeme nutnost ochrany životního prostředí

Kompetence pracovní

- Pracujeme s měřidly, měřicími přístroji
- Používáme laboratorní pomůcky
- Orientujeme se v terénu pomocí mapy, buzoly
- Třídíme živé a neživé organismy podle naučných klíčů

6.8 Člověk a příroda (ekologie)

Kompetence k učení

- Vyhledáváme informace související s ekologickou tematikou, čte ekologické časopisy a na základě poznatků volí metody při zpracovávání projektů a samostatných prací
- Informace z ostatních předmětů dáváme do souvislostí (D – vliv lidstva na utváření krajiny, P5, Z – růst populace v jednotlivých regionech světa, tlak nadnárodních společností na využívání přírodních zdrojů, Ov - vytváří si názor a komplexní pohled na dění kolem sebe)
- Obeznamujeme žáky s používanými zkratkami, symboly a odbornými pojmy
- Provádíme s žáky pozorování a jednoduché průzkumy, vyvozujeme závěry
- Rozvíjíme prostorovou orientaci
- Zabýváme se nejen svým mikroregionem, ale hodnotíme ekologické problémy v různých částech světa a porovnáváme jejich řešení

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k citlivému vnímání ekologických problémů, usilujeme o to, aby žáci neslevovali ze svých představ a dokázali problémy pojmenovat, nebáli se o nich hovořit na veřejnosti, prezentovali je, nebáli se o nich diskutovat v rodinách, na veřejnosti, ve škole
- Vyhledáváme informace k řešení problémů, které trápí žáky i společnost, porovnáváme své návrhy řešení s jinými, již prověřenými cestami, snažíme se objevit jiné varianty řešení
- Obhajujeme svá řešení na různých prezentacích, přijímáme za ně odpovědnost
- Podporujeme kritické myšlení a kriticky posuzujeme i své návrhy
- Dokážeme jít příkladem, nejsme pohodlní (např. třídění odpadů ve třídě i doma, šetření energií...)
- Svou lásku k přírodě a všemu živému naplňujeme v praxi tím, že se budeme starat o své nejbližší okolí, školní zahradu, svou třídu apod.)

Kompetence komunikativní

- Dovedeme o problémech diskutovat
- Na různých besedách jsme schopni v klidu vyslechnout výklad a přispět svými názory, nápady a znalostmi
- Aktivně se zapojujeme do dění ve škole i ve městě
- Organizujeme ve spolupráci s ostatními akce, které si všímají negativních jevů
- Slušně, ale vytrvale seznamujeme okolí s problémy, které trápí obyvatele města, žáky ve škole apod.

Kompetence sociální a personální

- Pracujeme v týmu, přispíváme rovnocenně do týmové projektové práce
- Dokážeme přijmout novou roli ve skupině a být k prospěchu ostatním
- Respektujeme své spolužáky, pomáháme slabším, vystupujeme proti šikaně

- Chápeme potřebu spolupracovat se spolužáky, učiteli, rodiči i obyvateli města
- Dovedeme rozeznat potřeby jiných, pomoci slabším
- Staráme se o zvířata, jsme si vědomi provázanosti člověka s živou přírodou, chráníme ohrožené a slabé druhy

Kompetence občanské

- Respektujeme druhé lidi, máme je v úctě, vážíme si jejich dovedností a znalostí
- Poznáváme naše kulturní tradice, práci našich předků, jejich pokoru a harmonické soužití s přírodou
- Poznáváme pravé hodnoty, porovnáváme je s konzumním způsobem života, hledáme odpověď na základní filozofické otázky
- Nehledáme jednoduchá a krátkodobá řešení, vedeme k trpělivosti
- Osvojujeme si zdravý životní styl
- Porovnáváme životní styl naší generace a životním stylem našich předků a posuzujeme zdravotní rizika dnešní doby
- Jsme schopni jít příkladem v zájmu podpory a ochrany zdraví a v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní

- Bezpečně používáme nástroje při péči o zahradu
- Dokážeme se orientovat v mikrobiotypu školní zahrady – chráníme stromy, keře, respektujeme práci ostatních a sami svou prací i nápady přispíváme k vylepšení
- Pěstujeme trpělivost, uvědomujeme si, že ne vždy se bezprostředně dostaví úspěch
- Nevzdáváme se a pokračujeme v práci
- Ovládáme základní orientaci v terénu i v mapách
- Své poznatky a dovednosti využíváme ve škole, v rodině a na jejich základě můžeme činit rozhodnutí o dalším profesním zaměření

6.9 Umění a kultura (hudební výchova, výtvarná výchova)

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k učení prostřednictvím vlastních prožitků, rozvíjíme jejich nadání
- Rozvíjíme rytmické a intonační dovednosti, žáci se dokáží orientovat v notovém záznamu a v prvcích vizuálně obrazného vyjádření
- Dodržujeme hygienická pravidla v hudebním i výtvarném prostředí
- Vedeme žáky k porozumění obecně používaných termínů v oblasti hudební a výtvarné tvorby
- Seznamujeme žáky s vývojem hudebního a výtvarného umění, významnými českými světovými díly a umělci
- Rozšiřujeme praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, prostorovém vnímání
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni získané poznatky a dovednosti využívat v praxi, aby jej nasměrovaly k vnímání umění a obohatily jeho život

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tvořivému řešení praktických problémů – možnost volby vhodných výtvarných nebo hudebních prostředků
- Předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a dostatek prostoru k tomu, aby tříbili svůj vkus a uvědomili si různé pohledy vnímání
- Upozorňujeme žáky, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, aby dokázali svůj subjektivní názor vysvětlit popřípadě obhájit
- Porovnáváme různé interpretace sluchové i vizuální a přistupujeme k nim jako ke zdroji inspirace

Kompetence komunikativní

- Poskytujeme žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu hudebnímu či výtvarnému vyjádření
- Respektujeme druhé lidi s odlišným vkusem, názory, dokážeme jim naslouchat a pochopit jejich přínos
- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby tuto komunikaci využívali

Kompetence sociální a personální

- Vedeme ke spolupráci s druhými na společném díle, k dokončení tohoto díla a ke schopnosti nést za něj odpovědnost
- Předvádíme dětem na příkladech z dramatické, výtvarné a hudební výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- Na základě respektování odlišných názorů budujeme v dětech sebedůvěru

Kompetence občanské

- Vytváříme u žáků potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- Podporujeme individuální zájem žáků o kulturní dění a jejich aktivní zapojení do něj

Kompetence pracovní

- Vedeme k uvědomělému a bezpečnému používání nástrojů a materiálů
- Vytváříme správné pracovní návyky, zvládneme nové výtvarné techniky, pečujeme o hlasový fond
- Snažíme se o provedení práce v dobré kvalitě

6.10 Člověk a zdraví (výchova ke zdraví, tělesná výchova)

Kompetence k učení

- Umožňujeme poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- Seznamujeme žáky s terminologií, technikou a metodikou pohybových dovedností a kolektivních her
- Prožíváme souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- Pozitivní motivací vedeme žáky ke sledování vlastní fyzické zdatnosti a zvyšování kondice
- Rozvíjíme morálně-volní stránky osobnosti

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlíme o problému při zvládnutí sportovního prvku, hledáme tréninkovou cestu k jeho odstranění
- Volíme vhodnou taktiku v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přijímání a respektování pokynů vedoucího družstva
- Otevíráme prostor diskusi při hodnocení a rozborech sportovních utkání
- Pořizujeme záznamy a obrazové materiály ze soutěží a sportovních činností, zajišťujeme jejich prezentaci

Kompetence sociální a personální

- Vyžadujeme dodržování pravidel fair play, podporujeme myšlenky olympijského hnutí
- Rozvíjíme spolupráci v rámci kolektivu, vzájemnou podporu, odpovědnost, sounáležitost a pomoc, rozdělujeme a přijímáme úkoly v družstvu, respektujeme rozhodnutí trenéra, kapitána družstva bereme jako přirozenou autoritu
- Žáci si uvědomují své tělesné předpoklady k různým sportům, podporujeme jejich sebedůvěru, vytrvalost, houževnatost, cílevědomost
- Žáci jsou vedeni k uvědomělému zdravému životnímu stylu

Kompetence občanské

- Všeestranně podporujeme aktivní sportování, účastníme se sportovních soutěží
- Sledujeme sportovní dění v ČR i ve světě, úspěchy našich sportovců, posilujeme národní uvědomění
- Významní čeští i světoví sportovci, zejména české sportovní legendy, slouží pro žáky jako mravní příklad a vzor
- Dokládáme na příkladech užitečnost sportu jako volnočasové aktivity oproti škodlivosti kouření, požívání alkoholu, drog či jiných nebezpečných látek

Kompetence pracovní

- Nenásilnou formou vedeme žáky k chápání nutnosti dodržování pravidel a odpovědného jednání ve sportu i v životě
- Upozorňujeme na možná rizika při pohybových činnostech a snažíme se je minimalizovat
- Zpracováváme, porováváme a prezentujeme výkony žáků

6.11 Člověk a svět práce (pracovní vyučování)

Kompetence k učení

- Žák získává základní teoretické znalosti i praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při ručním opracování dostupných materiálů, pěstitelských pracích, základních činnostech v domácnosti
- Provádí přiměřené praktické činnosti s drobným materiálem, provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi, ovládá jednoduché pracovní postupy užitečné v běžném životě
- Žáci si osvojují zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, organizují a plánují svou činnost
- Orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- Získávají první poznatky a dovednosti významné pro jejich profesní orientaci

Kompetence k řešení problémů

- Žák řeší jednoduché technické úkoly vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí
- Vedeme žáky k organizování a plánování své činnosti, vysvětlujeme vhodné a osvědčené pracovní postupy při práci s drobným materiálem – papírem, textilem, modelovací hmotou, při pěstování vybraných rostlin, vedení domácnosti i přípravě pokrmů
- Provádíme jednoduché pokusy a pozorování při pěstitelských činnostech na školním pozemku
- Dbáme na vhodné zacházení s pracovními pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby

Kompetence komunikativní

- Při práci respektujeme vedoucího skupiny, vzájemně si pomáháme, spolupracujeme s cílem dosáhnout společně co nejlepšího výsledku
- Při práci ve skupinách si žáci naslouchají, zvažují možná řešení, navrhují řešení nová, spojují poznatky z jiných oborů (fyziky, přírodopisu, matematiky)

Kompetence sociální a personální

- Žáci sebekriticky zhodnotí své pracovní výsledky
- Pomáháme žákům využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- Orientují se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- Předkládáme žákům základní principy a vzory společenského chování

Kompetence občanské

- Žáci si vytvářejí pozitivní vztah k práci, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě

- Prožíváme radost z dobře vykonané práce
- Vysvětlujeme dodržování obecných zásad bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím
- Žáci dokáží poskytnout první pomoc v případě úrazu

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme motorické dovednosti i tvořivé schopnosti žáků
- Provádíme jednoduché práce s technickými materiály
- Dokážeme zvládnout jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- Pěstujeme některé druhy plodin, obděláváme školní pozemek
- Připravujeme jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

7. Školní učební plán

Školní učební plán – 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Celkem	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8+1	8+1	7+2	6+2	6+2	43	8
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2+1	2+1	0	0	14	2
	Přírodověda	0	0	0	1	1		0
	Vlastivěda	0	0	0	2	2		0
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celková povinná časová dotace		20	22	25	25	26	118	14

Školní učební plán – 2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Celkem	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	3+1	4	4	17	2
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4	4	16	1
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0	0	0	1	0
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	12	1
	Občanská výchova	1	1	1	1		0
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	26	1
	Chemie	0	0	2	2		0
	Přírodopis	2	1+1	1	1+1		2
	Zeměpis	2	2	1+1	1+1		2
	Ekologie	1	0	0	0	1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	2	0	10	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2		0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	1
Volitelné předměty		1	4	3	5	13	13
Celková povinná časová dotace		29	30	31	32	122	24

Poznámky k učebnímu plánu:

Vzdělávací předmět Výchova ke zdraví je s 2 hodinovou týdenní dotací integrován do předmětu Přírodopis v 8. ročníku. Integrovaný předmět ponese název Přírodopis.

Jako další cizí jazyk se bude vyučovat Německý jazyk, a to od 7. do 9. ročníku jako volitelný předmět s dotací 2 hodiny týdně.

Vzhledem k různorodosti nabídky volitelných předmětů bude jejich náplň, charakteristika, školní výstupy, tedy tematický plán učiva přikládán vždy aktuálně v každém školním roce zvlášť formou přílohy. Pouze ty volitelné předměty, které zařazujeme pravidelně každý rok, jsou nedílnou součástí našeho základního školního vzdělávacího programu – německý jazyk, ekologie. V tabulce uvádíme přehled některých navrhovaných volitelných předmětů, jejich výčet není omezen, na základě zájmů žáků a pedagogů mohou být zařazovány i další VP.

Školní učební plán – 2. stupeň pro třídy od šk. roku 2012/2013

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Celkem	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	3+1	4	4	17	2
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4	4	16	1
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0	0	0	1	0
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	12	1
	Občanská výchova	1	1	1	1		0
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	2	2	1+1	26	2
	Chemie	0	0	2	2		0
	Přírodopis	2	1+1	1	1+1		2
	Zeměpis	2	2	1+1	1		1
	Ekologie	1	0	0	0	1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	10	0
	Výtvarná výchova	2	2	1	1		0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	2	0	10	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2		0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	4	1
Volitelné předměty		1	4	3	5	13	13
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31	122	24

Poznámky k učebnímu plánu:

Vzdělávací předmět Výchova ke zdraví je s 2 hodinovou týdenní dotací integrován do předmětu Přírodopis v 8. ročníku. Integrovaný předmět ponese název Přírodopis.

Jako další cizí jazyk se bude vyučovat Německý jazyk, a to od 7. do 9. ročníku jako volitelný předmět s dotací 2 hodiny týdně.

Vzhledem k různorodosti nabídky volitelných předmětů bude jejich náplň, charakteristika, školní výstupy, tedy tematický plán učiva přikládán vždy aktuálně v každém školním roce zvlášť formou přílohy. Pouze ty volitelné předměty, které zařazujeme pravidelně každý rok, jsou nedílnou součástí našeho základního školního vzdělávacího programu – německý jazyk, ekologie. V tabulce uvádíme přehled některých navrhovaných volitelných předmětů, jejich výčet není omezen, na základě zájmů žáků a pedagogů mohou být zařazovány i další VP.

Tabulka návrhů volitelných předmětů

Název volitelného předmětu	ročník	časová dotace
Německý jazyk	7. – 9.	2
Konverzace v německém jazyce	6. – 9.	1
Konverzace v anglickém jazyce	6. – 9.	1
Ruský jazyk	6. – 9.	1
Informatika	7. – 9.	1
Základy administrativy	6. – 9.	1
Cvičení z českého jazyka	7. – 9.	1
Cvičení z matematiky	7. – 9.	1
Společensko-vědní seminář	6. – 9.	1
Estetická výchova	6. – 9.	1
Sborový zpěv	6. – 9.	1
Sportovní výchova	6. – 9.	1
Technické činnosti	6. – 9.	1
Pěstitelské práce	6. – 9.	1
Praktický zeměpis	6. – 9.	1
Praktikum z přírodopisu	6. – 9.	1
Praktikum z chemie	8. – 9.	1
Praktikum z fyziky	6. – 9.	1

Nepovinné předměty

Název nepovinného předmětu	ročník	časová dotace
Náboženství	1. – 9.	1

8. Učební osnovy

8.1 Český jazyk a literatura pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pomáhá žákovi pochopit historické kořeny a vývoj jazyka v souvislosti s vývojem vlastního národa a tak by měl být rozvíjen jeho vztah k vlastnímu národu a regionu, v němž žije a ke kulturnímu a duševnímu dědictví vlastního národa.

Vede žáka ke správné interakci se svým okolím a vnímání okolního světa prostřednictvím jazyka.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Ve výuce se vzájemně prolínají tři tematické oblasti, které jsou si navzájem rovnocenné. Verbální i neverbální komunikace rozvíjíme využitím prvků dramatické výchovy.

Komunikační a slohová výchova

Žák rozvíjí slovní zásobu a učí se vnímat a chápat různá jazyková sdělení, kultivovaně a přesně vyjadřovat, číst s porozuměním a využívá jazyk jako prostředek ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu.

Jazyková výchova

Vede žáka k osvojování a správnému používání spisovného jazyka, k pochopení struktury jazyka a jeho vývoje. V neposlední řadě rozvíjí logické myšlení a vede žáka k přesnosti a srozumitelnosti vyjadřování.

Literární výchova

Rozvíjí čtenářské dovednosti žáka, schopnost vnímání a interpretace literárního textu, učí žáka správně pracovat s uměleckým textem a vytvářet si vlastní názor na něj, umožňuje mu orientaci v české a světové literatuře způsobem přiměřeným jeho věku. Rozšiřuje žákův všeobecný přehled a obohacuje jeho slovní zásobu.

Obsah vyučovacího předmětu

Ve výuce českého jazyka a literatury je kladen důraz především na:

- výuka čtení analyticko – syntetickou metodou s využitím prvků jiných metod výuky čtení
- výuka psaní psacím písmem
- čtení s porozuměním
- poznání jazykového systému jako opory pro mluvený a psaný projev
- osvojení základních pravopisných jevů
- vhodné užívání jazykových prostředků
- výstižné formulování a sdělování svých myšlenek
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- získávání, zpracovávání a interpretaci informací z různých zdrojů
- základy práce s literárním textem

- rozvíjené čtenářských dovedností a návyků
- poznávání základních literárních druhů
- individuální prožívání uměleckého díla a sdílení svých čtenářských zážitků
- rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	8 + 1	8 + 1	7 + 2	6 + 2	6 + 2

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá především v kmenových třídách, je doplněna o přednášky a besedy v městské knihovně. Alespoň jednou za školní rok žáci navštíví jedno divadelní a filmové představení.

Český jazyk a literatura

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Komunikační a slohová výchova				
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • čte správně písmena, slabiky, slova a texty přiměřené postupu nácviku čtení • čte správně, plynule a s porozuměním texty odpovídající rozsahem a náročností věku, získaným dovednostem a zkušenostem • orientuje se v textu, učí se vyhledávat v textu potřebnou informaci, čte výrazné texty různého typu • upevňuje si čtenářské dovednosti, využívá a zpracovává informace získané z tištěných a psaných zdrojů, rozšiřuje si slovní zásobu 	<ul style="list-style-type: none"> • četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských návyků • uplatnění přirozené intonace 	1. – 3.	PT - OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání M, Prv – upevňování čtenářských dovedností, práce s textem, čtení s porozuměním, získávání informací
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí mluveným pokynům a plní je • rozumí jednoduchým a později i složitějším písemným pokynům a 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva • dialog, mluvčí a posluchač 	1. – 3.	PT - OSV - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání, komunikace

ČJL-3-1-02		<p>správně na ně reaguje</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje samostatně na základě písemných pokynů 			
Respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru ČJL-3-1-03		<ul style="list-style-type: none"> • vybírá v rozhovoru vhodné výrazy a komunikační prostředky • volí vhodné slovní obraty a logicky navazuje myšlenky • učí se dodržovat ve společnosti vžitá komunikační normy • naslouchá řeči druhého a snaží se přiměřeně reagovat 	<ul style="list-style-type: none"> • výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů • zdvořilostní obraty 	1. – 3.	PT - OSV - Sociální rozvoj – komunikace
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-04		<ul style="list-style-type: none"> • správná výslovnost jednotlivých hlásek, jejich výslovnost v jednodušších i obtížnějších skupinách • utváření řečové dovednosti procvičováním jazykolamů, veršů a textů s kumulací určité hlásky nebo skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> • obratnost vyjadřování • správné použití slovního přízvuku • vhodná intonace 	2. – 3.	PT – OSV – Osobnostní rozvoj - seberegulace
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-05		<ul style="list-style-type: none"> • správně a uvědoměle pracuje s dechem • prakticky uplatňuje slovní přízvuk a větnou melodii • vnímá zvukovou stavbu slova, využívá v mluveném projevu rytmus a dynamiku 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení znělého hlasu • nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání • přímá řeč • přednes veršů (lidová říkadla, básně, texty písní) 	1. – 3.	HV – dechová, rytmická a intonační cvičení, deklamace říkadel, zpěv PT – OSV – Osobnostní rozvoj
Volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i		<ul style="list-style-type: none"> • užívá vhodné výrazové prostředky v různých komunikačních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • jazykový projev žáka (běžná komunikace, dramatizace, divadelní představení apod.) 	1. – 3.	PT - OSV – Sociální rozvoj – komunikace - běžná komunikace žáka

mimoškolních situacích ČJL-3-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si konvenční řečové postupy vázané na typové situace : omluva, přání, pokyn apod. • užívá při komunikaci vhodné neverbální prostředky – gesta, mimika • poznává zásady přehledného členění jazykového projevu 			ve všech vzdělávacích oblastech
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-07	<ul style="list-style-type: none"> • vypravuje příběh podle obrázkové osnovy, popisuje zážitky, osvojuje si pravidla vyprávění i popisu • pracuje s jednoduchou osnovou příběhu nebo informativního vyprávění • učí se naplánovat a sestavit jednotlivé části projevu 	<ul style="list-style-type: none"> • souvislé jazykové projevy • využívání jednoduché osnovy 	2. - 3.	PT - OSV – Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj-komunikace, prezentace výsledků učení ve všech vzdělávacích oblastech
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-08	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření a upevňování základních hygienických návyků – správné sezení, držení psacího náčiní, umístění a sklon papíru, vzdálenost očí • vytváření a zautomatizování levoprávní orientace a zrakové orientace shora dolů, plynulý pohyb ruky po papíře • dodržování hygienických norem – výška stolu, židle, velikost pracovní plochy, osvětlení, 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržování hygienických návyků správného psaní 	1. – 3.	PT – OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

	střídání práce a odpočinku atd.			
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • čte psací písmena a číslice a analyzuje jejich tvar • píše písmena, spojuje je ve slabiky a slova • převádí slova, věty z podoby mluvené do podoby psané • píše čitelně a úhledně, průběžně kontroluje správnost a kvalitu svého písemného projevu 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňování správných tvarů písmen a číslic (i římské číslice, čtení a psaní, letopočty – užití v praxi) • automatizace psaní psacího pohybu • odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu 	1. – 3.	PT – OSV – Osobnostní rozvoj - seberegulace M – čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10	<ul style="list-style-type: none"> • cvičí plynulý a úhledný písemný projev • seznamuje se s náležitosti jednoduchých písemných sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis a samostatně je tvoří 	<ul style="list-style-type: none"> • plynulý, věcně správný (kompoziční a formální vlastnosti) a úhledný písemný projev 	1. – 3.	Vv – blahopřání, pozvánka PT – OSV – Osobnostní rozvoj - kreativita
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ČJL-3-1-11	<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje výtvarné vyjádření, vybírá orientační prvky pro osnovu vyprávění, uspořádá do přehledné kompozice • vytváří krátký literární útvar (povídka, pohádka) • interpretuje, prezentuje, sestavuje příběh přiměřené délky a náročnosti – písemně nebo ústně 	<ul style="list-style-type: none"> • vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací 	2. – 3.	PT - OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita Vv – lepopřelo, ilustrace pohádky Prv – Režim dne, rok, volný čas

Jazyková výchova				
<p>Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>ČJL-3-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje sluchem slovo na hlásky a slabiky • rozlišuje hlásky a písmena • převádí mluvenou podobu slova do podoby psané, učí se chápat rozdíly ve zvukové a grafické podobě slova • třídí samohlásky na dlouhé a krátké, chápe rozdíl v jejich užití • umí dělit slova na konci řádku, ví, co tvoří slabiku 	<ul style="list-style-type: none"> • hláskosloví • abeceda – řazení slov podle abecedy • stavba slova (analýza – syntéza, s slabiky, dělení slova na konci řádku) • nauka o slově (zvuková a grafická podoba slova: dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, fě, párové souhlásky uvnitř a na konci slov, vyjmenovaná slova – ta, která stejně znějí, ale mají odlišný pravopis a význam) 	1. – 3.	<p>PT - OSV- Osobnostní rozvoj -rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění</p>
<p>Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</p> <p>ČJL-3-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slova souřadná, nadřazená a podřazená, chápe jejich vzájemný vztah • rozeznává slova jednoznačná a mnohoznačná, spisovná a nespisovná, synonyma a opozita • rozpoznává v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> • slova souřadná, nadřazená a podřazená • význam slova • významové okruhy • slova jednoznačná a mnohoznačná • slova citově zbarvená • slova spisovná a nespisovná • synonyma a opozita • slova příbuzná • vyjmenovaná slova 	1. – 3.	<p>M - odborné termíny – slova jednoznačná</p> <p>PT – OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění</p>

<p>Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</p> <p>ČJL-3-2-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> třídí slova podle formálních a významových kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> třídění slov – slovní druhy slova ohebná - neohebná 	<p>2. – 3.</p>	<p>PT – OSV - Rozvoj schopnosti poznávání, paměti a soustředění</p>
<p>Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</p> <p>ČJL-3-2-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s principem třídění slov podle slovních druhů určuje slovní druhy u podstatných jmen a sloves rozpoznává základní tvaroslovné kategorie uvědomuje si, že podstatná jména a slovesa mění svůj tvar (eventuálně další ohebné slovní druhy) 	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy (v pořadí : podstatná jména, slovesa, předložky, přídavná jména, zájmena, číslovky, příslovce, předložky, spojky, citoslovce, částice) tvary podstatných jmen – propedeutika skloňování slovní druhy ohebné a neohebné 	<p>2. – 3.</p>	
<p>Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJL-3-2-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s ohebnými slovními druhy a bližší charakteristikou podstatných jmen učí se souvislému mluvenému projevu ve spisovné češtině 	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy tvary podstatných jmen jména obecná a vlastní ohebné a neohebné slovní druhy podstatná jména –skloňování slovesa – časování, infinitiv, zvrtná slovesa určování mluvnických kategorií u podstatných jmen a sloves souvislý mluvený projev význam slov 	<p>2. – 3.</p>	<p>PT – OSV – Sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>Spojuje věty do jednodušších souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> osvojuje si význam a funkci spojek a spojovacích výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> věta a souvětí věta jednoduchá – základní 	<p>2. – 3.</p>	<p>PT – OSV – Sociální rozvoj - komunikace</p>

<p>vhodnými spojky a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učí se používat spojky dle významu a dle potřeby vyjádření a formulovat složitější souvětí (prozatím bez znalosti syntaktických vztahů) 	<p>skladební dvojice</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy vět • tvoření věty rozvitě (princip rozvíjení) • spojky a jejich funkce, spojovací výrazy 		
<p>Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s tříděním vět podle postoje mluvčího v psaném i mluveném projevu • rozlišuje věty podle postoje mluvčího v psaném i mluveném projevu • užívá funkčně prostředky signalizace postoje v mluvené i psané řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků 	2. - 3	PT – OSV – Sociální rozvoj - komunikace
<p>Odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech;dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, slova s ú/ů ; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastní formulace výstupu postačuje 	<ul style="list-style-type: none"> • znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu 	2. – 3.	PT – OSV – Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

Literární výchova				
<p>Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje obsah textu • přednáší z paměti básně nebo prozaické texty • snaží se o osobitý projev 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukce textu • přednes básně nebo úryvku prózy 	1. – 3.	PT - OSV- Osobnostní rozvoj- kreativita
<p>Vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učí se popsat atmosféru příběhu a vytváří si vhodný slovník (zásobu) • osvojuje si základní postupy interpretace (rozbor a výklad) textu, učí se hledat nejdůležitější informace, označit zásadní události a zvraty v příběhu, pochopit pointu, vztahovat přečtené k vlastním zkušenostem apod. • vyjadřuje vlastní postoje a citový vztah k tématu textu 	<ul style="list-style-type: none"> • líčení atmosféry příběhu 	3.	<p>PT - OSV- Osobnostní rozvoj- kreativita, sebepoznání, sebepojetí</p> <p>PT – EV – Ekologická čítanka – tematicky zaměřené texty</p> <p>Prv - Rodina, Škola, Místo – obec, kde žijí Prevence sociopatologických jevů</p>
<p>Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • získává informace o základních pojmech literární teorie (poezie, báseň, rým, sloka, verš atd., próza – pohádka, pověst apod.) • aplikuje získané znalosti při posuzování literárních textů, při jejich přednesu, rozboru a výkladu • ujasňuje si typické znaky 	<ul style="list-style-type: none"> • základy literatury : • poezie- báseň, rým, verš, rytmus, přízvuk, přednes(recitace) • próza – vyprávění, vypravěč, příběh, děj, postava • divadlo – jeviště, herec, divák, maňásky, loutky • výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor 	2. - 3.	<p>PT - OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita</p> <p>PT – MU – multikulturalita – pohádky jiných národů</p> <p>Hv – texty písní</p>

	pohádkového příběhu	• písňový text		
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ČJL-3-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje různé druhy textů, vypravuje obsah příběhu vlastními slovy • vyhledá, doplní a domýšlí rýmy, napíše svou vlastní básničku • kreslí ilustrace na základě porozumění obsahu textu • odříkává říkadla a rozpočítadla, zpívá • podílí se na dramatizaci prozaického textu nebo na představení jednoduché divadelní hry 	<ul style="list-style-type: none"> • volná reprodukce textu • dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem • tvůrčí práce s textem (dovyprávění, obměna apod.) • pověsti místní, regionální (brněnské) 	1. – 3.	<p>PT - OSV – Osobnostní rozvoj - kreativita žáka Dramatická výchova</p> <p>PT – MU– Lidské vztahy – PRO : Moje rodina</p> <p>Vv - ilustrace textu, pohádky, pozvánky, diplom</p>

Český jazyk a literatura

4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Komunikační a slohová výchova				
<p>Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJL-5-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používá četbu jako zdroj informací • vyhledá klíčové informace • čte pozorně, plynule • orientuje se v textu • umí číst výrazně text různého typu • vnímá text jako celek 	<ul style="list-style-type: none"> • Věcné čtení • Odborný text 	4. – 5.	<p>PT – OSV – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání</p>
<p>Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>ČJL-5-1-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vybere v textu klíčová slova • zpracuje text do stručných výpisků • správně reaguje na písemné pokyny • pracuje samostatně s textem 	<ul style="list-style-type: none"> • Výpisky z textu 	4. – 5.	<p>Př, VI – výpisky z textu</p> <p>PT – OSV – osobnostní rozvoj - kreativita</p> <p>Př, VI - referáty</p>
<p>Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchých sdělení</p> <p>ČJL-5-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • soustředěně vyslechne text a posoudí dostatek – nedostatek informací • dokončí příběh 	<ul style="list-style-type: none"> • Dokončení příběhu dle osnovy nebo obrazového materiálu 	4. – 5.	Dramatická výchova

Reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-1-04	<ul style="list-style-type: none"> rozliší klíčové informace v textu a text správně reprodukuje 	<ul style="list-style-type: none"> Mluvený projev Vypravování dle osnovy Reprodukce textu 	4. - 5.	PT – VDO – občanská společnost a škola
Vede správně dialog, telefonický rozhovor, nechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-05	<ul style="list-style-type: none"> vede konstruktivní dialog správně používá telekomunikační prostředky, zvolí vhodnou formu pro vzkaz na tel.záznamníku 	<ul style="list-style-type: none"> Formy společenského styku 	4. – 5.	
Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-06	<ul style="list-style-type: none"> rozliší znaky klamavé reklamy ve spolupráci s učitelem 	<ul style="list-style-type: none"> Reklama v životě dětí 	5.	PT- MEV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, PT – MEV - interpretace vztahů mediálních sdělení a reality
Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-07	<ul style="list-style-type: none"> volí vhodné tempo řeči správně používá zvolené jazykové prostředky dbá na správné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> Vypravování vlastních zážitků Dramatizace příběhu, krátkého dialogu apod 	4. – 5.	PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace Dramatická výchova
Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-08	<ul style="list-style-type: none"> v mluveném i písemném projevu používá spisovnou češtinu seznamuje se s nářečím regionu 	<ul style="list-style-type: none"> Práce s Pravidly českého pravopisu Práce s texty v nářečí 	4. – 5. 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání

<p>Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-09</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá plynulý a úhledný písemný projev • samostatně tvoří jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> • Popis • Dopis, adresa • Blahopřání • Jednoduché tiskopisy 	4. – 5.	PT – V DO – občanská společnost a škola
<p>Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti ČJL-5-1-10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí sestavit osnovu • vytvoří správně a samostatně jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> • Osnova • Členění textu do odstavců • Vypravování 	4. – 5.	
Jazyková výchova				
<p>Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dovede vyhledat a správně používat antonyma, synonyma, homonyma • dovede rozlišit slova souřadná, nadřazená i podřazená, chápe jejich vztah 	<ul style="list-style-type: none"> • slova jednoznačná a mnohoznačná • slova souřadná, nadřazená, podřazená 	4. – 5. 4. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
<p>Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou • rozlišuje ve slově koncovku 	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba slova • Předpona, kořen, přípona • Koncovka 	4. – 5. 5.	
<p>Určí slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • určí správně slovní druhy • správně skloňuje podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky, časuje slovesa 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní druhy • Vzory podstatných a přídavných jmen 	4. – 5.	

Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-04	<ul style="list-style-type: none"> Seznamuje se s výrazy slangu, žargonu a srovnává je s jejich spisovnou podobou, pracuje s texty v nářečí 	<ul style="list-style-type: none"> Slova spisovná a nespisovná Národní jazyk 	4. – 5. 5.	PT – MU - kulturní difference PT – GS – Evropa a svět nás zajímá – Pokladnice evropské kultury
Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné skl. dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-05	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá ve větě podmět a přísudek určí správně přísudek slovesný 	<ul style="list-style-type: none"> Podmět a přísudek holý, několikanásobný, rozvitý Podmět nevyjádřený Přísudek slovesný 	4. – 5. 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání Cizí jazyk – využití znalostí k pochopení stavby věty
Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-06	<ul style="list-style-type: none"> rozliší větu jednoduchou a souvětí dokáže větu jednoduchou rozvinout v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> Věta jednoduchá a souvětí 	4. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje ČJL-5-2-07	<ul style="list-style-type: none"> správně určuje a používá spojovací výrazy používá spisovné tvary spojovacích výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> Spojky 	4. – 5.	
Píše správně i / y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08	<ul style="list-style-type: none"> správně napíše i / y ve slovech po obojetných souhláskách a odůvodní zvolenou variantu 	<ul style="list-style-type: none"> Vyjmenovaná slova 	4. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ČJL-5-2-09	<ul style="list-style-type: none"> správně napíše i / y v příčestí minulém u sloves chápe shodu přísudku s podmětem správně napíše i / y v příčestí minulém u sloves chápe shodu 	<ul style="list-style-type: none"> Shoda přísudku s podmětem 	4. – 5.	

	přísudku s podmíněm			
Literární výchova				
<p>Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>ČJL-5-3-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší kladné / záporné postavy • vystihne motiv jednání postavy • na základě vlastního prožitku doporučí ostatním knihu, divadelní nebo filmové představení 	<ul style="list-style-type: none"> • Hodnocení postav literárního díla, určení jejich vzájemného vztahu • Čtenářský deník 		<p>PT - OSV – osobnostní rozvoj - kreativita</p> <p>PT – OSV – morální rozvoj - hodnoty, postoje</p>
<p>Volně reprodukuje text podle svých schopností tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže volně reprodukovat text přiměřeného rozsahu • tvoří vlastní literární text úměrně věku a vychází přitom z vlastního prožitku 	<ul style="list-style-type: none"> • Reprodukce textu • Tvorba vlastního literárního textu 	4. – 5.	<p>Dramatická výchova</p> <p>PT - OSV – osobnostní rozvoj - kreativita</p>
<p>Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p> <p>ČJL-5-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší typy uměleckých textů • zná hlavní znaky každého z nich 	<ul style="list-style-type: none"> • Báseň – lyrika / epika, pohádka, pověst, bajka, povídka, román 	4. – 5.	<p>PT – MU– kulturní Diference – Pověsti regionu</p>
<p>Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p> <p>ČJL-5-3-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • s pomocí učitele provede rozbor básně • zná a správně používá pojmy verš, rým, v próze rozdělí text do odstavců 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbor básně 	4. – 5.	<p>PT – OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje</p>

8.2 Anglický jazyk pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Osvojování a správné používání cizích jazyků pomáhá žákovi k integraci do Evropy a celého světa, přispívá k lepšímu chápání prostředí s jinou kulturou a tradicí a pomáhá tak odstraňovat rasové předsudky. Umožňuje komunikaci žáka v zemích, kde je daný jazyk používán.

Také mu umožňuje lepší orientaci při práci s PC (AJ) a tím přístup k podstatně širšímu okruhu informací v budoucnosti.

Snižuje jazykové bariéry a má velký význam pro budoucí pracovní uplatnění žáka nejen v rámci EU.

Prohlubuje větší porozumění mezi národy a umožňuje žákovi neomezený kontakt mimo hranice vlastní jazykové oblasti.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávání na 1. stupni směřuje k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

- Probuzení zájmu o cizí jazyk
- Vytvoření pozitivního vztahu k učení se cizímu jazyku
- Rozvoj všech dovedností - poslechu, mluvení, čtení i psaní formou audioorální metody
- Správná výslovnost hlásek
- Žák reaguje na jednoduché pokyny učitele, rozumí jednoduchým, krátkým textům
- Žák se zapojuje do rozhovoru o jemu známých tématech
- Žák napíše jednoduchý vzkaz

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje ve 3. až 5. ročníku 1. stupně ZŠ.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	-	-	3	3	3

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v kmenových třídách, jazykové nebo počítačové učebně. V závislosti na počtu žáků jednotlivých tříd je dělena do skupin.

Anglický jazyk

3. – 5 . ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti				
Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby CJ-3-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • plynně čte nahlas se správnou výslovností a intonací jednoduché texty a rozumí jim • čte správně fonetické znaky 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba k daným lekcím • anglická abeceda • písničky a říkanky 	3. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje CJ-3-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje správně jednoduché věty • rozumí jednoduchým audionahrávkám • vede rozhovor se spolužákem 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché pokyny a věty • audionahrávky s rodilým mluvčím • rozhovor se spolužákem 	3. – 5.	PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace
Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova CJ-3-1-03	<ul style="list-style-type: none"> • umí číst a psát slovní zásobu a věty probraných lekcí • chápe specifičnost grafického zápisu anglického jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení a nácvik psaní slovní zásoby a vět jednotlivých lekcí 	3. – 5	PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání

<p>Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění</p> <p>CJ-3-1-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchému rozhovoru a z paměti jej reprodukuje 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech audiozáznamů a videozáznamů • souvislý jednoduchý projev • rozhovor se spolužáky 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>Používá abecední slovník učebnice</p> <p>CJ-3-1-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve slovníku učebnice • vyhledává neznámé výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • četba a překlad nových textů z učebnic • vyhledávání nových slovíček v dvojjazyčném slovníčku učebnice s následným zápisem 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání</p>
<p>Receptivní řečové dovednosti</p>				
<p>Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům</p> <p>CJ-5-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • správně používá získanou slovní zásobu a obraty daných témat • tvoří jednoduché věty dle tematických okruhů s návazností na probranou gramatiku 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, oblékání, nákupy, příroda, počasí, svátky, jednoduché zeměpisné reálie 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>Rozumí obsahu a smyslu jednotlivých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci</p> <p>CJ-5-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používá stávající slovní zásobu a rozšiřuje ji z doplňkových materiálů • samostatně pracuje se jednoduchým textem z časopisů 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s doplňkovými materiály k tematickým okruhům • porozumění neznámému textu • odhad významu neznámých slov • práce se slovníkem 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání</p>

<p>Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující slovní zásobu</p> <p>CJ-5-2-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plynule a foneticky správně čte texty v učebnici • dle fonetického zápisu správně vyslovuje nová slovíčka 	<ul style="list-style-type: none"> • četba textů v učebnici s nácvičkou správné intonace věty • četba fonetického záznamu ve slovníčku učebnice i slovníku 	3. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
<p>Vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku</p> <p>CJ-5-2-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoří jednoduchou oznamovací větu, otázku a zápor v přítomném prostém a průběhovém • pracuje s přehledy gramatiky 	<ul style="list-style-type: none"> • překlad jednoduchých textů s použitím dvojjazyčného slovníku 	3. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
<p>Používá dvojjazyčný slovník</p> <p>CJ-5-2-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže se orientovat ve slovníku a vyhledává neznámý výraz 	<ul style="list-style-type: none"> • četba nových textů z učebnic a doplňkových materiálů 	3. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání
Produktivní řečové dovednosti				
<p>Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů</p> <p>CJ-5-3-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví krátký pásemný text v rámci dané tematiky • vyplní jednoduchý dotazník 	<ul style="list-style-type: none"> • základní gramatika sloves – přítomný čas prostý a průběhový • použití přítomného průběhového času pro vyjádření budoucnosti 	3. – 5.	

<p>Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace</p> <p>CJ-5-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zkráceně reprodukuje obsah sdělení • konverzuje se spolužákem na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukce článků učebnice a doplňkových materiálů • poslech audiozáznamů 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu</p> <p>CJ-5-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • procvičuje získanou slovní zásobu • obměňuje texty s využitím přítomného času prostého a průběhového 	<ul style="list-style-type: none"> • obměna krátkých textů dosazováním různých osob 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace</p>
<p>Interaktivní řečové dovednosti</p>				
<p>Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</p> <p>CJ-5-4-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mluví krátkými větami v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se • mluví o tom, co má a nemá rád, co se mu líbí a nelíbí 	<ul style="list-style-type: none"> • prakticky využívá základní gramatické struktury a typy vět • dodržuje pravidla komunikace v běžných situacích • dramatizace 	<p>3. – 5.</p>	<p>PT - OSV – sociální rozvoj - komunikace</p>

8.3 Matematika pro 1.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika má mezi vyučovacími předměty velmi důležité postavení, neboť poznatky, zkušenosti a dovednosti v této oblasti získané jsou přenosné do všech oborů lidské teorie i praxe. Podstata tkví v aktivní činnosti, která vede k poznávání matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dojít různými způsoby. Na základě získaných matematických dovedností jsou modifikovány situace z běžného života a následně ukázáno využití řešení v praxi.

Žáci jsou vedeni k vytrvalosti, kritičnosti, sebekontrolě, vyslovování hypotéz, k věcné argumentaci, komunikaci a týmové spolupráci.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Ve výuce jsou naplňovány čtyři tematické okruhy.

Čísla a početní operace

Osvojuje si základní aritmetické operace, učí se získávat číselné údaje výpočtem, odhadem, zaokrouhlováním a měřením.

Závislosti, vztahy a operace s daty

Třídí informace a čte údaje sestavené do jednoduchých tabulek a grafů. Rozpoznává určité typy závislostí z běžného reálného světa. Pracuje s jednoduchými výpočetními pomůckami (např. kalkulátory).

Geometrie v rovině a v prostoru

Rozvíjí představy o prostoru a orientaci v něm, znázorňuje, modeluje, odhaduje, měří geometrické útvary, hledá podobnosti v reálných situacích. Zdokonaluje grafické dovednosti.

Nestandardní aplikační úkoly a problémy

Řeší problémové situace a úlohy z běžného života, analyzuje, třídí a aplikuje získané poznatky. Rozvíjí matematické nadání, představivost, tvořivost a schopnost správného úsudku. Uplatňuje logické myšlení.

Tyto úlohy se prolínají všemi ostatními okruhy.

Obsah vyučovacího předmětu

Ve výuce matematiky je kladen důraz především na:

- rozumí pojmu číslo
- dovednost pamětného i písemného počítání v oboru přirozených čísel
- vlastnosti základních operací s čísly
- práce s chybou
- zpracovávání dat formou jednoduchých tabulek a grafů
- základní orientace v rovině a prostoru
- poznávání, určování a znázorňování jednoduchých útvarů v rovině a prostoru
- rozvoj logického myšlení
- základy finanční gramotnosti – platby, úspory, příjmy, výdaje

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v kmenových třídách. Žáci se každoročně zúčastní soutěže Matematický klokan.

Matematika

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
<p>Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>M-3-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používá čísla k vyjádření kvantity • pracuje s číselnými obrazci • řadí prvky v souboru • počítá předměty po jedné, po desítkách, po stovkách • modeluje zapsaná čísla počtem předmětů v souboru, v peněžní soustavě 	<ul style="list-style-type: none"> • čísla a číslice 0 – 1000 • zápis čísla v desítkové soustavě 	1. - 3.	
<p>Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p>M-3-1-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čte a zapisuje čísla 0 - 1000 • porovnává čísla a soubory prvků s počtem prvků do 1000 • zná význam mat. symbolů a prakticky je používá 	<ul style="list-style-type: none"> • zápis a porovnávání čísel 0 - 1000 • vztahy větší, menší, rovno • mat. symboly 	1. – 3.	
<p>Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>M-3-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čís. řadách, čís.osách • zapíše číslo z oboru do 1000 na číselnou osu • pracuje s čís. osou • rozumí pojmům před, za, hned 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace na číselné ose 	1. – 3.	

	za, mezi			
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-04	<ul style="list-style-type: none"> sčítá a odčítá z paměti do 1000 násobí a dělí z paměti do 1000 vhodně využívá komutativnosti a asociativnosti užívá příslušnou symboliku respektuje pravidla pořadí výpočtů v početním výrazu provádí odhad výsledku, kontrolu správnosti výpočtu (opakováním výpočtu, záměnou sčítanců, resp. činitelů, obráceným početním výkonem) chápe princip početního výkonu chápe princip desítkové soustavy, zaokrouhlování 	<ul style="list-style-type: none"> pamětné operace s přirozenými čísly v oboru 0 – 1000 písemné algoritmy početních operací vlastnosti početních operací s přirozenými čísly 	1. – 3.	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05	<ul style="list-style-type: none"> správně provede zápis, výpočet a odpověď slovní úlohy řeší jednoduché i složené úlohy s výpočty do 1000 matematizuje reálné situace do slovních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	1. – 3.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-01	<ul style="list-style-type: none"> pozná časové údaje na hodinách chápe časové údaje v reálných situacích: den, týden atd. vytváří si prekonceptuální 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky času jednotky hmotnosti jednotky objemu 	1. – 3.	

	<p>představu zlomku jako části</p> <ul style="list-style-type: none"> • celku • převádí jednotky času • seznamuje se s jednotkami hmotnosti a objemu 			
<p>Popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>M-3-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozná početní operace sčítání, odčítání, násobení a dělení • řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy : o n více – méně, nkrát více – méně • řeší příklady z praktického života 	<ul style="list-style-type: none"> • početní příklady v oboru do 1000 • slovní úlohy • praktické úlohy 	1. – 3.	
<p>Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p> <p>M-3-2-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznává a objevuje pravidelnosti v řadách a posloupnostech prvků • propedeuticky se seznamuje se souřadnicemi • doplňuje a vytváří tabulky čísel podle stanovených vlastností • pracuje s daty a údaji, které sám eviduje, zjišťuje, interpretuje a graficky zaznamenává do tabulek, grafů, diagramů 	<ul style="list-style-type: none"> • číselná řada • číselná osa • pohyb ve čtvercové síti • práce s údaji (jízdni řád, ceník) • diagramy, grafy, tabulky 	1. - 3. 2. – 3.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
<p>Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní geometrické útvary • rovinné útvary kreslí, vybarvuje, vyznačuje ve čtvercové síti • tělesa modeluje, vytváří z nich 	<ul style="list-style-type: none"> • základní útvary v rovině • základní útvary v prostoru 	1. 1. – 3.	

M-3-3-01	stavby <ul style="list-style-type: none"> zná pojem bod, přímka, úsečka, polopřímka, lomená čára, kružnice, kruh, trojúhelník, obdélník, čtverec a umí je narýsovat zná trojrozměrné geo. útvary 	<ul style="list-style-type: none"> délka úsečky, jednotky délky a jejich převody obvod obrazců 	2. – 3. 3. 1. – 3.	
Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-02	<ul style="list-style-type: none"> umí porovnat rozměry konkrétních předmětů provádí odhad a měření úsečky převádí jednotky délky 	<ul style="list-style-type: none"> bod, úsečka, polopřímka, přímka jednotky délky obvod trojúhelníku 	2. - 3.	
Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině M-3-3-03	<ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s osovou souměrností jako shodným zobrazením v rovině manipulativní činností si prakticky ověřuje vlastnosti osově souměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> osově souměrné útvary vzájemná poloha dvou přímk v rovině 	2. - 3. 3.	

Matematika

4. - 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE				
<p>Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p>M-5-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá z paměti malou násobilku • z paměti sčítá a násobí v oboru přirozených čísel jednoduché příklady • ví, jak postupovat při výpočtu příkladů se závorkami nebo použití více operací v příkladu 	<ul style="list-style-type: none"> • malá násobilka • sčítání a násobení v oboru přirozených čísel • počítání se závorkami 	4. - 5.	
<p>Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>M-5-1-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí v daném oboru přirozených čísel • je schopný ověřit výsledek zkouškou 	<ul style="list-style-type: none"> • písemné sčítání, odčítání v oboru do 10 000 • písemné násobení, dělení v oboru do 10 000 • písemné sčítání, odčítání v oboru do 1000 000 • písemné násobení, dělení v oboru do 1000 000 	4. 4. 5. 5.	
<p>Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapíše a přečte přirozené číslo, zobrazí ho na číselné ose • odhaduje a provádí kontrolu jednoduchými početními 	<ul style="list-style-type: none"> • číslo, číslice • zápis, zobrazování na číselné ose • práce s kalkulátorem 	4.- 5.	

v oboru přirozených čísel M-5-1-03	operacemi, umí používat kalkulátor ke kontrole správnosti <ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlí v daném oboru čísel • umí přečíst a zapsat základní římské číslice • násobí a dělí desetinná čísla 10 a 100, přirozeným číslem 	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování čísel • římské číslice 		
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-04	<ul style="list-style-type: none"> • řeší jednoduché i složené slovní úlohy, umí provést zkrácený zápis s neznámou • porovnává přirozená čísla • řeší příklady s neznámou (rovnice, nerovnice) 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy prohlubující probrané učivo • matematizace reálné situace – ze života, praxe • porovnávání čísel • rovnice, nerovnice 	4.- 5.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				

<p>Vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> zná základní jednotky veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) a dokáže je převádět dokáže jednoduše zaznamenávat určité hodnoty a dále s nimi pracovat rozdělí celek do částí, přečte a zapíše zlomek, sčítá, odčítá zlomky přečte a zapíše správně desetinná čísla, dokáže je porovnat, sčítat, odčítat a zaokrouhlovat 	<ul style="list-style-type: none"> jednotky délky jednotky hmotnosti jednotky objemu převody jednotek záznamy teploty, času,... - vedení a vyhodnocování do tabulek, grafů zlomky počítáme se zlomky (sčítání, odčítání) desetinná čísla počítáme s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, zaokrouhlování) 	<p>4. 4.- 5.</p>	<p>Přv – veličiny – měření, vážení</p>
<p>Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> doplňuje řady čísel, tabulky orientuje se v jednoduchých tabulkách sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic 	<ul style="list-style-type: none"> tabulky(jízdní řády, ceníky, spotřeby,...) soustavy souřadnic, grafy 	<p>4.- 5.</p>	
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p>				
<p>Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce M-5-3-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> narýsuje různé typy čar v rovině užívá jednoduché konstrukce v rovině (sestrojí kružnici s daným středem a poloměrem, narýsuje trojúhelník, čtverec a obdélník) pozná některé druhy úhlů 	<ul style="list-style-type: none"> druhy čar základní rovinné útvary konstrukce kružnice konstrukce trojúhelníka, čtverce, obdélníku úhel (pravý, přímý) 	<p>4. 4. 4. 4.- 5.</p>	<p>Pč – modelování</p>

<p>Sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníků sečtením délek jeho stran</p> <p>M-5-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • graficky sečte a odečte úsečky • • umí změřit a vypočítat obvod trojúhelníka a čtyřúhelníků 	<ul style="list-style-type: none"> • grafický součet úseček • grafický rozdíl úseček • grafický násobek úseček • obvod trojúhelníka • obvod čtverce • obvod obdélníka 	4.	
<p>Sestrojí rovnoběžky a kolmice</p> <p>M-5-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžku s danou přímkou • sestrojí kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníka s ryskou - dbá na přesnost 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnoběžky • kolmice – pravý úhel 	4.	
<p>Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>M-5-3-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • je seznámen s jednotkami obsahu a určením obsahu • vypočítá obsah čtverce a obdélníka • řeší aplikační úlohy při určování obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • základní jednotky obsahu • • obsah obdélníka • obsah čtverce • jednoduché slovní úlohy na výpočet obsahu čtv. a obd. 	4.- 5.	
<p>Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p> <p>M-5-3-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> • určuje osu souměrnosti překládáním papíru • určuje rovinu souměrnosti na jednoduchých modelech • zvládne nakreslit osově souměrný útvar ve čtvercové síti 	<ul style="list-style-type: none"> • střed úsečky, osa úsečky, osa souměrnosti • souměrné prostorové útvary • osově souměrné útvary 	4.	Vv – souměrnost objektů

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

<p>Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p> <p>M-5-4-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • je schopen řešit jednoduché matematické hádanky, rébusy a hlavolamy • vymýšlí a řeší jednoduché slovní úlohy • užívá desetinné číslo v praktických situacích 	<ul style="list-style-type: none"> • čísla v životě • slovní úlohy z praxe • desetinná čísla v praxi 	<p>4. – 5.</p>	<p>Prv - Ekologie</p>
---	--	---	----------------	-----------------------

8.4 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pomáhá žákovi rozvíjet poznatky, dovednosti a zkušenosti získané v rodině a předškolním vzdělávání a utvářet si ucelený obraz okolního světa. Učit se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si věcí okolo sebe, pozorovat je a přemýšlet o nich v souvislostech.

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

Místo, kde žijeme

Žák pozoruje své nejbližší okolí, učí se chápat vztahy a souvislosti v rodině, škole, obci, společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání regionu, probuzení kladného vztahu k místu bydliště, rozvíjení národního cítění a vztahu k naší zemi.

Lidé kolem nás

Osvojuje si základy vhodného chování a jednání s lidmi, seznamuje se se základními právy a povinnostmi.

Lidé a čas

Učí se orientovat v čase, poznává, jak se čas měří. Vychází z významných událostí v rodině, obci.

Rozmanitost přírody

Seznamuje se Zemí jako s planetou Sluneční soustavy. Žák poznává proměnlivost a rozmanitost živé a neživé přírody. Vede k uvědomění nutnosti vzájemného souladu rovnováhy v přírodě. Na základě praktických pozorování sleduje vliv lidské činnosti na přírodu, hledá možnosti k její ochraně.

Člověk a jeho zdraví

Poznává sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznává, jak se člověk mění a vyvíjí, co je vhodné a nevhodné pro zdraví člověka – denní režim, správná výživa, prevence. Získává základní poučení o bezpečném chování v různých situacích a základy první pomoci.

Obsah vyučovacího předmětu

Ve výuce prvouky je kladen důraz především na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- propojení s reálným životem a zkušenostmi žáků
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě
- objevování a poznávání nového, sdílení se s ostatními

- přirozené vyjadřování pozitivních citů k sobě a okolí
- upevňování preventivního chování
- řešení problémových situací za mimořádných událostí

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka se realizuje v 1. – 3. ročníku 1. stupně ZŠ.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2 + 1	2 + 1	-	-

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá především v kmenových třídách. Součástí jsou i vycházky do okolí školy, výuka v přírodě (výlety, výukové programy, školy v přírodě) a návštěvy muzeí.

Prvouka

1. - 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <p>Žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 143</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Škola • zná cestu do školy a zpět • zná název školy • zná jméno třídní učitelky a ředitele školy • chová se ukázněně ve škole i mimo školu • dokáže rozlišit nežádoucí formy chování 	<ul style="list-style-type: none"> • Škola • prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy • osobní bezpečí • nebezpečné situace 	1. - 3.	<p>PT – DO - Občanská společnost a škola</p> <p>PT - OSV - Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace</p> <p>ČJ –dramatizace</p> <p>Tv – modelové situace křížovka</p> <p>DV - dramatické hry a cvičení</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Domov • zná svou adresu • orientuje se v domě • orientuje se v nejbližším okolí bydliště • chová se přiměřeně svému věku na ulici, hřišti, dopr. prostředcích • umí používat telefon • za pomoci rodičů přispívá ke zlepšení prostředí domova 	<ul style="list-style-type: none"> • Domov • prostředí domova, orientace v místě bydliště • místo, kde bydlím • bydliště, adresa, telefon • dům - jeho označení, členění, byt • okolí bydliště, nejbližší ulice, doprava, pošta, zdravotní zařízení, obchod • důležitá telefonní čísla - 150, 155, 158, 112 • práce s plánem své obce 	1. - 3.	<p>ČJ – popis</p> <p>Vv –kresba členů rodiny</p>

<p>Žák začlení svou obec do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naše obec • zná název své obce, polohu v krajině • zná význačné orientační body v obci • zná hlavní komunikační síť • seznamuje se s kulturním a společenským životem v obci • podílí se na utváření životního prostředí v obci • umí vytvořit jednoduchý orientační plán obce • zná nejdůležitější telefonní čísla, umí telefonicky přivolat pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • Naše obec • název obce a její části, směry do sousedních obcí • význačné orientační body • historická a památná místa v obci • rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím • dopravní síť, služby • práce s plánem obce • důležitá tel. čísla 150, 155, 158, 112 	<p>1. - 2.</p>	<p>PT – DO</p> <p>-Občan, občanská společnost, stát</p> <p>PRO: Naše obec</p> <p>M – tvorba jednoduchého plánu cesty do školy</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Krajina kolem nás (místní oblast + region) • umí ukázat hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině • rozšíří své znalosti v regionu školy do větších vzdáleností • umí popsat základní činnosti člověka v krajině a jejich vlivy na životní prostředí krajiny • umí určit hlavní a vedlejší světové strany podle kompasu nebo buzoly • umí se orientovat v krajině pomocí přírodních prvků 	<ul style="list-style-type: none"> • Krajina kolem nás • krajina v obci, typ krajiny • povrch krajiny, osídlení, doprava, průmyslové stavby, využití půdy • pozorování a popis místní krajiny • vliv krajiny na život lidí • orientace ve volné přírodě podle přírodních úkazů • světové strany • určování světových stran podle přírodních úkazů • práce s mapou, turistické značky 	<p>3.</p>	<p>PT- ENV</p> <p>- Ekosystémy –PRO Krajina kolem nás</p> <p>- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - PRO Den Země</p> <p>Tv – turistika</p> <p>Vv –barvy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • umí se orientovat v krajině pomocí mapy, zná význam barev na mapě, základní turist. značky • chápe nebezpečí osamocení pobytu v krajině • aktivně se podílí na ochraně přírody 			
LIDÉ KOLEM NÁS Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> • Moje rodina • rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy • charakterizuje rozdělení rolí v rodině, pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny • orientuje se rámcově v profesi svých rodičů • přiměřeně se chová ke starším i mladším členům rodiny • umí se chovat ve škole i mimo školu – reprezentuje rodinu • vypravuje o své rodině, zobecní rodinné zvyky a tradice • svěřuje se s osobním problémem vzniklým mimo školu 	<ul style="list-style-type: none"> • Moje rodina • postavení jedince v rodině • role členů rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • život a funkce rodiny • zaměstnání -práce duševní a fyzická • řešení konfliktu v rodině • rodinné zvyky a tradice 	1. – 2.	PT - MV - Lidské vztahy - PRO Moje rodina PT - OSV – Sociální rozvoj -mezilidské vztahy Vv – tém. práce
Žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> • Práce a volný čas • rozlišuje různé pracovní činnosti • pozná dobrou a špatnou práci • zhodnotí svůj režim dne a náplň volného času 	<ul style="list-style-type: none"> • Práce a volný čas • pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce • různá povolání • volný čas a jeho využití 	1. – 2.	PT - OSV – Osobnostní rozvoj -psychohygienu ČJ - popis

	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek 			
<p>Žák projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk mezi lidmi • zná a uplatňuje základní pravidla slušného chování • snaží se spory řešit nenásilným způsobem • chápe nevhodnost hrubých a urážlivých výrazů a nepoužívá je • poukazuje na nevhodné chování, diskutuje o něm 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk mezi lidmi • vztahy mezi lidmi • osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům • podobnost a odlišnost lidí –původ, barva pleti, jazyk, povolání, společenské zařazení 	1. - 3.	<p>PT – DO - Občanská společnost a škola</p> <p>PT – OSV - Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>PT – MV - Etnický původ</p>
<p>LIDÉ A ČAS Žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lidé a čas • orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina • určovat čas podle hodin a kalendáře • zná dny, měsíce roční období a jejich sled, charakterizuje měsíce a roční období • dodržuje režim dne, umí využívat čas • používá kalendář 	<ul style="list-style-type: none"> • základní orientace v čase- minulost, přítomnost a budoucnost • generace • den –části dne • hodiny • měsíce – roční období • kalendář, datum, letopočet • rytmus života –fáze života • sledování významných dní 	1. - 2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase, • provádí jednoduché převody jednotek času 	<ul style="list-style-type: none"> • čas jako fyzikální veličina 	3.r.	M –práce s tabulkou

Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	<ul style="list-style-type: none"> zná historii své obce zná regionální slavnosti aktivně se účastní kulturních akcí v obci 	<ul style="list-style-type: none"> kultura a historie naší obce, města regionální památky Brno - pověsti 	2. - 3r. 3.r.	PT – MV - Kulturní difference ČJ –čtení pověstí Hv – lidové písně
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití a zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> Současnost a minulost v našem životě sleduje významná data v kalendáři aktivně se účastní kulturních akcí v obci 	<ul style="list-style-type: none"> Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života bydlení předměty denní potřeby průběh lidského života státní svátky a významné dny 	1. – 3.	PT – DO - Formy participace občanů v politickém životě PT – OSV - Sociální rozvoj – mezilidské vztahy PT- ENV - Základní podmínky života
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák pozoruje, popíše a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> Příroda umí popsat proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, chápat příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí umí vysvětlit základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů a hornin, půdy pro život člověka 	<ul style="list-style-type: none"> Příroda proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období 	1. – 3.	
Žák rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> umí rozřídít přírodniny na živé a neživé ví, proč je voda nezbytná pro život rostlin a živočichů zná podmínky života organismů 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení živé a neživé přírody základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy podmínky života na Zemi 	1. – 2.	

	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti látek • umí popsat vlastnosti některých látek a změn na základě pozorování a pokusů • Neživá příroda • elementárně chápe význam Slunce pro život na Zemi, potřebu slunečního tepla a světla, vzdušného obalu a vodních zdrojů • seznamuje se s oběhem vody v přírodě, pozoruje ho a popisuje ho • Pevný obal Země • zná rozdíl mezi horninami a nerosty • umí pojmenovat a popsat nejznámější horniny a nerosty • rozlišuje základní druh půd a zkouší popsat jejich vznik • seznamuje se s důležitými nerostnými zdroji • Živá příroda • zná elementární třídění rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti látek • porovnávání vlastností látek • látky kapalné plynné • změny látek • Neživá příroda • Slunce – zdroj tepla světla • Vzduch • Voda • Pevný obal Země • Nerosty a horniny • Půda • Uhlí, ropa a zemní plyn • Živá příroda • Rostliny 	<p>3.</p> <p>3.</p> <p>3.</p>	
--	---	---	-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • třídí rostliny podle části jejich těl • zkoumá život rostlin, umí ho popsat • seznamuje se s elementárním tříděním živočichů na bezobratlé a obratlovce • poznává, popisuje a učí se pojmenovávat známé zástupce z naší přírody • charakterizuje přírodní společenství a chápe podmínky pro život určitých druhů rostlin a živočichů • zná typické zástupce • charakterizuje přírodní společenství • seznamuje se s vývojem hmyzu • zná typické zástupce • charakterizuje přírodní společenství • seznamuje se s vývojem obojživelníků a způsobem jejich života 	<ul style="list-style-type: none"> • - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka • Houby • Živočichové • - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka • Přírodní společenství • Les • Pole – louka • U vody 		<p>Hv –písničky o zvířatech a rostlinách</p>
--	---	--	--	---

<p>Žák provádí jednoduché pokusy u skupiny látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 185</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí zjistit výšku a hmotnost těla • umí si změřit teplotu • zná význam vody, tepla, vzduchu a světla pro rostliny • umí zjistit přítomnost kyslíku ve vzduchu • umí změřit tepovou frekvenci, počet vdechů a výdechů 	<ul style="list-style-type: none"> • Každý člověk je jiný • Zdraví a nemoc • Rostliny na jaře • Třídění přírodnin • Poznáváme lidské tělo 	<p>1. 2. 1. – 2. 3. 3.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché převody jednotek • osvojil si základní pravidla a postupy měření • umí pracovat s měřidly a aplikovat informace v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Měření • měříme délku • měříme hmotnost • měříme objem • měříme čas • měříme teplotu 	<p>3.</p>	<p>M –zápis a měření jednotek</p>
<p>Člověk a jeho zdraví Žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky a s využitím elementárních znalostí lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná hlavní části těla, nejdůležitější vnitřní ústrojí a orgány, jejich funkce 	<ul style="list-style-type: none"> • Člověk • lidská postava, stavba těla a jeho části • nejdůležitější vnitřní ústrojí a orgány, jejich funkce • lidské smysly • životní potřeby a projevy základní stavba a funkce • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • partnerství, rodičovství, rodina a partnerství • základy sexuální výchovy 	<p>1. - 2.</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> • péče o zdraví a správná výživa • denní režim, pitný režim, pohybový režim, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc • návykové látky a zdraví, odmítání návykových látek • automaty a počítače 		
Žák dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> • Umí se chovat v rizikovém prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • první pomoc • pravidla chování ve školním řádu • krizové situace -šikana, týrání, sexuální obtěžování 	1. - 3.	PT – OSV - Morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika
Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě		<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečí, krizové situace (šikana, týrání, sexuální obtěžování) a situace hromadného ohrožení 	1. - 3.	
Žák uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	<ul style="list-style-type: none"> • Zná pravidla silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty 	1. - 3.	Tv – hry v družstvech
Žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> • Umí se správně zachovat při mimořádných událostech 		1. - 3.	

8.5 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pomáhá žákovi rozvíjet poznatky, dovednosti a zkušenosti získané v rodině a předškolním vzdělávání a utvářet si ucelený obraz okolního světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si věcí okolo sebe, pozorovat je a přemýšlet o nich v souvislostech, porozumět soudobému způsobu života.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a příroda a vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

Místo, kde žijeme

Žák pozoruje své nejbližší okolí, učí se chápat vztahy a souvislosti v rodině, škole, obci, společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání regionu, probuzení kladného vztahu k místu bydliště, rozvíjení národního cítění a vztahu k naší zemi.

Lidé kolem nás

Osvojuje si základy vhodného chování a jednání s lidmi, seznamuje se s globálními problémy konzumní společnosti.

Lidé a čas

Učí se orientovat v čase – kalendář, letopočet, režim dne.

Rozmanitost přírody

Seznamuje se Zemí jako s planetou Sluneční soustavy. Žák poznává proměnlivost a rozmanitost živé a neživé přírody. Vede k uvědomění nutnosti vzájemného souladu rovnováhy v přírodě. Na základě praktických pozorování sleduje vliv lidské činnosti na přírodu, hledá možnosti k její ochraně.

Člověk a jeho zdraví

Poznává sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti. Poznává, jak se člověk mění a vyvíjí, rozmnožuje, pečuje o své zdraví – denní režim, správná výživa, prevence. Získává základní poučení o bezpečném chování v různých situacích a základy první pomoci. Poučen o správném chování v situacích hromadného ohrožení.

Obsah vyučovacího předmětu

Ve výuce přírodovědy je kladen důraz především na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- propojení s reálným životem a zkušenostmi žáků
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě

- objevování a poznávání nového, sdílení se s ostatními
- přirozené vyjadřování pozitivních citů k sobě a okolí
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- upevňování preventivního chování
- řešení problémových situací za mimořádných událostí
- vyhledává, získává a zkoumá informace

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda se realizuje ve 4. – 5. ročníku 1. stupně ZŠ.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	-	-	-	1	1

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá především v kmenových třídách. Součástí jsou i přírodovědné vycházky do okolí školy a výuka v přírodě (výlety, výukové programy aj.).

Přírodověda

4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Rozmanitost přírody				
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> dokáže charakterizovat společenstva, běžně vyskytující se živočichy, umí popsat stavbu jejich těla, zná způsob jejich života, umí určit a zařadit některé živočichy a rostliny do biolog. systému vysvětlí pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad 	<ul style="list-style-type: none"> rostliny, houby, živočichové nerosty a horniny, životní podmínky půda (vznik půdy a její význam, hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání) voda a vzduch 	4. - 5.	PT – EV- Ekosystémy
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu a světa, zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> ví, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení dokáže zařazovat rostliny a živočichy do společenství ví, jaká příroda a živočichové jsou charakteristické pro jednotlivé podnebné pásy rozezná výtrusné a semenné 	<ul style="list-style-type: none"> rovnováha v přírodě (vzájemné vztahy mezi organismy) životní podmínky rostlinná a společenstva podnebné pásy znaky života životní potřeby a projevy výživa a stavba těla 		PT-EV- Základní podmínky života na Zemi

Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, třídí organismy do skupin, využívá klíče, atlasy	rostliny	<ul style="list-style-type: none"> význam ovzduší, vodstva, půd rostlinstvo a živočišstvo na Zemi 		
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí uvést příklad 	<ul style="list-style-type: none"> ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody 		PT- EV- Vztah člověka k prostředí
Vesmír – Země				
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním dne a noci	<ul style="list-style-type: none"> má základní informace o postavení Země ve vesmíru uvědomuje si podmínky života na Zemi, zná rozdíl mezi hvězdou a planetou, umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období, ví co je sluneční soustava 	<ul style="list-style-type: none"> sluneční soustava, den a noc, roční období 	4. – 5.	
Člověk a jeho zdraví				
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního	<ul style="list-style-type: none"> zná význam zdravého životního prostředí pro člověka, zná hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd. 	<ul style="list-style-type: none"> lidské tělo –životní potřeby a projevy základní stavba těla kostra 	5.	PT-EV- Lidské aktivity a problémy lidského prostředí PT – OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a

zdravého způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí ví co je kostra, umí pojmenovat hlavní části dokáže pojmenovat svalstvo a zná jeho význam umí pojmenovat a najít na modelu vnitřní orgány 	<ul style="list-style-type: none"> funkce vnitřních orgánů vývoj jedince 		sebepojetí
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> zná hlavní etapy vývoje člověka 	<ul style="list-style-type: none"> péče o zdraví, zdravá výživa základy lidské reprodukce 		PT – OSV – Osobnostní rozvoj - Psychohygiena
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<ul style="list-style-type: none"> ví co patří do denního režimu jak je stavěn podle dnů uvědomuje si a pociťuje potřebu pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> pitný režim pohybový režim pracovních a volných dnů mimoškolní aktivity 		
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	<ul style="list-style-type: none"> je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár, únik jedovatých látek apod.) zná zásady bezpečného chování v různém prostředí – škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz, a řídí se jimi 	<ul style="list-style-type: none"> čísla tísňového volání základy bezpečného pohybu na silnici – dopravní výchova osobní bezpečí situace hromadného ohrožení 	4. – 5.	
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby	<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si nebezpečí nabízených návykových látek vyhýbá se hracím automatům 	<ul style="list-style-type: none"> riziková prostředí v okolí 		

odmítnutí návykových látek				
Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže ošetřit drobná poranění a úrazy • zná a dokáže aplikovat zásady první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • první pomoc 		
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<ul style="list-style-type: none"> • přiměřeně se chová ke spolužákům opačného pohlaví • svěřuje se s osobními problémy vzniklými mimo školu • umí se chovat ve škole i mimo ni – reprezentuje svým chováním školu a rodinu 	<ul style="list-style-type: none"> • biologické a psychické změny v dospívání • etická stránka sexuality • HIV/AIDS 		

8.6 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pomáhá žákovi rozvíjet poznatky, dovednosti a zkušenosti získané v rodině a předškolním vzdělávání a utvářet si ucelený obraz okolního světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si věcí okolo sebe, pozorovat je a přemýšlet o nich v souvislostech, porozumět soudobému způsobu života.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a příroda a Člověk a společnost.

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů, z nichž ve vyučovacím předmětu Vlastivěda se realizují tyto tři okruhy.

Místo, kde žijeme

Žák pozoruje své nejbližší okolí, učí se chápat vztahy a souvislosti v rodině, škole, obci, společnosti. Důraz je kladen na praktické poznávání regionu, probuzení kladného vztahu k místu bydliště, rozvíjení národního cítění a vztahu k naší zemi.

Lidé kolem nás

Osvojuje si základy vhodného chování a jednání s lidmi, seznamuje se se základními právy, povinnostmi a principy demokracie. Uvědomuje si význam tolerance, vzájemné úcty, snášenlivosti, rovného postavení mužů, žen i menšin.

Lidé a čas

Učí se orientovat v čase, poznává, jak se čas měří. Vychází z významných událostí v rodině, obci, seznamuje se se základními milníky historie, uvědomuje si proměny věcí a dějů v čase.

Obsah vyučovacího předmětu

Ve výuce vlastivědy je kladen důraz především na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- propojení s reálným životem a zkušenostmi žáků
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- utváření zájmu o historii
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- objevování a poznávání nového, sdílení se s ostatními
- přirozené vyjadřování pozitivních citů k sobě a okolí
- řešení problémových situací
- vyhledává, získává a zkoumá informace z historie i současnosti

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda se realizuje ve 4. – 5. ročníku 1. stupně ZŠ.

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	-	-	-	2	2

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá především v kmenových třídách. Využíváme možnosti, které nabízí okolní krajina, výlety, školy v přírodě. Součástí výuky jsou i návštěvy muzeí, planetária, besedy apod.

-

Vlastivěda

4. – 5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Místo, kde žijeme				
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	<ul style="list-style-type: none"> • Domov, škola • konkretizuje pojmy území, poloha, místní krajina • charakterizuje zvláštnosti osídlení místní krajiny • uvede významná místa a stavby regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • obec, město, místní krajina – části • poloha v krajině • orientace v okolní krajině 	4.-5.	PT – VDO – Formy participace občanů v politickém životě
Žák umí určit světové strany v přírodě i podle mapy, umí se orientovat podle nich a řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • Obec, místní krajina • zná základní geografické značky • umí se orientovat v krajině pomocí přírodních prvků, buzol a map • ví co je nadmořská výška • podílí se na ochraně přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • typy a povrch krajin • určování světových stran • práce s mapou • turistické značky 	4.-5.	
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách naší republiky, Evropy a polokouli	<ul style="list-style-type: none"> • Okolní krajina • zná zemský povrch a jeho tvary • ví, jak se značí vodstvo, pevnina 	<ul style="list-style-type: none"> • orientační body a linie • mapa, globus • rostlinstvo, živočišstvo • vliv krajiny na život lidí 	4.	

		<ul style="list-style-type: none"> • životní prostředí 		
Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> • Regiony ČR • umí na mapě najít a pojmenovat velké řeky, jezera a rybníky ČR • seznámí se s průmyslem a zemědělstvím v jednotlivých oblastech • stručně charakterizuje jednotlivé oblasti podle mapy (povrch, poloha, hospodářství) 	<ul style="list-style-type: none"> • regiony ČR – Praha, vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby, obchod • naše vlast 	5.	
Žák zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, zajímavosti z cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika, Evropa, svět • umí popsat hlavní přírodní a společenské atraktivity cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • sousední státy • jednotlivé světadíly 	4.-5.	PT- G – Objevujeme Evropu a svět
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> • používá s porozuměním základní státoprávní pojmy • umí vyjmenovat jména prezidenta, premiéra • ví, co je česká státnost • zná státní symboly • dokáže vyjmenovat státní svátky 	<ul style="list-style-type: none"> • státní symboly • politické strany • 		
Lidé kolem nás				
Vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla soužití ve	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina • vyzná se v postavení jedince 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina a její složení • soužití lidí 	4.-5.	PT- OSV - Sociální rozvoj

škole, rodině, obci	<ul style="list-style-type: none"> v rodině, rozlišuje příbuzenské a generační vztahy • ví, jaká je funkce rodiny • zná rozdíl mezi fyzickou a duševní prací 	<ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy • obchod, firmy, škola 		PT – OSV - Sebecpznání a sebecpjetí
Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, hájí své názory, připustí omyl, dohodne se na kompromisu	<ul style="list-style-type: none"> • Soužití lidí • chápe mezilidské vztahy • učí se komunikaci s lidmi • chápe rozdílnost komunikace v rodině, škole, mezi kamarády 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla slušného chování • zájmové spolky • politické strany • církve 	4.-5.	PT-MU - Lidské vztahy
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	<ul style="list-style-type: none"> • Chování lidí • snaží se porozumět individualitě lidí • poznává jejich vlastnosti • osvojuje si pravidla slušného chování • učí se principy demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> • základní lidská práva • práva dítěte • právo a povinnosti žáka • právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví 		PT-OSV - Sociální rozvoj PT – OSV - Poznávání lidí
Orientuje se v základních formách vlastnictví, umí použít peníze	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná rozdíl soukromého, veřejného a osobního vlastnictví • ví co je hmotný a nehmotný majetek • zná hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> • formy vlastnictví 	5.	
Lidé a čas				
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v čase a časový řád • zná pojmy a pracuje s časovými údaji -letopočty, 	<ul style="list-style-type: none"> • současnost a minulost v našem životě 	4.-5.	PT-MU - Kulturní difference

mezi jevy	kalendáře, generace			
Využívá archívů, knihoven, sbírek, muzeí a galerie jako informační zdroj	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s proměnami způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby 			
<p>Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti</p> <p>Srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v minulosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozná významné osobnosti a umí je zařadit do příslušného období • dokáže popsat rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes • mapuje období vlády Marie Terezie a Josefa II, • zná osobnosti Národního obrození • vyjmenuje vynálezy 19. století • chápe rozpad Rakouska – Uherska • rozpozná souvislost se vznikem České republiky • charakterizuje období totality a obnovu demokratického vývoje 	<ul style="list-style-type: none"> • pravěk • příchod Slovanů • Velkomoravská říše • Přemyslovci, život ve středověku • husitské války – České země po husitství • Jagellovci • Habsburkové • Národní obrození, II. polovina 19. stol. • 1.sv. válka, vznik České republiky • 2.sv. válka a poválečné období • totalita • vznik novodobé ČR 		
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	<ul style="list-style-type: none"> • zná vývoj naší vlasti • zná důležitá data 	<ul style="list-style-type: none"> • časová přímka 		

8.7 Hudební výchova pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Koncepce hudební výchovy směřuje k rozvíjení individuálních schopností a dovedností žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. V hudební výchově tak vedeme žáka k porozumění a aktivnímu vnímání hudby a zpěvu jako prostředku komunikace.

Ve vazbě na výtvarnou, literární a dramatickou výchovu rozvíjíme emocionální, racionální a volní předpoklady, schopnost tvořivě pracovat s hudebním materiálem a potřebu estetického prožitku z hudby a umění vůbec.

Hudební výchova je realizována v 1. – 5. ročníku vždy v 1 vyučovací hodině týdně, výuka probíhá v kmenových třídách nebo v hudebně.

Při volbě didaktických prostředků, metod a forem práce vychází učitel ze znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek třídy, prostřednictvím hudebních her v 1. až 3. ročníku a manipulace s hudebním materiálem ve 4. až 5. ročníku podněcuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, rozvíjí tvořivost a kreativitu žáka.

V rámci výuky navštěvují žáci výchovné koncerty, divadelní představení, účastní se pěveckých soutěží a hudebních vystoupení.

Talentovaní žáci a zájemci o zpěv, hudebně pohybové činnosti a dramatickou výchovu se zapojují v kroužcích organizovaných na 1. stupni naší školy, navštěvují hudební a dramatický kroužek.

Hudební výchova

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj hlavového tónu • správný pěvecký postoj • dechová, rytmická a intonační cvičení - správná výslovnost, osvojování pěveckého dělení slov, vyrovnávání vokálů a sjednocování hlasového rozsahu – postupně c1 až c2, volný nástup 1., 3. a 5. stupně • průprava jednoduchého dvojhlasu a kánonu • nácvik 10 písní dle výběru učitele – viz. tematický a časový plán učiva pro daný ročník 	1. – 3.	<p>Čj – výstup : v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči – přednes veršů, dramatizace</p> <p>Vv – Vánoce, Velikonoce, “malovaná písnička“, ilustrace k písni apod.</p> <p>Tv – hry , rytmika, tanec, aerobik</p> <p>Prv – Vánoce, Velikonoce – lidové zvyky a tradice</p> <p>PT - OSV – Osobnostní rozvoj -kreativita žáka</p>
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	<ul style="list-style-type: none"> • hudební hry – deklamace říkadel, hra na ozvěnu, otázka – odpověď • hra na tělo – tleskání, luskání, pleskání • bubnování • hudební improvizace 	1. – 3.	<p>PT - OSV – Osobnostní rozvoj - kreativita žáka</p> <p>PT – OSV – Sociální rozvoj - komunikace</p>
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> • hra nejjednodušších hudebních motivů a skladeb na nástroje Orffova instrumentáře 	1. – 3.	PT – OSV - Osobnostní rozvoj - kreativita žáka

<p>Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poskočný a přísuvný krok (držení rukou), chůze v průpletu, pochod, polkový a valčíkový krok, rock a taneční pohyb • nácvik tance se zpěvem – viz. tematický a časový plán učiva pro daný ročník • taktování ve 2/4 a 3/4 taktu • pohybové vyjádření hudby – tempa, dynamiky a emocionálního prožitku (improvizace) 	<p>1. – 3.</p>	<p>Tv – hry , rytmika, tanec, pochod, aerobik PT - OSV – osobnostní rozvoj a kreativita žáka</p>
<p>Rozlišuje jednotlivé kvality tónů , rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • výrazové prostředky v hudbě : • rozlišení : řeč – zpěv, zvuk – tón, • tón : dlouhý – krátký, vysoký – nízký • melodie : hluboko – vysoko, stoupá - klesá (notový zápis) • rytmus : pomalu – rychle, zpomalování – zrychlování • silně – slabě, zesilování – zeslabování, • vesele – smutně • rozvázně – živě • repetice • motiv (dvojtaktí), předvětí – závětí 	<p>1. – 3.</p>	<p>PT - OSV – Osobnostní rozvoj - kreativita žáka</p>
<p>Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poslechové skladby - viz. tematický a časový plán učiva pro daný ročník • rozpoznávání hudebních nástrojů (poslechem) : klavír, varhany, housle, basa, flétna, trubka, klarinet, kytara, buben, bubínek, dřívka, triangel, hůlky 	<p>1. – 3.</p>	<p>PT - MU - Lidské vztahy – PRO : Moje rodina PT – MU – Etnický původ PT - MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci (divadlo, film, taneční vystoupení apod.)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišování hudebních nástrojů a dělení na strunné (smyčcové, drnkací a klávesové), dechové (dřevěné a žesťové) a bicí • píseň lidová a umělá • orchestr - sólo • hudba vokální – instrumentální • hudba vážná, zábavná (k tanci), ke slavnostním příležitostem • valčík, polka, ukolébavka, koleda, pochod, kánon • Hymna ČR 		PT - OSV –Osobnostní rozvoj - kreativita žáka
Orientuje se v jednoduchém zápisu skladby	<ul style="list-style-type: none"> • notová osnova, houslový klíč, takt 2/4, 3/4, 4/4, taktová čára • dynamická znaménka : zesilování a zeslabování, p – mf – f • nota : celá, půlová, čtvrtěová, osminová • pomlka : celá, půlová, čtvrtěová, osminová, • repetice 	1. – 3.	

Hudební výchova

4. - 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • dechová cvičení (správný nádech, zadržetí dechu, výdech) - hry • intonační cvičení (tvorba tónu, nasazení, dynamika, rozšiřování hlasového rozsahu...) • hlasová hygiena • vokální improvizace • hudební rytmus – 2/4, 3/4, 4/4 takt • hudební hry 	4.- 5.	ČJ –mluvený projev (čtení, recitace)
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> • grafický záznam vokální hudby - jednoduché melodie (čtení a zápis rytmického schématu písně) • orientace v notovém záznamu 	4.- 5.	
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	<ul style="list-style-type: none"> • hudební nástroje – rozlišení (skupiny - např. smyčcové, strunné, klávesové, bicí,) • hra na hud. nástroje z Orffova instrumentáře, popř. flétnu • tvorba hudebního doprovodu, hudební hry 	4.- 5.	PT-MEV -Etnický původ

Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<ul style="list-style-type: none"> • hudební styly a žánry – hudby pochodová, taneční, populární, klasická, ... koleda, ukolébavka,... • hudební forma • poslechové skladby – poslech a rozbor písně, skladby 	4.- 5.	PT-G - Evropa a svět nás zajímá a PT-MU -Kulturní diference – PRO: Pokladnice ev. kultury PT-MV-Vnímání autora mediálního sdělení
Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • rytmizace, melodizace a stylizace • improvizace hud. doprovodu • hudební hry 	4.- 5.	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<ul style="list-style-type: none"> • tón – délka, síla, barva výška • vztahy mezi tóny – akord • melodie – vzestupná, sestupná, pohyb, gradace,... • rytmika, dynamika, harmonie – změny v hudebním proudu 	4.- 5.	V každém ročníku zařazeno alespoň jedno divadelní, filmové představení nebo koncert
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • taktování (2/4 a 3/4 takt), • pohybový doprovod • rytmické a taneční hry • jednoduché tance • pohybová improvizace, pantomima • reprodukce pohybu (pamětné uchování) 	4.- 5.	TV – rytmická cvičení, tanec

8.8 Výtvarná výchova pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu :

Výtvarná výchova umožňuje tvůrčí činností prostřednictvím výtvarných prostředků rozvíjet a uplatňovat vlastní vnímání, prožitek, představivost, fantazii a invenci žáka.

Učí chápat umění jako nezbytnou součást lidské existence, prostředek komunikace a uvědomování si sebe sama, poznávat okolní i svůj vnitřní svět a rozvíjet schopnost volit výrazové prostředky a kultivovat svůj výtvarný projev. Utváří vztah k užité tvorbě, lidovému umění, k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví.

Výtvarná výchova se v 1. až 3. ročníku vyučuje s minimální časovou dotací 1 hodina týdně, ve 4. až 5. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně, výuka probíhá v kmenových třídách.

Vzdělávací obsah zahrnuje tyto okruhy učiva : výtvarné poznávání přírody a světa vytvořeného člověkem, výtvarné vyjadřování vztahů ve světě lidí, setkávání s výtvarnou formou a práce s uměleckým dílem.

V hodinách výtvarné výchovy si žáci osvojují základní výtvarné techniky jako je kresba, malba, grafika, modelování a prostorové vytváření z nejrůznějších materiálů včetně keramické hlíny a seznamují se s výtvarnými postupy, mezi něž patří například koláž, asambláž, frotáž a mimo jiné také technika finální úpravy keramických výrobků .

Principem tvůrčí činnosti výtvarné výchovy je rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků spočívající v experimentování.

Učitel proto volí takové vyučovací metody a formy práce, které vychází ze spontánnosti dítěte, odvahy, bezprostřednosti, uvolněného a emocionálního přístupu, zařazuje hravé činnosti a experimentování u žáků v 1. až 3. ročníku, u starších již uvědomilejší práci s respektem k bezprostřednosti a citovému vztahu k zobrazované skutečnosti.

Tvůrčí výtvarné činnosti jsou jednou z dílčích forem zpracování projektů realizovaných na 1. stupni v rámci mezipředmětových vztahů.

Výtvarné soutěže a výstavy žákovských prací zařazené do výchovně vzdělávacího procesu umožňují srovnání úrovně výtvarného ztvárnění a kreativity žáků, jsou důležitým zdrojem inspirace a motivací. Patří mezi základní formy prezentace naší školy.

V rámci organizace mimoškolních činností navštěvují zájemci výtvarný a keramický kroužek.

Výtvarná výchova

1. - 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby
Rozpozná a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	<ul style="list-style-type: none"> • různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, malba, modelování • experimentace s různými výrazovými prostředky a materiály • hra a volná experimentace s barvou, liniemi, objekty • základní klasifikace barev, světlostí a teplotní kontrast – výrazové vlastnosti barvy • výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celku • textury – jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • vnímání výtvarného díla 	1. – 3.	
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku a zkušenosti • uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného 	1. – 3.	PT – DEO – Občan, občanská společnost, stát – PRO: Naše obec PT – MV – Lidské vztahy –PRO: Moje rodina PT – MV – Etnický původ

	<p>postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> využití zkušeností s barvou, liniemi, tvary, objekty při vlastní tvorbě 		
<p>Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností reflexe a vztahy zrakového vnímání, vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly volba námětů se silně emotivním /vyhraněným/ nábojem 	1. – 3.	PT- OSV – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
<p>Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</p>	<ul style="list-style-type: none"> poznávání různých vyjadřovacích prostředků porovnáváním výtvarných děl umělců (ilustrátorů) typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, smyslové účinky, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, 	1. -3.	PT – OSV – Soc. rozvoj - komunikace

	comics, fotografie, elektronický obraz, reklama		
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření svého výtvarného názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiným • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) • osobnostní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rod. příslušníky a v rámci dalších skupin; vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření • záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění 	1. -3.	PT – OSV – Os. Rozvoj - kreativita

Výtvarná výchova

4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	<ul style="list-style-type: none"> • linie, barva a tvar • světlo a stín • barevné vztahy objektu a prostředí • základy perspektivy • kompozice 	4. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání PT – MKV – etnický původ
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	<ul style="list-style-type: none"> • malba v plošném vyjádření • experiment s barvou v ploše – velký formát • tvorba v plenéru • kombinace kresby a malby v ploše – kresba tuší, suchý pastel, voskový pastel / kolorování • jednoduché trojrozměrné objekty • plastika 	4. - 5.	PT – OSV - osobnostní rozvoj – kreativita PT – MKV – kulturní diference – Pověsti regionu Pokladnice evropské kultury
Při tvorbě obrazně vizuálních vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu	<ul style="list-style-type: none"> • přenos vlastního prožitku do výtvarného vyjádření • happening • výtvarné dílo jako komunikační 	4. - 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – kreativita PT – OSV – osobnostní rozvoj – komunikace PT – OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí

vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	prostředek v rámci sociální skupiny <ul style="list-style-type: none"> osobní postoj – odlišná interpretace a porovnávání interpretace 		PT – OSV - osobnostní rozvoj – psychohygienu
Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	<ul style="list-style-type: none"> manipulace s objekty tělo v prostoru emoce a jejich výtvarné vyjádření na základě poslechu hudby, literárního textu, divadelního představení apod. akční malba a kresba 	4. – 5.	PT – MU – kulturní diference – Pokladnice evropské kultury PT – OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	<ul style="list-style-type: none"> expresivní volný výtvarný projev se samostatnou volbou výtvarné techniky fantazie, úloha fantazie ve výtvarném díle experiment s postupy současného výtvarného umění – performance, happening 	4. – 5. 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání PT – OSV – osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí

8.9 Tělesná výchova pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

- je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví
- je realizován v 1. – 5. ročníku
- v každém ročníku jsou dvě hodiny týdně
- výuka probíhá v sokolovně, ve školní cvičebně, na školním hřišti, v přírodě (např. školy v přírodě) aj.
- pololetně je ve 2. a 3. ročníku zařazena do hodin TV výuka plavání

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a) činnost ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností . pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úkoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení a další pohybové činnosti
- c) činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace výuky – žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, ve cvičebně, na školním hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Do tělesné výchovy je možné zařazovat sezónní činnosti např. procházky, výlety, plavání, bruslení, sáňkování, bobování aj. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí. Pravidelně pro žáky organizujeme Sportovní den.

Tělesná výchova

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví				
Spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků • dbá na správné dýchání • zná kompenzační i relaxační cviky • zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • pohybový režim • pohyb o přestávkách • rytmické a kondiční cvičení pro děti 	1. – 3.	<p>PT - OSV – Osobnostní rozvoj - psychohygienu</p> <p>Prv – denní režim, zdravá strava, držení těla</p>
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení		<ul style="list-style-type: none"> • postupný nácvik pohybových dovedností • přípravná cvičení pro jednotlivé sport. disciplíny – atletika, gymnastika, sportovní hry, plavání • pohybové hry 	1. - 3.	

Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> • jedná v duchu fair – play 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení ve dvojicích • cvičení v družstvu • kolektivní hry • závodivé hry • štafety 	1. - 3.	PT - MV – Lidské vztahy
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě 	<ul style="list-style-type: none"> • oblečení a obuv v Tv • čistota prostředí • příprava a ukládání nářadí náčiní • příprava organismu před sportovní zátěží 	1. - 3.	Prv - bezpečnost
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<ul style="list-style-type: none"> • zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičná nářadí a náčiní • zná pojmy z pravidel a soutěží • rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje 	<ul style="list-style-type: none"> • povely, pokyny • verbální a neverbální komunikace 	1. - 3.	PT – OSV - Sociální rozvoj – komunikace ČJ – přesné vyjadřování Prv – komunikace lidí, význam pravidel
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				

	<p>ZÁKLADY ATLETIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem • rychlý běh do 30 m • motivovaný běh v terénu • výběhy na signál různého druhu a z různých poloh • účastní se atletických závodů 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh • rychlý běh na 20 až 60 m. • základy nízkého a polovysokého startu • Skok • skok do dálky z rozběhu • spojení odrazu z rozběhem • Hod • hod míčkem z místa, z chůze 	1. -2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • osvojí si techniku odhodu vrchem • osvojí si techniku rychlého startu při krátkém běhu • zná princip štafetového běhu • zná taktiku běhu na delší vzdálenosti, při běhu terénem s překážkami • umí skákat do dálky • nacvičí správnou techniku skoku z místa • účastní se atletických závodů 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh • běh do 60m • vytrvalý běh • nízký start na povel, polovysoký start • Hod • hod míčkem z rozběhu • spojení rozběhu s odhodem • Skok • skok do dálky z rozběhu – postupně odraz z břevna 	3.	M – měření délky, bodové hodnocení
	<p>ZÁKLADY GYMNASTIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí kotoul, prosté skoky snožmo z trampolínky, • zvládá základy gymnastického odrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • Akrobacie • kotoul vpřed • kotoul vzad • Přeskok • skoky prosté odrazem 	1. - 2.	

		<ul style="list-style-type: none"> z trampolínky výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky Hrazda ručkování ve visu Kladinka chůze s dopomocí 		
	<ul style="list-style-type: none"> umí kotoul vpřed a vzad umí stoj na rukou s dopomocí zvládá jednoduché pohybové činnosti podle ind. předpokladů žáka umí šplhat na tyči provádí přitahování do výše čela na hrazdě naučí se správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze 	<ul style="list-style-type: none"> Akrobacie kotoul vpřed a jeho modifikace kotoul vzad a jeho modifikace stoj na rukou s dopomocí Přeskok odraz z můstku Hrazda přitahování Kladinka chůze bez pomoci šplh na tyči 	3.	
	<ul style="list-style-type: none"> POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, zkušeností umí k pohybové hře využít hračky a jiné předměty než 	<ul style="list-style-type: none"> pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním soutěživé pro rozvoj představivosti a tvořivosti se specifickým účinkem 	1. – 2.	PT- OSV - Sociální rozvoj-kooperace a kompetice

	tělocvičné nářadí	(relaxační, motivační atd.)		
	<ul style="list-style-type: none"> zná několik pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření umí pohybově vyjádřit předmět, zvíře 	<ul style="list-style-type: none"> pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním soutěživé a bojové pro rozvoj představivosti a tvořivosti se specifickým účinkem (relaxační, motivační atd. 	3.	PT- OSV -Sociální rozvoj- kooperace a kompetice
	<p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ PRO DĚTI</p> <ul style="list-style-type: none"> umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem umí 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché tanečky základy estetického pohybu 	1. – 2.	Hv – rytmická cvičení, lidové písně
	<ul style="list-style-type: none"> umí několik lidových tanců 	<ul style="list-style-type: none"> základy cvičení s náčiním (šátek, míč atd.) základní taneční krok2/4 základní taneční krok3/4 základy estetického pohybu 	3.	Hv – rytmická cvičení, lidové písně, poslech
	<p>PRŮPRAVNÉ ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> (učivo je zařazováno v rámci témat „ Pohybové hry “ a „ Průpravná kondiční .... cvičení „) 	<ul style="list-style-type: none"> přetahy a přetlaky 	1. – 3.	
	<p>ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER</p> <ul style="list-style-type: none"> (učivo je využíváno spíše jako součást témat „ Pohybové hry “ a 	<ul style="list-style-type: none"> držení míče jednoruč a obouruč manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti 	1. – 2.	PT – OSV -Morální rozvoj –řešení problémů a rozhodovací

	<ul style="list-style-type: none"> • „ Průpravná kondiční .... cvičení „) • zvládá základní způsoby házení a chytání míče • spolupracuje při jednoduchých týmových soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> • základní přihrávky rukou a nohou 		dovednosti
	<ul style="list-style-type: none"> • umí přihrávat jednoruč, obouruč, driblink • nacvičuje střelbu na koš • zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly • umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji • je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo 	<ul style="list-style-type: none"> • průpravné sportovní hry • utkání podle zjednodušených pravidel • přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem nohy • pohyb s míčem a bez míče, zastavení • vedení míče, driblink 	3.	PT – OSV- Osobnostní rozvoj– sebepoznání a seberegulace

	<p>TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> • (učivo tohoto tématu je většinou realizováno při činnostech v přírodě, na ŠvP atd.) • zvládá základní techniku chůze • umí se připravit na turistickou akci • zvládá přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu 	<ul style="list-style-type: none"> • chůze v terénu • chůze, běh po vyznačené trase s překonáváním přírodních překážek • aplikace pohybových her • v přírodě • základní dovednosti spojené s tábořením • ošetření drobných poranění v improvizovaných podmínkách 	1. – 3.	<p>PT - ENV – Vztah člověka k prostředí</p> <p>ŠvP</p> <p>Vv - tém. práce</p>
	<p>PLAVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • (učivo tohoto tématu je zařazeno do základní výuky 2. a 3.r. v prvním pololetí ve formě kurzu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní plavecká výuka • základní plavecké dovednosti, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí 	2. – 3.	Prv – Zdraví
Zdravotní a tělesná výchova				
	Uplatňuje správné držení těla, v různých polohách a pracovních činnostech zaujímá správné základní cvičební polohy	Prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV	1. – 3.	
	Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	Prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV	1. – 3.	

Tělesná výchova

4. – 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ				
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, projevuje samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na správné dýchání • zná kompenzační i relaxační cviky • zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu 	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • pohybový režim • pohyb o přestávkách 	4. – 5.	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků 	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení těla, • správné zvedání zátěže • průpravná kompenzační a relaxační cvičení • jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití 	4. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj - psychohygienu
Dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	<ul style="list-style-type: none"> • jedná v duchu fair – play 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení ve dvojicích • cvičení v družstvu • kolektivní hry • závodivé hry • štafety 	4. – 5.	PT- MV- lidské vztahy PT – OSV – sociální rozvoj - komunikace

Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě 	<ul style="list-style-type: none"> • oblečení a obuv v Tv • čistota prostředí • příprava a ukládání nářadí náčiní • příprava organismu před sportovní zátěží 		
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<ul style="list-style-type: none"> • zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičná nářadí a náčiní • zná pojmy z pravidel a soutěží • rozumí povelům pořadových cvičení-a správně na ně reaguje 	<ul style="list-style-type: none"> • povely, pokyny • verbální a neverbální komunikace 	4. – 5.	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje netradiční pohybové hry a aktivity • využití hraček a netradičního náčiní při cvičení <p>ZÁKLADY ATLETIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem • rychlý běh do 100 m • motivovaný běh v terénu • výběhy na signál různého druhu a z různých poloh • osvojí si techniku rychlého startu při krátkém běhu • zná princip štafetového běhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh • rychlý běh na 50 až 100 m. • základy nízkého a vysokého startu • běh do 1000 m • vytrvalý 12ti minutový běh • překážkový běh • běh v terénu 	4. -5.	

	<ul style="list-style-type: none"> • zná taktiku běhu na delší vzdálenosti, při běhu terénem s překážkami • umí skákat do dálky • nacvičí správnou techniku skoku z místa • dbá na správný odraz • umí si odhadnout délku rozběhu • zná techniku hodů • dbá na správné rozložení síly 	<ul style="list-style-type: none"> • Skok • skok do dálky z rozběhu • skok do dálky z místa • Hod • hod míčkem ze základního postavení • hod míčkem z rozběhu 		
	<p>ZÁKLADY GYMNASTIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí prosté skoky odrazem z můstku, • zvládá základy gymnastického odrazu • umí kotoul vpřed a vzad • umí stoj na rukou s dopomocí • zvládá jednoduché pohybové činnosti podle individuálního předpokladu žáka 	<ul style="list-style-type: none"> • Akrobacie • kotoul vpřed a jeho modifikace • kotoul vzad a jeho modifikace • stoj na rukou s dopomocí • stoj na hlavě • Přeskok • skoky prosté odrazem z můstku z rozběhu • výskok do vzporu dřepmo, • přeskok roznožný • přeskok snožný • přes kozu, švédskou bednu 		

	<ul style="list-style-type: none"> • provádí přitahování do výše čela na hrazdě • -umí šplhat na tyči 	<ul style="list-style-type: none"> • Hrazda • přitahování • Kladinka • chůze bez pomoci • Šplh • šplh na tyči s přírazem 	4. – 5.	
	<p>POHYBOVÉ HRY A NETRADIČNÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, • projevuje radost z pohybové činnosti • umí k pohybové hře využít hračky a jiné předměty než tělocvičné náradí 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry • pro manipulaci s různým náčiním • soutěživé • pro rozvoj představivosti a tvořivosti • se specifickým účinkem (relaxační, motivační) 	4. – 5.	
	<p>RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem • umí 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché tanečky • základy estetického pohybu 	4. – 5.	Hv – lidová píseň

	<ul style="list-style-type: none"> • umí několik lidových tanců 	<ul style="list-style-type: none"> • základy cvičení s náčiním (šátek, míč atd.) • základní taneční krok skočná polka • základní taneční krok mazurka • základy estetického pohybu 		
	<p>PRŮPRAVNÉ ÚPOLY</p> <ul style="list-style-type: none"> • (učivo je zařazováno v rámci témat „ Pohybové hry “ a „ Průpravná kondiční .... cvičení „) 	<ul style="list-style-type: none"> • přetahy a přetlaky • základní úchopové hmaty 	4. – 5.	PT- MV- Lidské vztahy
	<p>ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER</p> <ul style="list-style-type: none"> • (učivo je využíváno spíše jako součást témat „ Pohybové hry “ a-„ Průpravná kondiční .... cvičení „) • zvládá základní způsoby házení a chytání míče • spolupracuje při jednoduchých týmových soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> • držení míče jednoruč a obouruč • manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti • základní přihrávky rukou a nohou 	4. – 5.	
	<ul style="list-style-type: none"> • umí přihrávat jednoruč, obouruč, driblink • nacvičuje střelbu na koš • zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly • umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji 	<ul style="list-style-type: none"> • průpravné sportovní hry • utkání podle zjednodušených pravidel • přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem nohy • pohyb s míčem a bez míče, zastavení • vedení míče, driblink 	4. – 5.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a seberegulace

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA			
UPLATŇUJE SPRÁVNÉ DRŽENÍ TĚLA,V RŮZNÝCH POLOHÁCH A PRACOVNÍCH ČINNOSTECH ZAUJÍMÁ SPRÁVNÉ ZÁKLADNÍ CVIČEBNÍ POLOHY	Prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV	4.-5.	
ZVLÁDÁ JEDNODUCHÁ SPECIÁLNÍ CVIČENÍ SOUVISEJÍCÍ S VLASTNÍM OSLABENÍM	Prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV	4.-5.	

8.10 Pracovní činnosti pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět postihuje široké spektrum pracovních činností.

Na základě principu činnostního učení vedeme žáka k získávání znalostí, návyků a pracovních dovedností v různých oborech lidské činnosti, užívání jednoduchých nástrojů, materiálů a technologických postupů a v neposlední řadě tak přispíváme i k jeho profesní orientaci.

Učíme plánování, organizování a hodnocení práce žáka i kolektivu, utváříme pozitivní vztah k práci, schopnost ocenit hodnoty lidské práce a chápat nutnost spolupráce, vedeme k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci, učíme hospodárnosti, pečlivosti, zodpovědnosti a také ochraně životního prostředí.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do čtyř tematických okruhů : práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů.

Učitel pracuje s obsahem učiva tvůrčím způsobem, dle podmínek a možností školy, zvláště v 1. až 3. ročníku uplatňuje v rámci výuky mezipředmětové vztahy, zařazuje metody hravých činností a skupinové práce, respektuje spontánnost a individualitu jednotlivého žáka.

Výuka pracovních činností se na 1. stupni realizuje s časovou dotací 1 hodina týdně v kmenových třídách , sezónně také na školním pozemku. S žáky je možné navštívit dílny či cvičný byt.

V rámci výuky navštěvují žáci výstavy a účastní se exkurzí. Mají možnost prezentovat své výrobky ve školních soutěžích a na tradičních výstavách pořádaných v průběhu školního roku ve škole i mimo ni.

Pracovní činnosti

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby
Práce s drobným materiálem			
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • stříhání, lepení, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování atd. • lidové zvyky, tradice, řemesla 	1. – 3.	PT – MV – Lid.zvyky, tradice, řemesla
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření návyku organizace a plánování práce osvojení si základů bezpečnosti a hygieny práce 	1. – 3.	PT – OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace
Konstrukční činnosti			
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> • stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu • umí montovat a demontovat stavebnici 	1. – 3.	

Pěstitelské práce			
Provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	<ul style="list-style-type: none"> základní podmínky pro pěstování rostlin 	1. – 3.	
Pečuje o nenáročné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> pěstování rostlin ze semene v místnosti pozorování základních životních potřeb rostlin, hodnocení výsledků pozorování 	1. – 3.	
Příprava pokrmů			
Připraví tabuli pro jednoduché stolování	<ul style="list-style-type: none"> základní vybavení kuchyně jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování výběr potravin – příprava jednoduchého pokrmu ze studené kuchyně 	1. - 3.	
Chová se vhodně při stolování	<ul style="list-style-type: none"> udržování pořádku a čistoty 	1. – 3.	

Pracovní činnosti

4. - 5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby
Práce s drobným materiálem			
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálů • stříhání, lepení, spojování • práce s přírodninami • práce s modelovací hmotou, keramickou hlinou 	4 - 5.	Přv –podzim – přírodniny M – geometrické tvary
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	<ul style="list-style-type: none"> • ornament • výšivka • zdobení kraslic, vánočních ozdob • lidová řemesla – seznámení 	4.- 5.	PT-MV -Kulturní diference ČJ – lidové zvyky, tradice
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<ul style="list-style-type: none"> • pracovní pomůcky a nástroje – seznámení s funkcí – užívání 	4.- 5.	ČJ – popis předmětu(funkce)
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost práce • organizace práce • jednoduchý pracovní postup • první pomoc 	4.- 5.	Přv – první pomoc

Konstrukční činnosti			
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	<ul style="list-style-type: none"> • práce se stavebnicemi • trojrozměrné modely a objekty – plány, konstrukce 	4.- 5.	M – prostorové geometrické útvary
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ul style="list-style-type: none"> • práce dle návodu , náčrtu, výkladu 	4.- 5.	ČJ – sloh – popis pracovního postupu
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost práce • první pomoc 	4.- 5.	Přv – první pomoc
Pěstitelské práce			
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	<ul style="list-style-type: none"> • pěstování rostlin ze semen • množení rostlin (řízky, dělením,...) • pokusy a pozorování – ověřování podmínek růstu, klíčivost,... • půda a její zpracování 	4.- 5.	Přv– rostliny - pokusy
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • pěstování pokojových rostlin a péče o ně • řez, jednoduchá vazba kytice, aranžmá 	4.- 5.	Přv – rostliny (byliny)
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje, náčiní	<ul style="list-style-type: none"> • nářadí X náčiní, pomůcky • pracovní postup při práci 	4.- 5.	ČJ – sloh – popis pracovního postupu
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost práce, prevence úrazů • jedovaté rostliny • alergie • drogy • první pomoc 	4.- 5.	Přv – nebezpečné látky Přv – první pomoc

Příprava pokrmů			
Orientuje se v základním vybavení kuchyně	<ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně • spotřebiče v kuchyni (historie, současnost) 	5.	VI – historie
Připraví samostatně jednoduchý pokrm	<ul style="list-style-type: none"> • výběr a nákup potravin • příprava jednoduché snídaně, svačiny • pohoštění – studená kuchyně • úprava ovoce a zeleniny (saláty) 	4.- 5.	ČJ – sloh – popis pracovního postupu
Dodrží pravidla správného stolování a společenského chování	<ul style="list-style-type: none"> • slavnostní stolování • jednoduché stolování • obsluha u stolu a chování u stolu • zdobné prvky při úpravě stolu 	4.- 5.	Vv – estetika stolování
Udrží pořádek a čistotu pracovních ploch, dodrží zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena v kuchyni, čisticí prostředky • bezpečná obsluha spotřebičů • prevence úrazů v kuchyni • první pomoc 	4.- 5.	Přv – první pomoc

8.11 Český jazyk a literatura pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura tak, jak je stanoveno Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Pro důležitost této vzdělávací oblasti byl předmět český jazyk a literatura na 2.stupni posílen v 6. ročníku 1 disponibilní hodinou a v 9. ročníku je možné zařazení volitelného předmětu Cvičení z českého jazyka. Žákům nabízíme doučování a závěrečnou přípravu k přijímacím zkouškám na střední školy. Dle možností se zúčastňujeme olympiády z českého jazyka, recitačních a jiných jazykových soutěží.

Časová dotace předmětu: v 6. ročníku celkem 5 hodin (1 hodina disponibilní), v 7. celkem 4 hodiny (1 hodina disponibilní), v 8. a 9. ročníku čtyři hodiny týdně. Výuka je rozdělena na jazykovou výchovu, komunikační a slohovou výchovu a na literární výchovu. Dle vhodnosti probíraných témat se jednotlivé výchovy prolínají, kombinují. Základní výuka je realizována v kmenových třídách, ve studovně, při práci s výukovými programy navštěvujeme počítačovou učebnu, využíváme i možnost práce s interaktivní tabulí v pracovně fyziky. Výuka také probíhá dle možností ve střediscích volného času, poznatky a nové dojmy žáci získávají na exkurzích, výstavách, při návštěvě divadelních představení aj.

Český jazyk a literatura má mezi předměty stěžejní postavení, neboť se jedná o jazyk mateřský a naším cílem je, aby žáci svůj mateřský jazyk ovládali nejen po gramatické stránce, ale aby také dokázali uplatnit své komunikační a slohové dovednosti v ústní i písemné podobě. Zvládnutí jazykových prostředků je i předpokladem pro vzdělávání v dalších oblastech, zejména při osvojování cizích jazyků. V neposlední řadě klademe důraz posilování a rozvíjení čtenářské gramotnosti.

Jazykový rozvoj dětí probíhá ve vzájemné podmíněnosti s jejich rozumovým a emocionálním zráním, proto se snažíme rozvíjet jejich cit pro jazyk, schopnost vyjadřovat své myšlenky a pocity, vžívat se do myšlení a cítění druhých lidí.

Chtěli bychom, aby žáci dokázali na základě historických událostí pochopit vývoj jazyka, aby vnímali význam literárních děl v historii národní i evropské kultury. Naším přáním je přivést děti k četbě knih, dokumentovat a zdůrazňovat důležitost četby v životě člověka, tříbit čtenářský vkus a vypěstovat u dětí trvalý zájem o četbu. Tyto cíle naplníme různými způsoby – např. projektovými dny ve škole, dramatickou výchovou, literárními pořady ve střediscích volného času, besedami v knihovnách, návštěvou divadelních představení, prací s knihou, filmem atd.

Usilujeme o těsnější mezipředmětové vztahy zejména s předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Umění a kultura, což se projevuje v prolínání učiva i v průřezových tématech.

Český jazyk a literatura

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Komunikační a slohová výchova				
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	<ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním • metodou analytického čtení a poslechu vyhledává a ověřuje fakta • objektivní informace se snaží odlišit od subjektivních názorů a hodnocení • vhodně formuluje otázky 	<ul style="list-style-type: none"> • kritické (analytické) čtení • cíle a pravidla mediálního sdělení • orientační prvky v textu • v textu vyhledává důležitá fakta • práce s různými druhy textů • zjišťovací a doplňovací otázky 	6. – 7.	PT – MEV – kritické čtení a vnímání mediálních souvislostí
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje své myšlenky jasně, věcně, srozumitelně a systematicky 	<ul style="list-style-type: none"> • mluvní cvičení • zásady kultivovaného projevu 	6. – 7.	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	<ul style="list-style-type: none"> • vhodně používá verbální i nonverbální prostředky řeči 	<ul style="list-style-type: none"> • výrazové prostředky a jejich použití • mluvní cvičení • přednes textu 	6. – 7.	PT – MEV – stavba mediálního sdělení

<p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odlišuje spisovné útvary jazyka od nespisovných • používá spisovná slova 	<ul style="list-style-type: none"> • útvary spisovného jazyka 	6. – 7.	
<p>Využívá základy studijního učení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozorně a přiměřeně rychle čte • orientuje se v textu • vyhledává v textu klíčová slova a požadované informace • zapíše a přednese hlavní myšlenky textu • vyhledá odpověď na zadanou otázku • posoudí, zda informace vyplývá/nevyplývá z textu • pořizuje si potřebné výpisky, výtahy 	<ul style="list-style-type: none"> • analytické čtení • poznámky • výpisky • výtah • referát 	6. – 7.	PT – MEV – kritické čtení a vnímání mediálních souvislostí
<p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří kohorentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví osnovu vypravování • dle osnovy vystaví jednoduché vypravování • vypravování zestruční, podchytí hlavní myšlenky a sestaví pomocí jednoduchých vět či hesel osnovu • dotváří a domýšlí text • užívá základní principy skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • uspořádání informací v textu podle daných kritérií • vypravování • popis předmětu a pracovního postupu • zpráva a oznámení • charakteristika • soukromý a úřední dopis 	6. – 7.	PT – MEV – stavba mediálních sdělení

	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví jednoduchý popis předmětu • zpracuje jednoduchý pracovní postup • provede charakteristiku osoby • sestaví jednoduchou zprávu a oznámení 			
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	<ul style="list-style-type: none"> • samostatně formuluje své myšlenky • vyjadřuje své postoje • analyzuje předložený text a přiřadí ho k danému funkčnímu stylu • najde chybnou formulaci - stylistickou chybu a opraví ji • najde záměrně uvedené pravopisné chyby a vybere formulaci bez chyb 	<ul style="list-style-type: none"> • tvůrčí psaní • vyhledávání chyby v textu • funkční styly 	6. – 7.	
Jazyková výchova				
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	<ul style="list-style-type: none"> • modeluje spisovnou řeč • správně intonuje a člení souvislou řeč • rozpozná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní a větný přízvuk • intonace, melodie • slova přejatá 	6.	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří slova odvozená a složená • rozlišuje zkratky a zkratková slova • vysvětluje význam slov 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbor stavby slova • způsoby obohacování slovní zásoby • sousloví, rčení 	6. 6. – 7.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

<p>českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si odborné názvy 	<ul style="list-style-type: none"> • slova jednoznačná a mnohoznačná • synonyma, homonyma, antonyma • odborné názvy 		
<p>Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s jednotlivými slovními druhy • třídí slova z hlediska slovních druhů • dokáže rozpoznat zvláštnosti ohebných slovních druhů • správně píše vlastní jména • skloňuje odchýlené tvary podst. jmen • pracuje s konkrétními i abstraktními podstatnými jmény • užívá jmenných tvarů přídavných jmen bez pravopisných obtíží • upevní si určování mluvnických kategorií u přídavných jmen • dokáže vystupňovat přídavná jména • rozčlení druhy zájmen • skloňuje zájmena • určí základní slovesné kategorie • aplikuje pravidla pravopisu na koncovky přičestí minulého • rozliší druhy číslovek 	<ul style="list-style-type: none"> • tvarosloví – slovní druhy • podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková • podstatná jména obecná, vlastní • názvy částí těla • přídavná jména • stupňování přídavných jmen • zájmena • slovesa • shoda podmětu s přísudkem • číslovky • skloňování číslovek • příslovce • stupňování příslovcí • předložky • spojky • částice • citoslovce 	<p>6. – 7. 6. 6. – 7. 6. 6. – 7. 6. 7.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá psanou podobu číslovek • číslovky správně skloňuje • třídí neohebné slovní druhy • pracuje s jednotlivými slovními druhy • využívá znalosti o slovních druzích v ústním i písemném projevu 			
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> • utváří správné řečové dovednosti • dokáže používat přímou řeč 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba textu • přímá a nepřímá řeč 	6.	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší větu jednoduchou a souvětí • rozpozná větné členy • pojmenuje druh vedlejší věty 	<ul style="list-style-type: none"> • výpověď a věta • věta jednoduchá • věta jednočlenná a dvojčlenná • souvětí • základní větné členy • rozvíjející větní členy • druhy vedlejších vět 	6. – 7. 7.	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<ul style="list-style-type: none"> • na základě znalosti stavby slov zvládá jejich pravopis • upevňuje si pravidla pravopisu podstatných a přídavných jmen 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba slova – zdvojené souhláskové skupiny, předpony s, z, vz, pravopis mě, mně • vyjmenovaná slova • koncovky podstatných a přídavných jmen 	6. – 7.	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi spisovnými a nespisovnými útvary jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> • jazyk a nauka o jazyce 	6. – 7.	

a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> pracuje s jazykovými příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> nespisovné útvary jazyka základní jazykové příručky 		
Literární výchova				
Rozlišuje základní literární druhy	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná základní literární druhy a žánry na základě jejich charakteristických rysů na základě ukázek literárního textu porovná jejich funkce uvede příklady spisovatelů jednotlivých žánrů k literární ukázce přiřadí žánr 	<ul style="list-style-type: none"> literární druhy a žánry – lyrika, epika, drama pohádka pověst báje a mýty antické a biblické bajky legendy balady povídky 	6.-7.	D – život a náboženské představy starých Řeků, řečtí bohové PT – MV – kulturní diference, multikulturalita
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> posiluje čtenářskou gramotnost rozpozná lyrický a epický text přiřadí literární text k příslušnému literárnímu druhu porozumí literárním pojmům reprodukuje přečtený text vyvodí hlavní myšlenky literárního díla vyhledá specifické zvláštnosti jazyka nebo struktury literárního díla 	<ul style="list-style-type: none"> ukázky z lyrické a epické tvorby významných českých a světových básníků, spisovatelů jazyk básně – obrazné vyjadřování, přenesený význam, přirovnání epika veršovaná i psaná prózou – děj, čas, prostředí, vypravěč, vypravování reprodukce textu 	6. – 7.	PT – MEV – vnímání autora mediálního sdělení
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy	<ul style="list-style-type: none"> výstižně vyjádří své dojmy z přečteného či zhlédnutého díla 	<ul style="list-style-type: none"> interpretace ukázek z knih referáty z četby 	6. – 7.	PT – OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje

<div data-bbox="181 188 555 303">divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</div> <div data-bbox="181 347 349 387">ČJL-9-3-03</div>	<ul style="list-style-type: none"> • popíše dílo • chápe smysl a význam kulturních akcí • charakterizuje hlavní postavy a určí jejich role • odůvodní příčiny dějových zvrátů na základě svých úvah 	<ul style="list-style-type: none"> • literární výukové pořady • filmová a divadelní představení 		
<div data-bbox="181 496 555 647">Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování</div>	<ul style="list-style-type: none"> • srovnává jedno téma v různém pojetí • formuluje své vlastní názory k četbě, k divadelnímu či filmovému představení • uvede, v čem se liší a v čem shodují představy autorů • uvažuje o technických možnostech různých druhů zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> • dané náměty v různém pojetí a zpracování 	6. - 7.	
<div data-bbox="181 908 555 1059">Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</div>	<ul style="list-style-type: none"> • uvede první literární památky, místo i dobu jejich vzniku a stručně je charakterizuje • popíše hlavní rysy základních literárních směrů daných období • začlení literární směry a díla do širších dějinných souvislostí a odůvodní jejich význam a funkci • uvede významné představitele literárních směrů • dokáže shrnout důležité momenty života autorů 	<ul style="list-style-type: none"> • nejstarší literární památky • středověká evropská literatura • počátky české literatury • doba husitská • humanismus a renesance ve světové literatuře • reformace a baroko 	7.	<p>D – politická a společenská situace v době starověku, vliv historických událostí na vznik literárních památek Velké Moravy, státoporné procesy na našem území v době raného středověku, historická osobnost M.Jana Husa, husitské hnutí,</p>

				prameny renesančního a humanistického myšlení, významné osobnosti kulturního a politického života v době renesance, dopad historických událostí po r. 1620 na kulturní život v českých zemích
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09	<ul style="list-style-type: none"> vyhledává požadované informace v různých druzích informačních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> práce s informačními zdroji návštěva knihovny práce s informačními zdroji – knihami, časopisy, slovníky, encyklopediemi, internetem referáty z četby 	6. – 7.	PT – MEV – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Český jazyk a literatura

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Komunikační a slohová výchova				
<p>Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá praktické, věcné, kritické i prožitkové čtení a naslouchání • porovnává informace z různých informačních zdrojů, snaží se rozpoznat objektivní zpravodajství a zaujmout svůj postoj • vhodně formuluje otázky • analyzuje informace dle svých zkušeností • logicky argumentuje • po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem autora textu 	<ul style="list-style-type: none"> • kritické (analytické) čtení a poslech • práce s texty • diskuse na aktuální téma dle zájmu žáků 	8. – 9.	<p>Ov – Aktuality PT – MEV – Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality</p>
<p>Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s příklady subjektivního a objektivního sdělení • vyhledává v učebnicích, beletrii, novinách, časopisech různé 	<ul style="list-style-type: none"> • funkční styly: hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický • slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího 	9.	<p>PT – MEV – Stavba mediálních sdělení</p>

	funkční styly	<ul style="list-style-type: none"> • práce s tiskovinami 		
<p>Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>ČJL-9-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozliší a charakterizuje hlavní publicistické útvary • rozpozná objektivní informaci a nestranného pozorovatele • dokáže oddělit zábavné („bulvární“) prvky od informativních, rozpozná manipulativní prvek • pochopí manipulativní postoj reklamních sdělení a důvody vzniku • porovnává veřejnoprávní zpravodajství s komerčním • zaujme postoj ke sdělovanému obsahu a vyvodí závěr vyplývající z textu 	<ul style="list-style-type: none"> • publicistické útvary • práce s tiskovinami • masmédia a jejich vliv na člověka • vliv médií na kulturu 	9.	<p>PT – MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>PT – MEV – Tvorba mediálního sdělení</p>
<p>Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technicky zvládá připravený projev s poznámkami i bez poznámek • vybírá vhodné jazykové prostředky pro dané komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> • mluvní cvičení • rozhovor • jednoduchý proslov 	8. – 9. 9.	
<p>V mluveném projevu připraveném i v improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v projevu dokáže improvizovat • respektuje zásady dorozumívání • při promluvě používá vhodné nonverbální prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> • diskuse • proslov k blízké osobě 	9.	<p>PT – OSV – Osobnostní rozvoj - kreativita</p>

<p>paralingválních prostředků řeči</p>	<ul style="list-style-type: none"> • je schopen soustředěně naslouchat • dokáže se chovat empaticky a současně rozpozná manipulativní působení projevu 			
<p>Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>ČJL-9-1-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech porovnává spisovný a nespisovný projev • nespisovná slova nahradí spisovnými • na základě pochopení rozvrstvení jazyka žák nejen používá spisovné výrazy, ale oživuje text ve vhodných situacích i jazykovými prostředky obecné češtiny • procvičuje subjektivně zabarvený popis • posoudí vhodnost/nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • vypravování scény ze hry, z filmu, ukázky z knihy, obsahu knihy • líčení 	<p>8. – 9.</p>	

<p>Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své názory • dokáže naslouchat a vnímat projevy druhých • snaží se chovat empaticky, ale současně je schopen rozpoznat manipulativní záměr projevu • hodnotí navrhovaná řešení • vyjadřuje se věcně a stručně • dodržuje pravidla kultivovaného vystupování 	<ul style="list-style-type: none"> • řízený rozhovor • diskuse • beseda 	<p>9.</p>	
<p>Využívá základy studijního učení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v textu • vyhledává klíčová slova • formuluje hlavní myšlenky • odděluje podstatné informace od méně důležitých • zpracuje osnovu výkladu • vhodně kladenými otázkami si ověřuje správné pochopení textu • posoudí, zda daná informace vyplývá/ nevyplyvá z textu • vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 	<ul style="list-style-type: none"> • poznámky • výpisky z textu • výtah z textu • výklad • referát 	<p>8. – 9.</p>	

<p>Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p> <p>ČJL-9-1-09</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládne popis předmětu a složitějšího pracovního postupu, uměleckých děl • rozliší charakteristiku vnější a vnitřní • vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zvláštnosti • sestaví životopis • formuluje ústní a písemnou žádost • napíše jednoduchou objednávku, zprávu, inzerát, vyplní tiskopisy • uspořádá úryvky z textu tak, aby byla dodržena textová návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> • popis • charakteristika literární postavy • životopis • objednávka, zpráva, oznámení, inzerát, žádost • úřední dopis • vyplňování jednoduchých tiskopisů • vypravování 	<p>8. – 9.</p>	<p>PT – MEV – Stavba mediálního sdělení</p>
<p>Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p>ČJL-9-1-10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje své názory, které se opírají o dosud nabyté znalosti a zkušenosti • své úvahy dokáže obhájit i naznačit možná řešení • vystaví krátkou pohádku, povídku, dopis • pochopí zvláštnosti fejetonu v české literatuře • najde chybnou formulaci a z nabízených možností vybere tu správnou • najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu a opraví ji 	<ul style="list-style-type: none"> • soukromý dopis • pohádka, povídka • jednoduchá úvaha • fejeton • funkční styly 	<p>8. – 9.</p> <p>9.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu 			
Jazyková výchova				
<p>Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří tvary obecných jmen přejatých • skloňuje vlastní jména cizího původu • užívá správné tvary zvláštních typů českých příjmení • umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky 	<ul style="list-style-type: none"> • skloňování obecných a vlastních cizího původu • skloňování českých příjmení • psaní a výslovnost frekventovaných obecných jmen a cizích jmen vlastních 	8. – 9.	
<p>Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nahrazuje cizí slova slovy domácimi a vysvětluje jejich význam a vznik • cizí slova nahrazuje jejich českými ekvivalenty • ovládá zásady tvoření slov • procvičuje různé způsoby tvoření slov • pozná slova odvozená a složená • používá přenesené významy slov 	<ul style="list-style-type: none"> • nauka o slovní zásobě • stavba slova – odvozování, skládání, zkracování • metafora, metonymie, alegorie, hyperbola, epiteton 	8. – 9.	
<p>Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledává a ověřuje pravopis cizích slov • s pomocí slovníků vysvětluje významy slov • orientuje se ve druzích slovníků 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis cizích slov • obohacování slovní zásoby • práce s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov a 	8. – 9.	

příručkami ČJL-9-2-03	a jazykových příruček • orientuje se v odborném textu	jazykovými příručkami, etymologickým slovníkem		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečně třídí slova podle jednotlivých slovních druhů • rozpozná odvozená slova od jednoho slovtvorného základu • zařazuje slovesa do slovesných tříd a přiřazuje je ke vzorům • na základě znalosti slovesných tříd a vzorů vytváří správné tvary sloves • rozlišuje dokonavost a nedokonavost sloves • rozpozná sloveso v trpném rodě a vhodně ho používá ve větě • dokáže vytvořit přechodníkové konstrukce • zvládá základní pravidla psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech 	<ul style="list-style-type: none"> • tvarosloví – slovní druhy, slova ohebná, neohebná, podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková • podstatná jména obecná, vlastní • přídavná jména, jejich stupňování • skloňování zájmen a číslovek • druhy příslovcí, stupňování, příslovecné spřežky • druhy předložek a spojek • slovesné třídy a vzory • slovesný vid • slovesný rod • přechodníky • velká písmena ve vlastních jménech a názvech 	8. – 9. 9. 8. – 9.	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> • rozeznává věty podle postoje mluvčího • dbá na ustálený pořádek slov ve větě • v textu vyhledává a správně užívá mluvnický zápor • rozpozná funkce vět a větných ekvivalentů 	<ul style="list-style-type: none"> • určuje druhy vět • pořádek slov v české větě, melodie, slovní přízvuk • mluvnický zápor • větné ekvivalenty • určování samostatného větného členu 	9.	

<p>Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>ČJL-9-2-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ve větě samostatně vyhledá základní větné členy vyjádřené různými slovními druhy • rozpozná způsob vyjádření základních větných členů • upevní si znalosti o již známých rozvíjejících větných členech • rozšíří si vědomosti o větných členech • získané vědomosti o větných členech uplatňuje při tvorbě vedlejších vět • vyhledává věty hlavní a vedlejší, řídicí a závislé • vymezí souvětí podřadné a souřadné • pojmenuje poměr mezi souřadnými spojenými větami nebo větnými členy • specifikuje významový poměr hlavních vět a větných členů • vyjádří obsah dvojčlenných vět jednočlennou větou nebo větným ekvivalentem 	<ul style="list-style-type: none"> • základní větné členy • interpunkce mezi různými druhy přívlastků • věty se sponovým slovesem • způsobová a fázová slovesa • nahrazování větných členů vedlejšími větami stejného druhu a naopak • doplněk • přístavek • vsuvka • poměr mezi větnými členy • souvětí podřadné • souvětí souřadné • vzájemný poměr mezi větami hlavními i vedlejšími • věty jednočlenná a dvojčlenná, větný ekvivalent 	<p>8. – 9.</p> <p>9.</p> <p>8. – 9.</p>	
---	--	--	---	--

<p>V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dobře ovládá pravopisné jevy • rozpozná záměrnou chybu v textu • pravopisná pravidla správně aplikuje v písemném projevu • bezpečně rozpozná větu jednoduchou a souvětí • zvládá interpunkci ve větě • provede komplexní rozbor souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> • souhrnné pravopisné jevy • pravopis ve shodě přísudku s podmětem • interpunkce v jednoduché větě i v souvětí • věty jednočlenné a dvojčlenné • rozbor složitých souvětí • všestranné jazykové rozборы 	<p>8. – 9.</p> <p>9.</p> <p>9.</p>	
<p>Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s vývojem českého jazyka • na příkladech dobré praxe rozpozná slova spisovná a nářečí a zdůvodní jejich užití • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu • k textu přiřadí útvary národního jazyka • převádí text z nespisovné podoby do spisovné a naopak • rozčlení evropské jazyky do skupin • seznamuje se s ukázkami slovanských jazyků 	<ul style="list-style-type: none"> • obecné výklady o jazyce • vývoj jazyka • nespisovné útvary jazyka • evropské jazyky • slovanské jazyky • specifické rysy jazyků, jejich rovnocennost 	<p>9.</p>	<p>PT – MV - Multikulturalita</p>
<p>Literární výchova</p>				

<p>Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <p>ČJL-9-3-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hlavní literární směry • vysvětluje příčiny jejich vzniku a zasazuje změny v myšlení do širšího dějinného kontextu, přitom plně využívá svých znalostí z jiných oborů lidské činnosti • srovnává směry mezi sebou a hodnotí je • jmenuje významné představitele literárních směrů, podává stručný výtah nejdůležitějších událostí v jejich životě, které se promítají do díla • zařadí vybrané autory do literárních směrů 	<ul style="list-style-type: none"> • klasicismus • osvícenství • romantismus světový a český • česká literatura v druhé pol. 19. století • konec 19. st. a poč. 20.st. v literatuře • první světová válka v literatuře • meziválečné období • 2. světová válka a poválečné období • literatura ovlivněná politickými událostmi r. 1968 • divadelní tvorba 20.st. • významní autoři 2. poloviny 20. století a současní autoři 	<p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p>	<p>D - Historické události ovlivňující vznik nových literárních směrů, významní vynálezci, společensko-politická situace v Evropě a u nás v době národního obrození, nový pohled na historii, rozvoj archeologie, vědecké společnosti, zakládání muzeí,</p> <p>nesplněné snahy českých politiků, životní styl ve městě a na venkově v 19. st.</p> <p>D – Nové vynálezy, mechanizace výroby a její dopad na život společnosti, vznik nové společenské vrstvy – proletariátu, příčiny první světové války, devastace lidství během války, dopad válečných událostí na život</p>
--	---	---	-------------------------------	---

<p>Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>ČJL-9-3-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpozná základní literární druhy a žánry na základě jejich charakteristických rysů uvede nejvýraznější představitele základních literárních druhů a žánrů k literární ukázce přiřadí žánr uvede příklady spisovatelů jednotlivých žánrů <p>k literární ukázce přiřadí žánr</p>			<p>v českých zemích, politická angažovanost významných osobností kulturního života, hrozba a příčiny 2. světové války, chování Čechů během okupace, nebezpečí nacionalismu a fašismu, život v koncentračních táborech, nové politické uspořádání Evropy po 2. světové válce, intervence SSSR a spojeneckých vojsk, dopad na život v českých zemích</p>
<p>Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p>ČJL-9-3-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si odlišnosti stylů autorů srovnává styly autorů mezi sebou vysvětlí výjimečnost vybraných spisovatelů samostatně nachází originální výrazy či postupy při popisu stylu autora používá literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání individuálních rysů tvorby významných postav naší literatury ukázky z literatury různé formy zpracování námětu 	<p>8. – 9.</p>	<p>PT – MEV - Vnímání autora mediálních sdělení</p>

<p>Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí významu a smyslu literárního textu • na základě znalostí o literárním směru a autorovi vlastními slovy popíše strukturu a jazyk literárního díla • zhodnotí své dojmy nabyté četbou • dokládá vztah literární ukázky k soudobé společenské situaci 	<ul style="list-style-type: none"> • čtenářský zážitek z doporučené četby • reprodukce textu • pochopení významu a smyslu literárního textu 	8. - 9	
<p>Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na základě četby ukázek nalezne odlišnosti zpracování stejného námětu u různých autorů • hodnotí způsoby zpracování, nalezne odlišnosti a vyjádří své dojmy • aktivně sleduje zpracování literárních děl v divadelních inscenacích nebo filmových adaptacích porovnává film a literární předlohu • nalezne odlišnosti filmového zpracování a původní knižní předlohy téhož díla 	<ul style="list-style-type: none"> • dané téma v různém zpracování (1. světová válka, 2. světová válka, židovská tematika v literatuře a filmu) • filmové adaptace vybraných literárních děl • porovnání literární předlohy a filmového či divadelního zpracování • doporučená četba 	8. – 9.	
<p>Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí kvalitu literárního díla na základě svých znalostí z teorie literatury 	<ul style="list-style-type: none"> • úryvky z čítanek, beletrie, časopisů • doporučená literatura, čtenářský 	8. – 9.	<p>PT – MEV – kritické čtení a vnímání mediálních souvislostí</p>

<p>ČJL-9-3-05</p> <p>Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základní literární teorie</p> <p>ČJL-9-3-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozná znaky konzumní literatury • vybírá si kvalitní četbu • získá základní přehled o významných představitelích české a světové literatury • přiřadí text k literatuře hodnotné, či spíše konzumní <ul style="list-style-type: none"> • osvojí si základní termíny literární teorie • napíše literární text 	<p>zážitek</p> <ul style="list-style-type: none"> • povídka, úvaha, esej aj. 		
---	--	---	--	--

8.12 Anglický jazyk pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Osvojování a správné používání cizích jazyků pomáhá žákovi k integraci do Evropy a celého světa, přispívá k lepšímu chápání prostředí s jinou kulturou a tradicí a pomáhá tak odstraňovat rasové předsudky. Umožňuje komunikaci žáka v zemích, kde je daný jazyk používán.

Také mu umožňuje lepší orientaci při práci s PC (AJ) a tím přístup k podstatně širšímu okruhu informací v budoucnosti.

Snižuje jazykové bariéry a má velký význam pro budoucí pracovní uplatnění žáka nejen v rámci EU.

Prohlubuje větší porozumění mezi národy a umožňuje žákovi neomezený kontakt mimo hranice vlastní jazykové oblasti.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávání na 2. stupni směřuje k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

- Rozvoj všech řečových dovedností - - poslechu, mluvení, čtení i psaní
- Výuka formou audio-orální metody
- Vytvoření pozitivního vztahu k učení se cizímu jazyku
- Správná výslovnost hlásek
- Žák vyhledává jednoduchá písemná sdělení k tématům, která jsou mu blízká
- Vyhledává jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech
- Seznamuje se s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Časová dotace vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku 2. stupně ZŠ.

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3

Organizace vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v kmenových třídách, jazykové nebo počítačové učebně. V závislosti na počtu žáků jednotlivých tříd je dělena do skupin.

Anglický jazyk

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti				
<p>Čte nahlas plynule a foneticky správně texty z učebnice</p> <p>CJ-9-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá slovní zásobu daného tematického okruhu • čte foneticky správně • správně interpretuje intonaci anglické věty • upevňování správných výslovnostních návyků • korekce zjištěných nedostatků ve výslovnosti a intonaci 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba a fráze k daným lekcím v písemné a mluvené formě • správná výslovnost 	6. – 7.	
<p>Rozumí obsahu textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální podpory, v textech vyhledává známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky</p> <p>CJ-9-1-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vede rozhovor se spolužákem • sestaví jednoduchou větu v probraných časech • reprodukuje přečtený text • klade otázky a podává informace 	<ul style="list-style-type: none"> • audionahrávky s rodilým mluvčím • rozhovor se spolužákem • určování slovesného času • sloveso must v otázce a oznamovací větě • přítomný čas prostý v otázce a záporu s pomocí do • přítomný čas průběhový • minulý čas prostý u sloves be, have, do 	6. – 7.	

		<ul style="list-style-type: none"> • existenciální vazba • předložky • pravidelné a nepravidelné množné číslo podst. jm. 		
Rozumí zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci CJ-9-1-03	<ul style="list-style-type: none"> • poslouchá s porozuměním souvislé texty interpretuje je se správnou výslovností slova a intonací věty 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech čteného textu • monologické a dialogické projevy rodilých mluvčích reprodukované z audio nebo video záznamu • rozhovor se spolužáky 	6. – 7.	
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu CJ-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> • logicky odvozuje význam neznámého slova z celkového obsahu textu nebo audio záznamu 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení jednoduchých doplňkových textů samostatně i kolektivně • poslech textů a rozhovorů na audio záznamech a počítači 	6. – 7.	
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku CJ-9-1-05	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže se orientovat ve slovníku • vyhledává v dvojjazyčném slovníku neznámý výraz 	<ul style="list-style-type: none"> • četba a překlad nových textů z učebnic a doplňkových materiálů s dvojjazyčným slovníkem nebo slovníkem na internetu 	6. – 7.	
Produktivní řečové dovednosti				
Sestaví ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy CJ-9-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v dialogických situacích • sděluje základní informace v rámci daných témat 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba a tvorba vět k tematickým okruhům rodina a škola, denní program, aktivity ve volném čase, město, dům, vybavení bytu, popis lidí, základní oblečení 	6. – 7.	

<p>Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a krátké, jednoduché texty</p> <p>CJ-9-2-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obměňuje gramaticky správně písemně i ústně text dosazováním různých osob a změnou slovesného času • z vět oznamovacích tvoří otázky • vytváří záporné věty 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis osvojených slov • gramatické změny dané obměňováním osob a časů • pořádek slov v oznamovací větě a otázce v časech: přítomném prostém, přítomném průběhovém, v minulém prostém 	6. – 7.	
<p>Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace</p> <p>CJ-9-2-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého projevu nebo přečteného textu a správně je jednoduchými větami reprodukuje 	<ul style="list-style-type: none"> • četba textů v učebnici • poslech audionahrávek • poslech promluvy učitele 	6. – 7.	
<p>Vyžádá potřebnou informaci</p> <p>CJ-9-2-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktivně používá probranou slovní zásobu a gramatiku k vyžádání potřebných informací 	<ul style="list-style-type: none"> • procvičování probraných konverzačních témat s použitím probraných mluvnických jevů 	6. – 7.	
Interaktivní řečové dovednosti				
<p>Domluví se v běžných každodenních situacích</p> <p>CJ-9-3-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • při rozhovorech aktivně používá přiměřenou slovní zásobu • jednoduše se domluví při běžných každodenních činnostech • podává informaci o sobě, své rodině • umí vyplnit jednoduchý dotazník 	<ul style="list-style-type: none"> • poslech audio záznamů • dialogy se spolužáky na daná konverzační témata • využití počítačových programů a doplňkových textů v návaznosti na probíranou gramatiku • vyplnění jednoduchého dotazníku 	6. – 7.	

Anglický jazyk

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Receptivní řečové dovednosti				
<p>Čte nahlas plynule a foneticky správně texty z učebnice</p> <p>CJ-9-1-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá slovní zásobu daného tematického okruhu • čte foneticky správně • správně interpretuje intonaci anglické věty 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšířená slovní zásoba a fráze s návazností na předchozí stupně v písemné a mluvené formě • upevňování správných výslovnostních návyků • průběžná korekce zjištěných nedostatků ve výslovnosti a intonaci • další korekce výslovnosti pomocí počítačových výukových programů 	8. – 9.	
<p>Rozumí obsahu textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální podpory, v textech vyhledává známé výrazy</p> <p>CJ-9-1-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví větu v probraných časech • zjednodušeně reprodukuje přečtený text • klade otázky a podává informace 	<ul style="list-style-type: none"> • sloveso like + ing • vazba going to pro vyjádření budoucnosti • budoucí čas pomocí will • minulý čas průběhový • .opis slovesa must • minulý čas nepravidelných sloves 	8. – 9.	

		<ul style="list-style-type: none"> podpora probraného učiva pomocí počítačových výukových programů 		
<p>Rozumí zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci</p> <p>CJ-9-1-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> poslouchá s porozuměním souvislé texty a interpretuje je se správnou výslovností slova a intonací věty 	<ul style="list-style-type: none"> poslech adekvátně těžkého čteného textu monologické i dialogické projevy rodilých mluvčích reprodukované z audio nebo video záznamu 	8. – 9.	
<p>Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</p> <p>CJ-9-1-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> logicky odvozuje význam neznámého slova z celkového obsahu textu nebo audio záznamu 	<ul style="list-style-type: none"> čtení doplňkových textů samostatně i kolektivně poslech textů a rozhovorů na audio záznamech a počítači 	8. – 9.	
<p>Používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku</p> <p>CJ-9-1-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> dokáže se orientovat ve slovníku vyhledává v dvojjazyčném slovníku neznámý výraz 	<ul style="list-style-type: none"> četba a překlad nových textů z učebnic a doplňkových materiálů s dvojjazyčným slovníkem nebo slovníkem na internetu 	8. – 9.	
Produktivní řečové dovednosti				
<p>Sestaví ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy</p> <p>CJ-9-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v dialogických situacích sděluje základní informace v rámci daných témat 	<ul style="list-style-type: none"> rozšířená slovní zásoba k tematickým okruhům – domov, sport, členové rodiny, život rodiny v Anglii a u nás 	8. – 9.	
<p>Písemně, gramaticky správně tvoří a</p>	<ul style="list-style-type: none"> obměňuje gramaticky správně písemně i ústně text 	<ul style="list-style-type: none"> pravopis slovní zásoby základní gramatika sloves 	8. – 9.	

obměňuje věty a krátké, jednoduché texty CJ-9-2-02	dosazováním různých osob a změnou času a tvaru slovesa v souladu s vyjadřovanou myšlenkou			
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace CJ-9-2-03	<ul style="list-style-type: none"> zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého projevu nebo přečteného textu a správně je jednoduchými větami reprodukuje 	<ul style="list-style-type: none"> četba textů v učebnici a doplňkových materiálů poslech audionahrávek poslech promluvy učitele 	8. – 9.	
Vyžádá potřebnou informaci CJ-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> aktivně používá probranou slovní zásobu a gramatiku k vyžádání potřebných informací 	<ul style="list-style-type: none"> procvičování probraných konverzačních témat s použitím probraných mluvnických jevů 		
Interaktivní řečové dovednosti				
Domluví se v běžných každodenních situacích CJ-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> při rozhovorech aktivně používá přiměřenou slovní zásobu jednoduše se domluví při běžných každodenních činnostech podává informaci o sobě, své rodině umí vyplnit jednoduchý dotazník 	<ul style="list-style-type: none"> rozhovor se spolužákem nebo učitelem v rámci daného konverzačního tématu 	8. – 9.	

8.13 Matematika pro 2. stupeň

Charakteristika předmětu matematika

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, analyticko – syntetické myšlení, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost. Matematika poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě, umožňuje získávat matematickou gramotnost a logické myšlení a tím vytváří předpoklady pro další možné úspěšné studium. Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznávání přírodních vědních oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů. Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí – učit se, spolupracovat, zodpovědnost, tvořivost, umět náležitě komunikovat a řešit problém. Soustavně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují dovednosti při řešení životních situací.

Část výuky probíhá v multimediální učebně, kde se k výuce používá interaktivní tabule a výukový software.

Vzdělávací obsah předmětu matematika a její aplikace je na druhém stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Číslo a proměnná
2. Závislosti, vztahy a práce s daty
3. Geometrie v rovině a v prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V předmětu se kromě vlastní vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezového tématu – osobnostní a sociální výchova (komunikace, seberegulace, plánování učiva a studia, kreativita), výchova demokratického občana (kolektivní hodnocení, sebehodnocení, formy participace občanů v politickém životě – základy statistiky).

Matematika je v 6. – 9. ročníku je realizována: v šestém ročníku 4 hodiny týdně, v sedmém ročníku celkem 4 hodiny (1 hodina disponibilní), v osmém a devátém ročníku rovněž po čtyřech hodinách týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě nebo dle potřeby v učebně fyziky s multimediální technikou či v učebně počítačů, kde se využívá výukových programů. V osmém či devátém ročníku může být matematika posílena hodinou týdně předmětem Cvičení z matematiky. V devátém ročníku mohou žáci absolvovat speciální přípravu k přijímacím zkouškám z matematiky. Po celou dobu výuky mohou žáci dle zájmu navštěvovat doučování z matematiky. V rámci předmětu jsou talentovaní žáci zapojováni do soutěží a olympiád. Zvláštní pozornost je věnována žákům se SPU.

Matematika

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Číslo a proměnná				
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose • zapíše zadané číslo v desítkové soustavě • provádí početní operace s přirozenými čísly • objasní pojem desetinné číslo • znázorní desetinné číslo na číselné ose • provádí početní operace s desetinnými čísly • objasní pojem zlomku, uvede jeho části • provádí základní úpravy se zlomky • provádí početní operace se zlomky • charakterizuje a zapíše kladné a záporné číslo • zobrazí celé číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> • pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel • písemné početní výkony s přirozenými čísly, včetně dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem • slovní úlohy vedoucí na jeden až dva početní výkony • desetinné číslo, jeho části, číselné řady • znázornění čísel na číselné ose • porovnávání desetinných čísel • pamětné sčítání, odčítání, násobení a dělení • násobení a dělení desetinných čísel čísly 10, 100, ... • písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel • zlomek jako část celku 	6. 6. 6. 6. – 7. 6. 6. 6. 6.	F – Řešení fyzikálních úloh F – Převody jednotek

		dělení racionálních čísel		
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností M-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhluje přirozená čísla s danou přesností • zaokrouhluje desetinná čísla na daný číselný řád 	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla – opakování učiva 1.-5. ročníku • zaokrouhlování desetinných čísel 	6.	F – Řešení fyzikálních úloh
Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-1-03	<ul style="list-style-type: none"> • určuje násobky a dělitele • zná znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 • rozezná prvočíslo a číslo složené • umí uvést rozklad na součin prvočísel • řeší úlohy k určení nejmenšího společného násobku nebo největšího společného dělitele dvou a tří přirozených čísel • určuje soudělnost a nesoudělnost dvou a více čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • násobek, dělitel • znaky dělitelnosti • prvočísla, čísla složená • rozklad čísla na prvočinitele • nejmenší společný násobek • největší společný dělitel • čísla soudělná a nesoudělná 	6.	
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) M-9-1-04	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje různými způsoby vztah celek – část • porovná dvě hodnoty poměrem 	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla • dělení celku na nestejně části • desetinná čísla • zlomky, racionální čísla • poměr • procenta • vyjádření poměru dělením 	6. 6. 6. – 7. 6. – 7. 7. 7. 7.	
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem;	<ul style="list-style-type: none"> • provádí úpravy poměru • provádí úpravy čísel v daném 	<ul style="list-style-type: none"> • krácení a rozšiřování poměru • převrácený poměr k danému 	7.	

pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-05	<p>poměru</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní měřítko mapy, plánu • využívá měřítko ke zhotovení jednoduchých plánů a ke čtení map • řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru, měřítka mapy 	<p>poměru</p> <ul style="list-style-type: none"> • dělení celku v daném poměru • zvětšení a zmenšení čísla v daném poměru • měřítko mapy, plánu • práce s mapou • jednoduché plány • slovní úlohy řešené poměrem • slovní úlohy na měřítko map 		
Řeší aplikační úlohy na procenta M-9-1-06	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem procento • objasní pojmy základ, počet procent a procentová část • určí základ, počet procent a procentovou část v úlohách • řeší slovní úlohy z praxe s využitím procentového počtu 	<ul style="list-style-type: none"> • procento jako část celku • základní pojmy procentového počtu • výpočty přechodem přes jedno procento • výpočty užitím trojčlenky • slovní úlohy řešené procentovým počtem 	7.	
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky • řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím s celými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy řešené pomocí zlomků • slovní úlohy řešené pomocí celých čísel 	6. – 7. 7.	
Závislosti, vztahy a práce s daty				
Určuje vztah přímé a	• charakterizuje přímou a	• přímá a nepřímá úměrnost	7.	

nepřímé úměrnosti M-9-2-03	nepřímou úměrnost <ul style="list-style-type: none"> • určí přímou a nepřímou úměrnost v tabulce • řeší slovní úlohy z praxe na využití přímé a nepřímé úměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulka přímé a nepřímé úměrnosti • trojčlenka • výpočty trojčlenkou 		
Geometrie v rovině a v prostoru				
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-01	<ul style="list-style-type: none"> • popíše přímky prořáté příčkou, využívá znalostí o nich k řešení praktických úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • přímky prořáté příčkou • souhlasné a střídavé úhly 	7.	
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> • rozeznává rovinné obrazce • třídí a popisuje trojúhelníky • smyslovým vnímáním rozeznává různé druhy trojúhelníků • rozliší jednotlivé čtyřúhelníky • rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků, uvede jejich základní vlastnosti • rozliší jednotlivé typy lichoběžníků, uvede jejich základní vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování učiva geometrie 1.-5. ročníku • trojúhelník • čtyřúhelníky • rozdělení čtyřúhelníků • čtverec, obdélník • kosočtverec • kosodélník • rovnoramenný lichoběžník • pravoúhlý lichoběžník 	6. 6. 7. 6. 7. 7. 7. 7.	

		<ul style="list-style-type: none"> • obecný lichoběžník 		
<p>Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje úhel jako rovinný útvar • odhadne a změří velikost úhlu • narýsuje úhel dané velikosti • užívá jednotky stupeň a minuta • sestrojí osu úhlu • provádí početní a grafické operace s úhly • vyznačí vrcholový a vedlejší úhel, určí jejich velikost • vyznačí a popíše vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • vypočítá velikost vnitřních a vnějších úhlů trojúhelníku 	<ul style="list-style-type: none"> • úhel • velikost úhlu • osa úhlu • početní sčítání a odčítání úhlů • násobení a dělení úhlů přirozeným číslem • grafické sčítání a odčítání úhlů • grafické násobení úhlu přirozeným číslem • grafické dělení úhlu dvěma • vedlejší a vrcholové úhly • vnitřní a vnější úhly trojúhelníku 	6.	F – Skládání sil
<p>Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku • uvede vzorce pro výpočet obvodu a obsahu konkrétního obrazce • převádí jednotky délky a obsahu • řeší úlohy z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování učiva geometrie 1. – 5. ročníku • obvod a obsah trojúhelníku, rovnoběžníku, lichoběžníku • převody jednotek délky a obsahu • slovní úlohy 	6. 7. 6. – 7. 6. – 7.	F – Fyzikální veličina délka F – Výpočet tlaku
<p>Načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06</p>	<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje čtverec a obdélník • rozumí trojúhelníkové nerovnosti, používá ji při konstrukci trojúhelníku ze tří stran • sestrojí výšky a těžnice 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování geometrie 1. – 5. ročníku • trojúhelníková nerovnost • konstrukce trojúhelníku ze tří stran 	6. 6. – 7. 6. – 7. 6.	

	<p>trojúhelníku</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou • provede náčrt rovinného útvaru, vyznačí zadané rozměry • sestrojí základní rovinné útvary • sestrojí výšky a úhlopříčky čtyřúhelníku 	<ul style="list-style-type: none"> • trojúhelník – výšky, těžnice • kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná • náčrt, rozbor a zápis konstrukce čtyřúhelníku • konstrukce čtyřúhelníku • výšky a úhlopříčky čtyřúhelníku 	<p>6.</p> <p>7.</p> <p>7.</p> <p>7.</p>	
<p>Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> • určí shodné útvary • formuluje a užívá věty sss, sus, usu o shodnosti trojúhelníků • uvede základní konstrukce trojúhelníků (sestrojitelnost podle vět sss, sus, usu) 	<ul style="list-style-type: none"> • shodnost rovinných útvarů • shodnost trojúhelníků podle vět sss, sus, usu • základní konstrukce trojúhelníků 	<p>7.</p>	
<p>Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí obraz rovinného obrazce v osově souměrnosti • určí osu souměrnosti osově souměrného útvaru • sestrojí obraz rovinného obrazce ve středové souměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • osová souměrnost • osově souměrné obrazce • středová souměrnost • středově souměrné útvary 	<p>6.</p> <p>6.</p> <p>7.</p>	
<p>Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-09</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná krychli a kvádr • popíše kolmý hranol • popíše hranoly s různými podstavami • uvede základní vlastnosti těchto hranolů 	<ul style="list-style-type: none"> • krychle, kvádr • popis hranolu • hranoly s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou a lichoběžníkovou podstavou • vlastnosti hranolů s jednotlivými typy podstav 	<p>6.</p> <p>7.</p> <p>7.</p> <p>7.</p>	

Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles M-9-3-10	<ul style="list-style-type: none"> vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů vypočítá objem a povrch jednotlivých typů kolmých hranolů převádí jednotky obsahu a objemu 	<ul style="list-style-type: none"> objem a povrch krychle a kvádrů objem a povrch kolmého hranolu převody jednotek 	6. 7. 6. – 7.	F – Fyzikální veličina objem
Načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11	<ul style="list-style-type: none"> vymodeluje krychli, kvádr načrtne a narýsuje síť zadané krychle, zadaného kvádrů načrtne a narýsuje síť zadaného kolmého hranolu 	<ul style="list-style-type: none"> krychle, kvádr krychle, kvádr kolmý hranol 	6. 7.	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12	<ul style="list-style-type: none"> sestrojí obraz krychle, kvádrů a kolmého hranolu ve volném rovnoběžném promítání 	<ul style="list-style-type: none"> krychle, kvádr kolmý hranol 	6. 7.	
Analyzuje a řeší aplikační úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-13	<ul style="list-style-type: none"> řeší slovní úlohy z praxe na výpočet obvodu a obsahu rovinných útvarů řeší slovní úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu prostorových útvarů 	<ul style="list-style-type: none"> obvod a obsah čtverce a obdélníka obvod a obsah trojúhelníka obvod a obsah rovnoběžníka povrch a objem krychle a kvádrů povrch a objem kolmého hranolu 	6. 7. 7. 6. 7.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení	<ul style="list-style-type: none"> řeší různé typy matematických úloh řeší různé typy konstrukčních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy konstrukční úlohy 	6. – 7.	

předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01				
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02	<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje učivo jiných předmětů při řešení matematických úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy • převody jednotek 	6. – 7.	F – Převody jednotek

Matematika

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Číslo a proměnná				
Provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01	<ul style="list-style-type: none"> • určuje druhou mocninu a odmocninu výpočtem, z tabulek • určuje mocniny s přirozeným mocnitelem • provádí základní početní operace s mocninami • zapisuje dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti 	<ul style="list-style-type: none"> • druhá mocnina a odmocnina • mocniny s přirozenými mocniteli • sčítání a odčítání mocnin • násobení dělení mocnin • součin a podíl mocnin • mocnina součinu • mocnina zlomku • mocnina mocniny • zápis čísla v desítkové soustavě 	8.	
Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-02	<ul style="list-style-type: none"> • určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí kalkulátoru • umí řešit slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lin. rovnicím nebo k soustavě dvou rovnic o dvou neznámých • umí řešit úlohy z praxe na výpočet povrchů a objemů jehlanu, kužele a koule 	<ul style="list-style-type: none"> • druhá mocnina a odmocnina • slovní úlohy 	8. - 9.	F - výpočty

<p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-07</p>	<ul style="list-style-type: none"> • určuje hodnotu daného číselného výrazu • umí zapsat slovní text pomocí výrazů s proměnnými • sčítá a odčítá mnohočleny • násobí mnohočleny • dělí mnohočleny jednočlenem • dokáže rozkládat mnohočleny na součin – vytýkáním a rozkladem podle vzorců • bezpečně ovládá algebraické vzorce 	<ul style="list-style-type: none"> • výrazy • číselná výraz a jeho hodnota • výraz s proměnnou • zápis slovního textu jako výrazu s proměnnou • mnohočleny • sčítání a odčítání mnohočlenů • násobení mnohočlenů • dělení mnohočlenů jednočlenem • vytýkání před závorku • Vzorce $(a \pm b)^2$, rozdíl čtverců 	8. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl • dokáže krátit a rozšiřovat lomené výrazy • dokáže sčítat a odčítat lomené výrazy • dokáže násobit a dělit dva lomené výrazy • převede složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů 	<ul style="list-style-type: none"> • lomený výraz • definiční obor výrazu, podmínky řešitelnosti • krácení rozšiřování lomených výrazů • sčítání a odčítání lomených výrazů • násobení a dělení lomených výrazů • úprava složených lomených výrazů 	9.	
<p>Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-08</p>	<ul style="list-style-type: none"> • řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav • vypočítává hodnotu neznáme ze vzorce 	<ul style="list-style-type: none"> • lineární rovnice • ekvivalentní úpravy a zkouška • výpočet neznáme ze vzorce • lineární rovnice s neznámou ve 	8. - 9.	F – příklady z praxe

	<ul style="list-style-type: none"> • řeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých sčítací a dosazovací metodou • provádí zkoušku řešení • řeší slovní úlohy z praxe pomocí jednoduchých lineárních rovnic nebo pomocí soustav rovnic o dvou neznámých • řeší graficky soustavu dvou rovnic o dvou neznámých • řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli 	<p>jmenovateli</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy řešené jednou lineární rovnicí • soustavy rovnic o dvou neznámých • metoda dosazovací • metoda sčítací • metoda grafická • slovní úlohy – na pohyb, společnou práci, směsi 		
Geometrie v rovině a v prostoru				
Odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu 	<ul style="list-style-type: none"> • kruh, kružnice 	8.	
Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-02	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje kruh, kružnici, uvede jejich vlastnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • kruh, kružnice 	8.	Vv – různé výtvarné směry
odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04	<ul style="list-style-type: none"> • vypočítává délku kružnice • vypočítává obvod a obsah kruhu 	<ul style="list-style-type: none"> • kruh, kružnice – obvod a obsah 	8.	
Načrtne a sestrojí	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí kružnici, kruh 	<ul style="list-style-type: none"> • kruh, kružnice 	8.	

rovinné útvary M-9-3-06				
Číslo a proměnná				
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-09	<ul style="list-style-type: none"> • Zná Pythagorovu větu • Řeší pomocí Pythagorovy věty úlohy z praxe • uvede goniometrické funkce pro ostrý úhel pravoúhlého trojúhelníku 	<ul style="list-style-type: none"> • Pythagorova věta • goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku • určování hodnot goniometrických funkcí • řešení pravoúhlého trojúhelníka 	8. - 9.	
Závislosti, vztahy a práce s daty				
Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01	<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduchá statistická řešení a zapisuje jejich výsledky • čte tabulky, grafy a interpretuje je v praxi • určuje aritmetický a vážený průměr, modus a medián 	<ul style="list-style-type: none"> • statistika • konkrétní statistická řešení • zápisy do tabulek a grafů • medián, modus 	9.	Inf - Excel
Porovnává soubory dat M-9-2-02	<ul style="list-style-type: none"> • umí vyšetřit více statistických souborů • umí určit standardní odchylku, rozptyl 	<ul style="list-style-type: none"> • statistika • odchylka, rozptyl 	9.	
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-04	<ul style="list-style-type: none"> • rozezná funkční vztah od jiných vztahů • umí vyjádřit funkční vztah tabulkou, grafem, vzorcem 	<ul style="list-style-type: none"> • funkce • definiční obor a obor hodnot • graf funkce • funkce přímé úměrnosti 	9.	Inf - Excel

	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže poznat funkci rostoucí, klesající, konstantní • pozná graficky přímou a nepřímou úměrnost • umí určit definiční obor funkce a obor hodnot funkce • dokáže sestavit graf lineární funkce, kvadratické funkce, graf přímé a nepřímé úměrnosti • umí sestavit rovnice funkce ze zadaných údajů 	<ul style="list-style-type: none"> • monotónnost funkce • kvadratické funkce • funkce nepřímé úměrnosti 		
<p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů M-9-2-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> • užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • funkce 	9.	
Geometrie v rovině a v prostoru				
<p>Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-05</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí kružnici, osu úsečky, osu úhlu, rovnoběžky, soustředné kružnice jako množiny bodů daných vlastností • zná a používá při řešení Thaletovu kružnici • sestrojí trojúhelníky sss, sus, usu • zná jednotlivé kroky řešení konstrukční úlohy • umí zapsat postup konstrukce 	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukční úlohy • množiny bodů daných vlastností • Thaletova kružnice • Konstrukce trojúhelníků • Konstrukce čtyřúhelníků 	8.	

	pomocí vhodných zkratk a symbolů			
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků M-9-3-07	<ul style="list-style-type: none"> • určí dva podobné trojúhelníky • narýsuje dva podobné trojúhelníky 	<ul style="list-style-type: none"> • podobnost útvarů • podobnost trojúhelníků • zmenšování zvětšování obrazců v daném poměru • podobnost při konstrukci plánů 	9.	
Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-09	<ul style="list-style-type: none"> • rozpozná válec, jehlan, kužel a kouli • dokáže určit vlastnosti válce, jehlanu, kužele a koule 	<ul style="list-style-type: none"> • válec • kužel • jehlan • koule 	8. - 9.	
Odhaduje a vypočítává objem a povrch těles M-9-3-10	<ul style="list-style-type: none"> • odhadne a vypočítá povrch a objem válce, jehlanu, kužele a koule 	<ul style="list-style-type: none"> • válec • kužel • jehlan • koule 	8. - 9.	
Načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne a narýsuje síť válce, kuželu, jehlanu 	<ul style="list-style-type: none"> • válec • kužel • jehlan 	8. - 9.	
Načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne válce, kužel, jehlan ve volném rovnoběžném promítání 	<ul style="list-style-type: none"> • válec • kužel • jehlan 	8. - 9.	
Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a	<ul style="list-style-type: none"> • určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice a dvou kružnic • sestrojuje tečnu ke kružnici z bodu na kružnici i vně kružnice 	<ul style="list-style-type: none"> • kružnice, kruh • vzájemná poloha přímky a kružnice • vzájemná poloha dvou kružnic 	8.	

<p>jednoduchých praktických problémů, využívá patřičnou matematickou symboliku M-9-3-01</p>	<p>a to i v soustavě souřadnic</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá Thaletovu kružnici v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> • tečna ke kružnici 		
<p>Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • řeší slovní úlohy z praxe vedoucí na výpočet povrchu a objemu válce, kužele, jehlanu a koule 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy – válec, kužel, jehlan, koule 	8.-9.	
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>				
<p>Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • řeší různé typy matematických úloh • řeší různé typy konstrukčních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy • konstrukční úlohy 	8. -9.	
<p>Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje učivo jiných předmětů při řešení matematických úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy, převody jednotek 	8. -9.	

8.14 Informatika pro 1. a 2. stupeň

Charakteristika předmětu informatika

Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie.

Obsah předmětu informatika je zcela podřízen cíli dosažení informační gramotnosti - komplexu znalostí a dovedností, které žáci využívají ve všech ostatních předmětech při vyhledávání, zpracování a prezentování informací.

1.stupeň

Na 1. stupni žák získává dovednosti a znalosti nezbytné k ovládnutí systémů výpočetní techniky a k poznání a pojmenování jejich základních hardwarových a softwarových komponent. Umí pracovat s myší, zná dobře jednotlivé klávesy, ovládá práci s okny a základní práci s programy. Sám pracuje s výukovými programy a samostatně prohlíží www stránky. Rozlišuje soubory, adresáře a určité formáty souborů. Vytváří bitmapové obrázky a edituje text.

2.stupeň

Výuka na 2. stupni je zaměřena na práci s textovými, tabulkovými a grafickými editory (bitmapovými i vektorovými), na získávání a zpracovávání informací, posuzování věrohodnosti a pravdivosti těchto informací, na komunikaci a pravidla komunikace na internetu, na práci s digitální fotografií – její získání a zpracování. K dosažení těchto cílů je nutná základní znalost hardwaru a softwaru.

Během výuky žáci projektově zpracovávají různá témata a prezentují je, jsou vedeni k sebehodnocení. Nedílnou součástí výuky jsou i průřezová témata osobnostní a sociální výchova (komunikace, seberegulace, plánování učiva a studia, kreativita), mediální výchova (interpretace vztahů mediálních sdělení a reality, stavba a tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu), výchova demokratického občana (kolektivní hodnocení, sebehodnocení), multikulturní výchova (multikulturalita – získávání a zpracovávání informací z různých zdrojů).

Informatika je vyučována jako povinný předmět v 5. a 6. ročníku s hodinovou dotací týdně. Od 7. do 9. ročníku zařazujeme informatiku jako volitelný předmět opět s jednohodinovou dotací týdně. Výuka probíhá v odborné učebně informatiky. Vzhledem k počtu žáků může být třída rozdělena na dvě skupiny.

Informatika

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	<ul style="list-style-type: none"> • pozná základní součásti počítače a jejich funkci • je seznámen s jednoduchou údržbou • používá klik a dvouklik • otvírá, zavírá, přesouvá, zmenšuje vhodně okna • správně používá klávesy 	<ul style="list-style-type: none"> • monitor, skříň počítače, klávesnice, myš, reproduktory, tiskárna • ovládání počítače myší • práce s okny • klávesnice 		
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	<ul style="list-style-type: none"> • zná a respektuje zásady bezpečnosti práce • správně zapne a vypne počítač • bezpečně užívá základní ovládání používaného operačního systému • správně se přihlásí do počítačové sítě, umí vyřešit drobné problémy • vyhýbá se zdravotní rizikům spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky • dokáže uvést negativní vlivy 	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost práce • základní pojmy operačního systému – ikona, zástupce • počítačová síť • zdravotní rizika 		

	práce s PC na zdraví a ví, jak je omezit, řídí se správnými zásadami při práci na PC			
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje soubory, adresáře, chápe jejich strukturovanost, a odpovídající formáty souborů správně ukládá soubory, do určených složek chrání svá osobní data při práci s internetem a zvažuje, kdy je zveřejní 	<ul style="list-style-type: none"> práce se složkami a soubory ochrana dat 		
Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	<ul style="list-style-type: none"> umí prohlížet webové stránky navštěvuje pouze stránky vhodné pro svou věkovou kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> internet pravidla chování na internetu 		PT – MEV - fungování a vliv médií ve společnosti
Vyhledává informace na portálech a v knihovnách a databázích	<ul style="list-style-type: none"> využívá služby základních portálů umí se orientovat v databázi Městské knihovny Modřice 	<ul style="list-style-type: none"> internet databáze Městské knihovny Modřice 		PT – MEV – interpretace vztahů mediálních sdělení a reality
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	<ul style="list-style-type: none"> zřídí si soukromou emailovou schránku 	<ul style="list-style-type: none"> komunikace 		
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	<ul style="list-style-type: none"> pod vedením učitele vybere druh, velikost, řez písma napíše krátký text dokáže editovat text vytvoří jednoduchý obrázek 	<ul style="list-style-type: none"> Word kreslení 		PT – MEV – stavba mediálních sdělení - tvorba mediálního sdělení

Informatika

6. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	<ul style="list-style-type: none"> • zjišťuje zdroje informací • ověřuje věrohodnost • ověřuje zdroje • zjišťuje návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> • internet 	6.	PT - MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti
Ovládá práci s textovými editory a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	<ul style="list-style-type: none"> • provádí základní operace se soubory a složkami – kopírování, přesouvání, mazání, přejmenovávání, ... • využívá podobnosti ovládání programů (Word, Excel, Internet Explorer) • zpracovává informace získané z různých zdrojů v textovém editoru • vytváří různé dokumenty – formuláře, dopisy, životopisy, jídelní lístky, ... • umí editovat text • zařazuje vhodně do textu další objekty – obrázky, tabulky • ve vhodných případech používá 	<ul style="list-style-type: none"> • práce se složkami • vlastnosti programů • Word - popis prostředí • formát písma a odstavce, tabulátory • schránka • stránka- záhlaví, zápatí • objekty v textu – obrázek, tabulka • grafické nástroje Wordu – panel kreslení • Excel – popis prostředí • tvorba jednoduchých tabulek • vkládání jednoduchých vzorců do tabulek • tvorba grafů 		PT – MEV – Stavba mediálního sdělení PT - MEV – Tvorba mediálního sdělení

	tabulátory	<ul style="list-style-type: none"> • PowerPoint – popis prostředí • tvorba jednoduchých prezentací • animace a efekty prezentací 		
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla při práci s textem 	<ul style="list-style-type: none"> • Word • Excel • PowerPoint 		PT - MEV – Stavba mediálních sdělení
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si problémy spojené s autorskými právy, zásadami etiky, výhody registrovaných programů 	<ul style="list-style-type: none"> • paragrafy a počítače – licence, multilicence, legální software 		
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	<ul style="list-style-type: none"> • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	<ul style="list-style-type: none"> • Internet 		
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří různé dokumenty – formuláře, dopisy, životopisy, jídelní lístky, ... • vytváří zdrojové tabulky a grafy • vytváří prezentaci v PowerPointu na zadané téma 	<ul style="list-style-type: none"> • Word • Excel • PowerPoint 		PT - MEV – Stavba mediálních sdělení PT - MEV – Tvorba mediálního sdělení
	<ul style="list-style-type: none"> • má přehled o vývoji výpočetní techniky 	<ul style="list-style-type: none"> • historie PC 		
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí princip počítačové sítě a fungování internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • počítačové sítě 		
	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí různé možnosti připojení k Internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • Internet 		

	<ul style="list-style-type: none"> • chápe rizika závislosti na PC • zhodnotí klady a zápory počítačových her • je informován o negativních jevech Internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • psychologická a sociální rizika práce na PC 		
	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s dalšími způsoby el. komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • Chat, SMS, ICQ, Skype 		

8.15 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **dějepis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v dějepisné učebně vybavené moderními učebními pomůckami a audiovizuální technikou. V současné době se stále doplňuje dějepisná knihovna novými zajímavými tituly. Výuka navazuje na dějepisnou část vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni.

Dějepis je vzdělávací obor, který významným způsobem přispívá k osobnostnímu a sociálnímu začlenění jedince do společnosti. Minulost je vždy součástí přítomnosti a proto i součástí budoucnosti. Předmětem školního dějepisu by měla být kultivace historického vědomí, to znamená, jak je minulost včleněna do kulturního, sociálního i politického prostředí dneška. Učí schopnosti číst a interpretovat verbální, psané a mluvené texty, interpretovat ikonické texty a audiovizuální zdroje. Učí jazykové a sociální komunikaci. Dovednosti jsou utvrzovány osobními prožitky, které se docílí použitím netradičních forem učiva, jako jsou dokumentární filmy, fotografie, besedy s přímými účastníky odboje, projekty, výukovými programy v místech, kde proběhly významné události apod.

Vědomosti získané v rámci této vzdělávací oblasti mají především ambice být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání. Učení v souvislostech napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání se. V dějinách nacházíme základ většiny současných společenských procesů a jevů. Zásadním způsobem se formuje vztah k základním hodnotám evropské civilizace. V dějepisném vyučování se rozvíjí dovednosti, které umožní poznání, že historie není jen ukončenou historickou etapou, či souborem jmen a dat, ale základnou, která pomůže jednotlivci v kladení otázek, jak minulé děje mohou formovat děje budoucí. V uvedených politických či společenských souvislostech se současná výuka dějepisu zabývá například problémem stereotypů a historických traumat či bariér mezi státy či různorodými etniky za tím účelem, aby je pomáhala odstraňovat.

Výuka dějepisu zdůrazňuje výchovnou a schopnost formovat postoje mladých lidí. Na konkrétních historických příkladech ukazuje, kam vede skupinová a rasová nenávisť a jak nebezpečné jsou i její zdánlivě nevinné projevy. Zvyšuje angažovanost mladých lidí a snaží se jasně ukázat, že za svět kolem nás nesou odpovědnost jednotlivci – tedy my sami.

Žáci jsou seznamováni s tím, co Evropa přinesla civilizaci v minulosti i v současnosti a které hodnoty kulturního bohatství Řecka, Říma, Byzance, judaismu a křesťanství můžeme postřehnout v současném chování člověka. Výuka se věnuje ranému utváření Evropy od stěhování národů k feudalismu, se zdůrazněním role církve, popisuje podmínky života na vesnici a ve městě ve středověku s přihlédnutím ke křížovým výpravám, pojednává o základech středověkého práva i středověkého myšlení a umění. Tematika novověkých dějin zahrnuje humanismus a renesanci, reformaci, velké geografické objevy, rozvoj kapitalismu a počátky novověkých států, klasicismus, baroko a osvícenství. Důraz je kladen na jevy charakteristické pro průmyslovou a agrární revoluci v 18., 19. a 20. století a přihlíží se k politickým změnám v těch státech, které prožily národní a lidové revoluce. Rozvoj liberalismu, nacionalismu a socialismu v Evropě a také vývoj intelektuálního, uměleckého a vědecko-technického života během posledních dvou století patří k důležitým etapám vývoje Evropy a jejich znalost umožní pochopit příčiny válečných konfliktů, k nimž přispěla i evropská expanze ve světě, utváření, rozvoj a následně rozpad koloniálních impérií. Zvláštní

pozornost se věnuje oběma světovým válkám a dále pojmům „demokracie“, „komunismus“ a „fašismus“. Mládež je seznamována s působením katolické církve v sociální oblasti a v mírovém hnutí. Výuku uzavírají otázky charakterizující místo Evropy v současném světě a také sjednocující snahy v Evropě minulosti i současnosti.

Dějepis

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Člověk v dějinách				
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků pro současné pochopení společenských řádů.	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí cíl a způsob poznávání historie, její metody a výstupy 	<ul style="list-style-type: none"> úvod do dějepisu historické vědy starověcí zakladatelé dějepisu 	6. – 7.	
Orientuje se v časové ose a v historické mapě řadí hlavní historické epochy chronologickém sledu.	<ul style="list-style-type: none"> umí se orientovat v historickém čase umí určit století, rozdělit historii do hlavních období podle dosud platných zásad umí pracovat s atlasem a historickou mapou 	<ul style="list-style-type: none"> letopočty, kalendář a jeho vývoj u různých národů křesťanské dělení času 		F - Měření času ČjL - Bible
Uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou zdroje shromažďovány.	<ul style="list-style-type: none"> umí vysvětlit hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven, galerií seznámení s regionálními muzeí 	<ul style="list-style-type: none"> historické prameny 		ČjL – Kroniky, vysvětlit archaismy, symboly, metafory, exkurze do modřického muzea

Počátky lidské společnosti				
<p>Charakterizuje vývoj života, život v pravěku, život pravěkých lidí, jejich materiální a duchovní kulturu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí stručně charakterizovat a porovnat starověké mýty o stvoření člověka se současnou teorií • dokáže rozdělit dobu pravěku a přiřadit k ní jednotlivé zástupce lidského druhu s jeho dovednostmi a znalostmi • je schopen pochopit vliv klimatických podmínek na rozvoj lidského druhu, jeho závislost na přírodních podmínkách 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik Země - geologická období • vývoj planety • pravěk – rozdělení • vývoj člověka, mýty a legendy o vzniku člověka, evoluční teorie • vývoj člověka Homo habilis – Homo sapiens sapiens • vznik náboženských představ a umění 		<p>Z - Vznik vesmíru Př - Vývoj života na planetě ČJL - Legendy o vzniku Země a života, epos o Gilgamešovi, Bible, staré egyptské, řecké a jiné mýty Vv - Pravěké kresby, arch. náleziště Ov - Rasy a jejich náboženské představy</p>
Nejstarší civilizace				
<p>Objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost; rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje dobu neolitu • charakterizuje neolitickou revoluci a s ní spojenou změnu ve společnosti, ve vývoji nástrojů, osídlení a v náboženských představách • charakterizuje vliv používání nových kovů na změny ve způsobu obživy a společnosti a vznik společenských organizací 	<ul style="list-style-type: none"> • mladší a pozdní doba kamenná • vznik prvních civilizací, měst a států • vznik písma, používání mědi, bronzu a železa, jejich výroba - ukázky • Keltové, jejich osídlení a význam pro evropskou kulturu • významná naleziště na našem území a významné světové památky 		<p>ČJL - Vznik písma, různé typy písma, Bible Vv - Ukázky piktogramů a ideogramů, klínové písmo, dolomeny, menhiry – Keltové Z - Vývoj klimatu a kontinentů, důsledky tání ledovců, tok řek a jejich postupné zanášení, klimatické pásy, jejich vliv na floru a faunu,</p>

				<p>oblast úrodného půlměsíce a přilehlé oblasti osídlené prvními zemědělci</p> <p>Př – Vliv zalednění a následné oteplení na přírodu, flora a fauna v teplém klimatickém pásmu a ve střední Evropě, měděné a železné rudy a jejich naleziště.</p> <p>Pč – ukázka výroby mědi a železa.</p> <p>F,M – objevy a vynálezy</p> <p>PT – EV- Ekosystémy</p>
<p>Kořeny evropské kultury, starověké civilizace, jejich chronologie a rozdělení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže se orientovat na mapě • umí vyjmenovat jednotlivé říše starověku, uvést jejich obecné znaky, specifické zvláštnosti jejich vývoje, objasnit přínos starověkých států pro rozvoj světové kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Mezopotámie, Přední východ/ Indie, Čína/ • rozvoj hospodářství • vývoj států a říší • Egypt, vznik a vývoj státu • Asie a Amerika ve starověku 		<p>Z – Egypt, Přední a Dálný východ, Amerika- mapa</p> <p>ČJL – Desatero, příběh o Josefovi a Mojžíšovi, starověké mýty</p> <p>Vv- Egyptské hieroglyfy a kartuše</p> <p>Př- Přírodní podmínky Egypta, Indie, Číny, Jižní Ameriky a Středozeří.</p>

Antika - Řecko

Vysvětlí podstatu antické demokracie, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech, uvede nevýznamnější osobnosti antické vědy a kultury a její přínos pro evropskou civilizaci.

- Řecko
- vznik prvních evropských civilizací ve středomoří
- vliv přírodních poměrů na jejich vznik i zánik
- báje, pověsti a náboženství v životě řeckých národů
- vysvětlí rozdíl mezi rozvinutou kulturou minojskou a mykénskou a úpadkem v době stěhování mořských národů, jejich příčinu a následek
- pochopí význam kolonizace, obchodního styku
- porovná státní zřízení v Athénách a Spartě se státním zřízením v rozšiřující se říši Peršanů
- vyvodí důsledky rozpínavosti perské říše pro vývoj řecké demokracie, včetně válek
- objasní pozici makedonské říše a její úspěch při ovládnutí řeckého poloostrova
- uvědomí si jaké byly ambice Alexandra Velikého
- porovná poslední století vývoje

- krétsko-mykénská civilizace
- temné období Řecka
- Homér a H. Schliemann
- velká řecká kolonizace
- řecké městské státy
- řecko - perské války
- Athény za Perikla
- Alexandr Veliký a helénismus
- řecká věda a kultura

ČJL- Řecké mýty a pověsti, Homér

Vv – Kultura a architektura v Řecku a její vývoj, keramika

Z- Přírodní podmínky Řecka, Turecka, vývoj Středomořího moře, pohyb litosférických desek a vznik zemětřesení a sopečné činnosti, vysvětlit jejich zkázonosné důsledky, starověcí cestovatelé a zeměpisce

Př- Fauna a flora Středomoří, vliv lidské činnosti na odlesňování řeckého poloostrova-eroze a její vliv na zemědělství a kolonizaci

F, M- Starověké objevy a vynálezi

PT- G - Jsme Evropané

PT- VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

	<p>Řecka s děním v ostatních částech Středomoří</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje přínos helénské kultury pro lidstvo • seznámí se s významnými umělci, filosofy • seznámí se s kulturními památkami a historií 			
Antika - Řím				
<p>Vysvětlí vznik římských dějin, porovná formy vlády a postavení společenských skupin, uvede nevýznamnější osobnosti antické kultury a její přínos pro evropskou civilizaci, vznik křesťanství a jeho roli v pozdním období římské říše.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popíše přírodní poměry Apeninského poloostrova • první osídlení a národnosti, • etruskou kulturu a její vliv na • utváření římských dějin, • formy vlády až ke vzniku • římské republiky • objasní boj o ovládnutí Apeninského poloostrova a Středomoří, výsledek punských válek pro rozvoj římské říše • vysvětlí příčiny krize republiky a její postupné přetváření v císařství • objasní co vedlo ke změně vlády, kumulaci moci do rukou jednotlivců • pochopí vládu diktatury a podstatu občanské války 	<ul style="list-style-type: none"> • antický Řím, Etruskové a Řím • římská republika • vznik římské říše • Řím a Kartágo • konec římské republiky • občanské války v Římě • císařský Řím • vzdělanost, věda a architektura, umění a náboženství • Marcus Aurelius a střední Evropa/ regionální dějiny/ • barbarizace římské říše 	<p>ČJL - Římské mýty a legendy, římská literatura, poezie, dramatické umění, NZ.</p> <p>Z - Podmínky Apeninského poloostrova, přírodní katastrofy(výbuch Vesuvu), přírodní bohatství.</p> <p>Př - Fauna a flora Středomoří.</p> <p>F,M - Vynálezy a významní vynálezci.</p> <p>Vv - Římská kultura v bydlení, ošacení, stolování</p> <p>PT – VDO - Principy demokracie.</p> <p>PT – G - Jsme Evropané</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše, její rozkvět, ale taky důsledky pro její další společenský vývoj • dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky • uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy • dovede se orientovat v poměrech na území našeho státu • popíše střety Germánů s římskou armádou • charakterizuje vznik a podstatu křesťanství, jeho rozšíření a vliv papežů v pozdním Římě, v době krize • popíše příčiny krize a její důsledky na zánik říše • pochopí rozdíl ve vývoji a úpadku západořímské říše a nově vzniklé východořímské říše, její státní zřízení a vliv na rozdílné názory východu a západu dneška • uvědomí si vliv římské kultury, organizace státní správy, zákonodárství a vojenské správy na utváření nových evropských říší a států 	<ul style="list-style-type: none"> • římský stát a církve • rozdělení a zánik Říma- příčiny a důsledky • dílo a odkaz římské kultury a forem vlády pro západní civilizaci 	<p>projekt „Evropa a svět nás zajímá“ (evropské tradice) PT - MEV - Tvorba mediálního sdělení (řečnictví).</p>
--	---	--	---

Křesťanství a středověká Evropa				
<p>Středověk a jeho fáze, popíše podstatnou změnu evropské situace v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe předěl mezi starověkem a středověkem a jeho časové členění • dovede vysvětlit a popsat na mapě nový etnický obraz Evropy, vliv klimatických podmínek na stěhování národů, jejich přesuny, vytváření říší, vliv na římskou kulturu (vandalismus) • dovede porovnat vývoj byzantské říše a Říše franské • seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, formováním národních států • seznámí se se státopisnou úlohou panovnických dynastií • učí se chápat úlohu křesťanství a víry ve středověku • porozumí boji církevní moci se světskou, který provází celý středověk 	<ul style="list-style-type: none"> • stěhování národů • Slované a jejich šíření • Říše franská, vládci, • christianizace, umění a karolínská renesance • Říše byzantská • Avaři - hrozba Slovanů a Franků • Křesťanství v raném středověku 		<p>ČJL- Latina – jazyk vzdělanců, literatura raného středověku, kroniky, vzdělanost.</p> <p>Z – Klimatické poměry 5.-6. století a jejich vliv na stěhování národů, přírodní poměry Arabského a Balkánský poloostrova.</p> <p>Př- Význam vody pro kočovné společnosti, možnosti obživy na stepích a v pouštních krajinách Arabského poloostrova.</p> <p>Vv – Majuskule a minuskule, počátek románského umění.</p>
<p>Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské oblasti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hledá příčiny podmanění částí Evropy islámem • pochopí vznik islámu, jako státního náboženství a formu a důvod jeho šíření 	<ul style="list-style-type: none"> • pokusy o podmanění evropské civilizace: Arabové, Normané • franská říše a Arabové • Byzantská říše a poslední pokus o obnovení římské říše v jejím 		

	<ul style="list-style-type: none"> • dovede porovnat vznik islámu s jeho dnešní podobou 	původním rozsahu		
<p>Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popíše počátky politické organizovanosti Slovanů, příčiny vzniku slovanských říší • pochopí rozdíl mezi šířením křesťanství irskými, akvitánskými misii a východní slovanskou misí Cyrila a Metoděje a jejich kulturní přínos pro Moravu • provede analýzu nepřátelství franských duchovních vůči C+M a jejich důsledky pro další vývoj státu a slovanské liturgie u nás • porovná postavení velkomoravských a českých knížat jako vazalů Moravy, jejich christianizaci a postupné převzetí moci českým Přemyslovským rodem s orientací na franskou říši a západní kulturu • popíše zánik Moravy jako důsledek panovnických sporů, klimatických vlivů a nájezdů nových kočovníků do Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> • Velkomoravská říše a dějiny regionu • Konstantin a Metoděj- kultura • maďarské kmeny ve střední Evropě- zánik V.M. • počátky a rozvoj českého státu • český stát pod vládou Přemyslovců a dějiny regionu • společnost, hospodářský a kulturní vývoj v českém státě 		<p>ČJL – Kultura VM, slovanská liturgie, staroslověnština, vzdělanost klášterů, opisování knih.</p> <p>Z – Evropa, Balkánský poloostrov.</p> <p>Př – Původní lesní porosty v době osídlení našeho území Slovy.</p> <p>Vv – Region, život starých Slovanů. Exkurze do Modré.</p>
<p>Vymezí úlohu víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe středověký střet kultur, který vyústil v křížové výpravy, sociální důsledky křížových 	<ul style="list-style-type: none"> • Arabská říše a výboje do Evropy / islám/ • křížové výpravy do Svaté země 		<p>ČJL- České kroniky, literatura, první cestopisy</p> <p>Ov- Střet kultur a jejich</p>

<p>světskou a církevní moci, ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, vztahy mezi nimi, politický a hospodářský vývoj, uvede příklady románské a gotické kultury u nás i v Evropě.</p>	<p>výprav</p> <ul style="list-style-type: none"> • učí se chápat politické, hospodářské, sociální a kulturní změny v Evropě a v českém státě • seznámí se s počátky parlamentarismu v Anglii • pochopí vývoj a význam měst • seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě, vládou posledních Přemyslovců • vnímá důležitost prostoru střední Evropy a boj o tento prostor po smrti posledního Přemyslovce • seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve • učí se chápat historický rozměr pojmů tolerance a intolerance 	<ul style="list-style-type: none"> • český stát pod vládou Přemyslovců a dějiny regionu • společnost a hospodářský vývoj v českém státě a v Evropě • vznik měst a jejich význam, kultura rytířská a církevní • poslední Přemyslovci 	<p>pokračování v dnešní době, tolerance, multikulturalita.</p> <p>Z- Hranice českého státu jsou nejstarší v Evropě, přírodní podmínky Čech a Moravy, využití výhodných poloh u řek ke vzniku měst, využití moře, řek a schůdného terénu ke vzniku obchodních stezek.</p> <p>Př- Obohacení evropského zemědělství o plodiny Blízkého východu.</p> <p>Vv- Gotika, vitráže, katedrály, malířství, sochařství, rytířská kultura, regionální kultura.</p> <p>F,M- Objevy a vynálezci, rozšíření vynálezů Číny do Evropy.</p> <p>PT – MU - Kulturní rozdíly.</p>
<p>Vysvětlí změny v církvi, odklon od původních ideálů, nové myšlenky související se vzrůstající vzdělaností, zakládáním</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve složitém vývoji Evropy, poznamenané stoletou • sleduje vývoj českého státu po vymření Přemyslovců a spojení s Lucemburky 	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj v Evropě, konflikt Anglie a Francie • Lucemburkové- Karel IV. a dějiny regionu 	<p>ČJL- České kroniky popisující život Karla IV., dílo Karla IV., Jan Hus, jeho dílo, klášterní vzdělanost, univerzity a</p>

<p>univerzit a výměnou názorů mezi nimi, objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do mocenských a náboženských center, vymezení příčiny, význam a dopad husitské revoluce pro český politický, hospodářský a kulturní vývoj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí přínos vlády Karla IV. , císaře říše římské pro naše země a celou Evropu, kterou ovlivnil až do doby francouzské revoluce • ocení jeho aktivity politické i kulturní, které obdivuje celý kulturní svět • pochopí středověkou touhu po vzdělání, univerzitní disputace a výměnu studentů po celé Evropě a tím i šíření nových myšlenek • seznámí se se vzrůstajícím tlakem evropských mocností na církve, který vedl k papežskému schizmatu a postupnému rozkladu hodnot • porozumí kritice církve a narůstající nespokojenosti veřejnosti s církví i zhoršenou hospodářskou situací • pozná vliv vznikajícího nacionalismus v Čechách, který vyústil v husitskou revoluci za vlády Václava IV. • dovede se orientovat ve spleť názorů na husitskou revoluci • pokusí se ji interpretovat nezájatě, s odstupem několika 	<ul style="list-style-type: none"> • hospodářské poměry státu v době Lucemburků • husitská reformace a revoluce- průběh, výsledky, osobnosti, dějiny regionu • stavovský stát- Jiří z Poděbrad, Jagellovci • turecké nebezpečí • renesance v Evropě, pozdní gotika v Čechách 	<p>církevní školství. Vv- Vrcholná gotika, doba Karla IV., korunovací klenoty, exkurze, moravští Lucemburkové a jejich památky v Brně. Z - Čechy a Morava. PT - G - Jsme Evropané.</p>
---	---	---	--

	století jako každou jinou revoluci, která má své zákonitosti dokáže porovnat snahu Jiřího z Poděbrad o sjednocení Evropy s dneškem.			
--	---	--	--	--

Dějepis

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Objevy a dobývání, počátky nové doby.				
Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformaci, výboje Osmanů do Evropy, nové vynálezy a objevy, které znamenaly nástup novověku, popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky, objasní postavení českého státu v podmínkách měnící se Evropy a po husitských válkách a jeho postavení uvnitř vznikající habsburské monarchie, objasní příčiny a důsledky třicetileté války a nástup nevolnictví, na	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní příčiny novověku • orientuje se na mapě a dokáže popsat základní objevitelské aktivity evropských mocností a přínos pro tyto země • dokáže popsat příčiny a důsledky objevitelských cest • pochopí reformaci jako důsledek vzrůstajícího nacionalismu v Německu • dokáže porovnat reformaci v Čechách a v Německu, najít podobnosti a rozdíly • vysvětlí různé pohyby evropských států, které přijaly reformaci, různé typy reformace • vysvětlí příčiny vystěhovalectví do Nového světa, zakládání osad 	<ul style="list-style-type: none"> • novověk - pojem, události vymezující novou společnost • turecké nebezpečí • počátky sjednocení a expanze Španělska a Portugalska do zámoří • reformace v Evropě, Tridentský koncil-jezuité • vznik habsburské monarchie (Karel V. a Ferdinand I.) • český stát v habsburské monarchii • protireformace • předbělohorská doba • rudolfínská Praha • anglická revoluce • vláda Alžběty I. • občanská válka v Anglii 	8. – 9.	<p>ČJL - Česká předbělohorská a exulantská literatura, J.A.Komenský, jeho dílo a význam, baroko v literatuře, počátek českého obrození – Balbín, význam knihtisku.</p> <p>Vv - Baroko v umění, barokní slavnosti, poutě, návštěva galerie, brněnských kostelů.</p> <p>Z - Evropa, Velká Británie.</p> <p>M, F - vynálezy a objevitelé, učenci na české univerzitě a v rudolfínské Praze.</p> <p>PT – MEV - Fungování a</p>

<p>příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus, rozpozná základní znaky nově nastupujícího baroka a uvede jeho představitele a příklady významných kulturních památek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyzná se ve složitých poměrech v Evropě od konzervativního absolutismu ve Španělsku po boj za práva parlamentu a renesanci republiky v Anglii • objasní volbu Habsburků na český trůn jako podmíněnou a dočasnou • dokáže rozeznat jednotlivé církve, narůstající protireformaci a z ní plynoucí důsledky • pochopí první dobrovolné poněmčování českých luteránů • bude mu odpovědně a moderně vysvětlena úloha jezuitů, jejich vzdělanost a vliv na české školství a kulturu • dozví se o prvních obrozencích z řad jezuitů, kteří si všímali vzrůstajícího poněmčování a odcizování českého národa • rozpozná základní rysy baroka a pochopí změnu v kultuře po dlouhé válce 	<ul style="list-style-type: none"> • třicetiletá válka • české stavovské povstání – příčiny, průběh, dosah • důsledky povstání pro českou šlechtu a národ • habsburská monarchie a české země – náboženství, hospodářství, kultura • baroko a osvícenectví, dějiny regionu 	<p>vliv medií ve společnosti.</p>
<p>Modernizace společnosti</p>			
<p>Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás, v Evropě a 	<ul style="list-style-type: none"> • osvícenství – hlavní myšlenky • Rakousko, Anglie, Francie, Rusko a Prusko – reakce na osvícenství 	<p>ČJL – české národní obrození v literatuře, evropské osvícenství spisovatelé.</p>

<p>nás, které charakterizují modernizaci společnosti, uvědomí si vzrůstající nacionalismus v Evropě, objasní příčiny velké francouzské revoluce, její následky, opakuje zákonitosti revolucí, jejich průběh a důsledky, vysvětlí cíle jednotlivých vojenských tažení Napoleona s důrazem na bitvu u Slavkova a její vliv na region,</p> <p>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími evropských národů, charakterizuje emancipační hnutí významných sociálních skupin, uvede požadavky vybraných evropských revolucí, demonstruje základní politické proudy.</p>	<p>na americkém kontinentu</p> <ul style="list-style-type: none"> • ujasní si pojem osvícenský absolutismus • uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie • chápe pojem kolonie • uvědomí si význam boje za svobodu • pochopí důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur • pozná, že prudký rozvoj průmyslu byl předpokladem a katalyzátorem společenských změn s dopadem na životní prostředí • uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti • chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů • seznámí se s průběhem českého národního obrození • uvědomí si význam obrozeneckých snah a pozná jeho významné osobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vláda Marie Terezie a Josefa II.- národní obrození a jeho etapy, cíle a hlavní protagonisté • Velká francouzská revoluce - příčiny, průběh, výsledky • Napoleon-bitva u Slavkova, náš region v době bitvy u Slavkova • vliv francouzské revoluce na národní hnutí v Evropě • Evropa po napoleonských válkách Vídeňský kongres • habsburská monarchie po Vídeňském kongresu, restaurace absolutismu • rok 1848 • 	<p>Z- Rusko</p> <p>F,M- Průmyslová revoluce- věk páry.</p> <p>Vv- Rokoko, klasicismus.</p>
---	--	--	---

Moderní doba			
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje vznik velmocí a jejich vzájemné soupeření, vymezí význam kolonií, na příkladech demonstruje zneužití techniky v různých světových konfliktech.	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže porovnat jednotlivé země a jejich hospodářský růst • umí vysvětlit vznik velmocí, jejich vliv na ostatní země, jejich zájem o nadvládu a soupeření v koloniích • uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran • chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby • seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků • chápe emancipační hnutí balkánských národů, jejich boj za osvobození • chápe historický rozměr pojmu rasismus • dovede vysvětlit příčiny nespokojenosti v Rusku, které vedly k revolucím a důvod proč Rusko nebylo připraveno na přechod k moderní společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • průmyslová revoluce a společenské změny ve světě • vznik a vývoj USA • vývoj nových velmocí- Japonsko, Rusko • národnostní konflikty v Evropě • R-U a druhá polovina 19.století, hospodářství a kultura • vývoj v Rusku, poslední Romanovci • vývoj na Balkáně- budoucí ohnisko napětí • ohniska napětí v Evropě před I.světovou válkou, vznik bloků • vzestup USA Japonska • vývoj v Číně a na dálném východě • koloniální a závislé země 	<p>ČJL – Romantismus v literatuře.</p> <p>Vv – Romantismus</p> <p>Z – Afrika a její přírodní bohatství lákající k založení kolonií.</p> <p>Př - Afrika-rostlinné produkty, které obohacovaly evropský trh v 19.stol.</p> <p>F, M- Vědeckotechnická revoluce- věk elektřiny.</p> <p>PT – MU -Lidské vztahy</p>
Světové války			
Demonstruje zneužití	• je schopen rozpoznat příčiny	• první světová válka	ČJL - Literatura konce

<p>techniky ve světových válkách a důsledky zneužití, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších politických a ekonomických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, vyloží antisemitismus a jeho nepřijatelnost z hlediska lidských práv, posoudí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické a hospodářské prostředí.</p>	<p>válečných konfliktů</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si zneužití pokroku ve vědě a technice pro válečné účely • demonstruje na mapě jednotlivé fáze první světové války • učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční odboj a situaci v období první republiky • uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů po první světové válce • uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby • chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, fašismus, extremismus, agrese, stalinský imperialismus • seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období první republiky a protektorátu • pochopí nejednoznačnou situaci v českém pohraničí jako odpověď na nedořešenou hospodářskou krizi Sudet • pozná kam vede politika izolacionismu a naivního 	<ul style="list-style-type: none"> • české země za I. světové války • průběh války - ruská revoluce, pád východní fronty • zrození nové Evropy- výsledky války • vznik nástupnických států - vznik Československa • vnitřní a zahraniční politika • kultura 20. a 30. let • Evropa a svět ve 20. a 30. letech- mezinárodní situace • vznik SSSR- stalinismus • hospodářská krize - nástup fašismu, totalitní systém • příčiny fašismu v Evropě a Německu • snahy o bezpečnost a mír v Evropě • československá mezinárodní politika, vztahy mezi Čechy a Němci a dějiny regionu • mnichovská konference • rozdělení Evropy mezi SSSR a Německo • II. světová válka – příčiny a průběh • evropský válečný konflikt • Československo v letech druhé 	<p>19. století, válečná literatura a literatura mezi válkami.</p> <p>Ov- Antisemitismus a holocaust, národní socialismus a jeho srovnání s komunismem, posouzení jednotlivých paktů, posouzení konferencí na nové uspořádání světa, bipolární svět</p> <p>Vv- Umění konce 19. stol, umění mezi válkami- kubismus, výtvarné projevy židovských dětí v Terezíně.</p> <p>Z- nové uspořádání Evropy a světa po druhé světové válce, světové organizace.</p> <p>F, M- Objevy a vynálezi- jaderná energie.</p> <p>PT – VDO - Principy demokracie jako protipól diktatur a totalitních režimů.</p> <p>PT – MU - Etnický původ.</p>
--	--	---	---

	<p>pacifismu</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže demonstrovat jednotlivé operace druhé světové války na mapě • pozná zřůdnost antisemitismu a holocaustu • bude seznámen se skutečnou realitou osvobození Evropy a ČSR • vyzná se v poválečném uspořádání světa jako výsledku konferencí a naivity západních spojenců 	<p>světové války a dějiny regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> • tragédie holocaustu • vstup USA do války • výsledky II. světové války 		
Rozdělený a integrující se svět.				
<p>Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků, vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce, posoudí postavení rozvojových zemí, prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe příčiny studené války a rozdělení světa do bloků • dokáže pochopit příčinu odsunu českých Němců • je poučen o nezákonnosti odsunu • demonstruje na mapě jednotlivé bloky a jejich mocenské struktury • dovede vysvětlit příčiny komunistického puče v únoru 1948 a srovnává se stupňujícím se tlakem SSSR na vnitřní politiku ČSR • poučí se o zřůdných procesech 	<ul style="list-style-type: none"> • poválečné uspořádání světa Mezinárodní politika Československa • odsun Němců a regionální dějiny • sovětský mocenský blok, gulagy • únor 1948 v ČSR • období studené války • rozdělení světa do bloků – berlínské krize • rozpad kolonialismu • válečné konflikty na Blízkém východě, v Karibiku, Koreji a ve Vietnamu a jejich příčiny • rok 1968 v ČSSR 		<p>ČJL- Česká a světová literatura 20.století, ve které se odráží problémy doby.</p> <p>Vv - Moderní umění, film.</p> <p>Z - Konec kolonialismu v Africe a Asii, vznik nových států. Nové hranice v Evropě po pádu komunistických režimů, rozšíření NATO a EU.</p> <p>Př - Ničení životního prostředí v době budování socialismu a</p>

	<p>s českými lidmi v režii KGB</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokáže uvést příklady některých procesů • uvádí jednotlivé příklady válečných konfliktů ve světě mezi komunismem a západní demokracií • chápe současnou situaci na Blízkém východě v historických souvislostech • může vysvětlit boj demokratických sil uvnitř Československa, které vyústily na jaře 1968 • uvědomuje si rezignaci obyvatel v době normalizace a její morální důsledky, které poznamenaly i dnešní generaci • dokáže propojit poznatky z minulých ročníků a je schopen posoudit nebezpečí islámského fundamentalismu vůči evropské civilizaci 	<ul style="list-style-type: none"> • pád komunistických režimů • válka v Jugoslávii • Evropa na přelomu 20. a 21. století 	<p>jeho následky v dnešní době.</p> <p>F,M - Objevy, vynálezy, kosmonautika.</p> <p>PT – G - Objevujeme Evropu a svět.</p> <p>PT – MU - Lidské vztahy</p> <p>PT – MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti.</p>
--	--	--	--

8.16 Občanská výchova

Charakteristika předmětu občanská výchova

Vzdělávací obor Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a velmi úzce se prolíná a souvisí se vzdělávacím oborem Dějepis a Výchova ke zdraví.

Časová dotace v 6. – 9. ročníku je naplňována jednou vyučovací hodinou týdně. Výuka převážně probíhá v kmenových třídách, dále je využíváno studovny.

Obsah učiva směřuje k naplňování klíčových kompetencí a výstupů ve všech oblastech tak, jak jsou uvedeny v rámci RVP, tj. Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět.

Součástí obsahu předmětu je i výuka k posílení finanční a ekonomické gramotnosti. Konkrétně jde o rozšíření tématu Stát a hospodářství v 9. ročníku, a to upravením tematického plánu tak, aby se žáci orientovali v základních ekonomických pojmech a aby byli připraveni na běžnou praxi.

Naším cílem je formovat vnitřní postoje dospívajících k různým oblastem lidského života, nabízet pozitivní hodnotovou orientaci a žádoucí modely chování. Vypěstovat u žáků vědomí osobní odpovědnosti za vlastní život, za důsledky svého jednání, za kvalitu svěřené práce, mezilidských vztahů a životního prostředí. To vše otevírá cestu k osobnostnímu rozvoji, sebepoznávání i k přejímání pozitivních životních hodnot.

Rozsah i hloubku vědomostí, rychlost postupu zvažujeme s ohledem na aktuální úroveň poznávacích schopností žáků, jejich dosavadních zkušeností, učivo vybíráme i s přihlédnutím ke konkrétním místním podmínkám a zájmům žáků.

Spolupodílíme se na akcích organizovaných městem Modřice, sami jsme též organizátory akcí, které se týkají života v našem městě.

Teoretické poznatky se snažíme zasadit do reálných životních situací nebo je pochopit na pozadí skutečných historických událostí. Motivaci a nové náměty, formy a metody práce čerpáme z dostupné literatury, metodických materiálů aj. Při naplňování školních výstupů je velmi přínosná i spolupráce se středisky volného času. Důležité jsou kurzy dramatické či sexuální výchovy pro žáky, neboť těmito netradičními formami práce se nám daří nenásilně a velmi účinně naplňovat klíčové kompetence zejména v oblasti osobnostní a sociální výchovy.

Občanská výchova

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Člověk ve společnosti				
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	<ul style="list-style-type: none"> • pozná státní symboly, seznámí se s jejich historií • porovnává státní symboly sousedních států 	<ul style="list-style-type: none"> • státní symboly • evropské symboly • státní svátky a významné dny 	7.	PT – G – Evropa a svět nás zajímá PT – G – objevujeme Evropu a svět
Rozlišuje projevy vlastenectví a nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem vlastenectví, pochopí jeho podstatu • rozpozná rozdíl mezi vlastenectvím a nacionalismem 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina, domov, vlast • národní tradice • významné osobnosti českého národa • co nás proslavilo • památná místa ČR 	6.	PT - VDO – občan, občanská společnost, stát
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského jednání	<ul style="list-style-type: none"> • je konfrontován s příklady vandalismu • shrne příčiny a důsledky vandalského jednání • respektuje pravidla chování, morálky a mravnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku 	6.	

<p>Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmem kultura, kulturní chování a s kulturními tradicemi naší země 	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní projevy člověka • umění a kulturní styly v dějinách lidstva • kulturní instituce • moderní kultura 	7.	D – umělecké styly
<p>Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vytváří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v prostředích masové komunikace • posoudí různé druhy tiskovin a cíleně v nich vyhledává informace • porovnává závažnost sdělení v různých typech tiskovin • srovnává veřejnoprávní zpravodajství s komerčním • odlišuje objektivní informace od bulvárních • zamýšlí se nad úlohou a vlivem reklamy ve sdělovacích prostředcích na člověka • kriticky přistupuje k nevhodné, nevkusné, podbízivé a klamné reklamě a propagandě 	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky masové komunikace • práce s tiskovinami • masmédia 	6. – 7.	<p>PT – MEV – interpretace vztahů mediálních sdělení a reality</p> <p>PT – MEV – fungování a vliv médií ve společnosti</p>
<p>Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s různými formami pomoci lidem v nouzi • je veden k vzájemné lidské solidaritě 	<ul style="list-style-type: none"> • potřební lidé ve společnosti • ochrana člověka za mimořádných okolností 	6. – 7.	<p>PT – OSV – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika</p>

v situaci ohrožení				
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla slušného chování uplatňuje v praxi • seznamuje se s principy asertivního chování • chápe nutnost mezilidské komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady lidského soužití • pravidla slušného chování • mezilidská komunikace 	6. - 7.	<p>PT – MV – kulturní diference</p> <p>PT – MV – lidské vztahy</p> <p>PT – MV – lidské vztahy – PRO: Dramatická výchova v CVČ Lužánky</p> <p>PT – OSV – sociální rozvoj - komunikace</p>
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> • je vychováván k toleranci k lidem s odlišnými kulturními tradicemi • dokumentuje na příkladech přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi • z historického hlediska mapuje život národnostních menšin žijících na našem území, vytváří si k těmto lidem vstřícný postoj 	<ul style="list-style-type: none"> • rovnost a nerovnost mezi lidmi • menšiny žijící v ČR • potřeby minoritních skupin • kultura sousedních států 	6.	<p>PT – MV – etnický původ</p> <p>PT – MV – kulturní diference</p> <p>PT – MV – princip sociálního smíru a solidarity</p>
Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	<ul style="list-style-type: none"> • nachází souvislost mezi problémy lidí a projevy lidské nesnášenlivosti • dokládá příklady dobré praxe ve vzájemném soužití 	<ul style="list-style-type: none"> • projevy lidské nesnášenlivosti - rasismus, xenofobie, extremismus, 	6. - 7.	

Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	<ul style="list-style-type: none"> • chápe výhody lidské spolupráce • rozumí pojmům svoboda i vzájemná závislost • respektuje společná pravidla v rodině i ve škole 	<ul style="list-style-type: none"> • život člověka v proměnách roku • život v naší obci, regionu a kraji • 	6. – 7.	PT – VDO – formy participace občanů v politickém životě PT – VDO – občanská společnost a škola
Stát a právo				
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje nejčastější typy a formy států • 	<ul style="list-style-type: none"> • znaky státu • historické typy a formy státu 	7.	PT – VDO – občan, občanská společnost, stát
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • na historických příkladech demonstruje výhody demokratického zřízení a hrůzy totalitních režimů 	<ul style="list-style-type: none"> • státy demokratické a totalitní 	7.	PT – VDO – principy demokracie jako formy vlády
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmem státní moc a jejími složkami • objasní fungování státní moci • seznámí se s orgány, které se podílejí na správě krajů a obcí 	<ul style="list-style-type: none"> • složky státní moci 	7.	

<p>Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí principy demokratického řízení státu • pochopí nutnost zapojení občanů do komunální politiky • objasní způsob a průběh voleb do Parlamentu ČR i do obecních zastupitelstev 	<ul style="list-style-type: none"> • státní správa a samospráva • obec jako základní jednotka samosprávy státu • základní principy demokracie • volby parlamentní a komunální 	<p>7.</p>	<p>PT – VDO – formy participace občanů v politickém životě</p>
<p>Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam lidských práv a svobod</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochranu • definuje pojmy šikana a diskriminace 	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecná deklarace lidských práv a svobod • práva a povinnosti občanů 	<p>7.</p>	<p>PT – VDO – občan, občanská společnost, stát</p>
<p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se v právních ustanovení ve vybraných oblastech – vlastnictví, sjednání pracovního poměru, pravidla pro uzavření manželství 	<ul style="list-style-type: none"> • Ústava ČR • základní normy a předpisy vyplývající ze základního zákona státu 	<p>7.</p>	<p>PT – VDO – občan, občanská společnost, stát</p>
<p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje získané vědomosti na případech jednoduchých pracovních smluv, kupní smlouvy, atd, 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché právní úkony 	<p>7.</p>	

<p>Dodržuje právní ustanovení, která se na ně vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam a funkce právního řádu • seznámí se s orgány právní ochrany občanů 	<ul style="list-style-type: none"> • právní řád ČR • soustava soudů 	7.	
<p>Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žák si uvědomí význam právních vztahů a závazků, které z nich vyplývají 	<ul style="list-style-type: none"> • právní a protiprávní jednání 	7.	
<p>Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	<ul style="list-style-type: none"> • formuluje druhy a postihy protiprávního jednání • rozliší přestupky a trestné činy 	<ul style="list-style-type: none"> • příklady protiprávního jednání • porušování práv k duševnímu vlastnictví 	7.	

Občanská výchova

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Člověk jako jedinec				
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	<ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem osobnost z hlediska psychologie • dokáže vyjmenovat své vlastnosti a odvodit od nich svůj charakter • uvědomuje si vliv svého chování na vztahy s ostatními 	<ul style="list-style-type: none"> • osobnost člověka • vlastnosti • charakter • temperament • city a jejich druhy • člověk hledající společenství 	8.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace PT – MV – lidské vztahy
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	<ul style="list-style-type: none"> • popíše rozdíl mezi cílem dlouhodobým a krátkodobým, individuálním a společenským • vlastními slovy vysvětlí, jak se promítá vliv osobních vlastností a intenzita vůle při dosahování cílů 	<ul style="list-style-type: none"> • plánování své budoucnosti • cíle – krátkodobé, dlouhodobé 	8.	PT – OSV – osobnostní rozvoj - kreativita
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně	<ul style="list-style-type: none"> • objektivně zhodnotí své klady a zápory • dokáže přizpůsobit své chování daným situacím • netrpí předsudky 	<ul style="list-style-type: none"> • postoje • předsudky • víra 	8.	PT -OSV – sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy PT – MV - lidské vztahy, multikulturalita

koriguje své chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem víry, je tolerantní k lidem různého vyznání 			
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ul style="list-style-type: none"> • snaží se překonávat své nedostatky a rozvíjet své přednosti • umí vysvětlit, proč jsou tyto dovednosti pro život důležité 	<ul style="list-style-type: none"> • sebevědomí • sebepoznávání • člověk a předpoklady soužití 	8.	PT – OSV – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika PT – VDO – občan, občanská společnost, stát
Stát a hospodářství				
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi různými druhy vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnictví a vlastník • druhy vlastnictví – soukromé, magistrátní, státní, družstevní • privatizace 	9.	D - soukromé vlastnictví v době ČSSR – kolektivizace, znárodnování
				D - odraz listopadových událostí roku 1989 v přístupu k vlastnictví občanů ČR, způsoby převodu státního majetku do soukromých rukou

<p>Objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem duševní vlastnictví a dokáže uvést jeho příklady • vlastními slovy shrne, proč je třeba toto vlastnictví chránit 	<ul style="list-style-type: none"> • statek jako ekonomický pojem • druhy statků – volný, vzácný, produkt lidské činnosti • služby • statky hmotné a nehmotné • peníze a hodnota 	9.	
<p>Dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • je si vědom odpovědnosti za svěřené peníze a umí s nimi hospodařit • odůvodní vhodné a nevhodné způsoby zacházení s majetkem 	<ul style="list-style-type: none"> • co je to podnikání? • podmínky podnikatelské činnosti • druhy podnikání - samostatné, obchodní společnosti, s.r.o., akciové společnosti, družstva, • morálka v podnikání • společnosti se státní účastí • obchodní zákoník 	9.	
<p>Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem banka a popíše jakou má funkci • uvede příklady služeb, které poskytuje banka občanům a zhodnotí jejich klady a zápory 	<ul style="list-style-type: none"> • peněžní ústavy a jejich fungování • Česká národní banka • akcie, směnka, šek • burzy 	9.	
<p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje zdroje příjmů do státního rozpočtu • vysvětlí, jak stát s těmito zdroji hospodaří a kam směřují jeho výdaje • vyvodí na základě nabitých znalostí na jaké dávky a příspěvky má běžná rodina 	<ul style="list-style-type: none"> • hospodářská politika státu • státní rozpočet – příjmy, výdaje, druhy st. rozpočtu • systém daní • sociální politika státu 	9.	<p>PT – VDO – občan, občanská společnost, stát</p>

	nárok			
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí vzájemnou součinnost výroby, obchodu, služeb a trhu 	<ul style="list-style-type: none"> • nabídka a poptávka 	9.	
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu	<ul style="list-style-type: none"> • chápe pojem tržní hospodářství, dokáže shrnout jeho podstatné rysy a odlišit ho od jiných typů • vlastními slovy popíše jeho fungování, své vysvětlení doloží příklady 	<ul style="list-style-type: none"> • dělba práce v historii a dnes • co je trh a jak funguje • základní ekonomické subjekty trhu • tržní vztahy • cena • národní ekonomika • druhy ekonomiky • výroba, kapitál, investice, výrobní proces • podnikání – náklady, zisk, konkurence, reklama, monopol, kartel 	9.	
Mezinárodní vztahy, globální svět				

<p>Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí, jak se projevuje začlenění ČR do EU v životě běžných občanů • posoudí klady a zápory začlenění 	<ul style="list-style-type: none"> • cesta ke sjednocené Evropě – sjednocující evropské snahy v minulosti • vznik a vývoj EU • orgány EU • pilíře EU • cesta ČR do EU • problémy s rozšiřováním členů EU • občané v politickém životě 	<p>8. - 9.</p>	<p>D - osobnost Jiříka z Poděbrad a izolace českých zemí po husitských válkách</p> <p>Z – hospodářská situace států EU</p> <p>PT – G – Jsme Evropané,</p> <p>PT – VDO – formy participace občanů v politickém životě</p>
<p>Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje nejdůležitější mezinárodní organizace a společenství k nimž má ČR vztah • vysvětlí jejich smysl a principy fungování • na základě svých znalostí a orientace ve světovém dění popíše výhody spolupráce států a uvede příklady 	<ul style="list-style-type: none"> • mezinárodní společenství: • OSN • NATO 	<p>8. – 9.</p>	<p>D - systém zajištění bezpečnosti v Evropě po 1. sv. v. - smlouvy garantující bezpečnost, které uzavřela Československá republika, jejich naplnění před 2. sv. v.,</p> <p>D - rozvržení moci po 2. sv. v. a vytvoření nových bezpečnostních spolků,</p> <p>D - hlavní bezpečnostní</p>

				rizika 20. st. (studená válka, válka v Jugoslávii, blízkovýchodní konflikty) PT – G – Objevujeme Evropu a svět
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	<ul style="list-style-type: none"> • uvede v jakých oblastech nejčastěji dochází k propojování (globalizaci) světa a jaké to má výhody a nevýhody, své argumenty podkládá znalostmi historických souvislostí a aktuálními zprávami 	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace – význam slova, příčiny, důsledky • nadnárodní společnosti a jejich podíl na globalizaci 	9.	PT – G – Evropa a svět nás zajímá
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje nejzávažnější problémy světa a vlastními slovy zhodnotí jejich vliv na život a důsledky na budoucnost planety i lidstva 	<ul style="list-style-type: none"> • globální problémy – změny klimatu a oteplování země, odpady, • problémy se zajištěním energií a jaderné nebezpečí, • ničení přírodních národů a kultur, • ohrožení půdy, snižování biodiverzity, hospodaření s vodou, vyčerpání surovin, hladomor, epidemie, ozónová díra 	9.	Ek – globální problémy světa, jejich příčiny PT – EV – vztah člověka k prostředí

<p>Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nalezne souvislosti mezi globálními a lokálními problémy a nastíní možnosti jejich řešení • samostatně vypracuje model řešení lokálního problému své obce či regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • ekologie jako věda • ekologické problémy světa • ekologické problémy ČR • třídíme a šetříme – možnost každého člověka podílet se na kvalitě životního prostředí 	9.	<p>PT – EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>
<p>Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasní v čem spočívá hrozba terorizmu • vyjmenuje základní údaje z historie terorizmu a na základě vlastního rozhledu uvede příklady zemí, které mají s terorismem osobní zkušenost • vyjádří vlastní stanovisko k různým způsobům bojů s terorismem 	<ul style="list-style-type: none"> • protispolečenské jevy - jejich vznik a příčiny • současná hrozba terorismu • faktický a fiktivní obsah zprávy • vztah mediálního sdělení a vlastní zkušenosti • stavba a uspořádání zpráv 	8. – 9.	<p>PT – MV – kritické čtení a vnímání mediálních souvislostí, interpretace vztahů mediální sdělení a reality, stavba mediálních sdělení</p>
<p>Člověk ve společnosti</p>				
<p>Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<ul style="list-style-type: none"> • respektuje kulturní zvláštnosti lidí na základě poznání historického vývoje • seznámí se s hlavními světovými náboženstvími • snaží se pochopit tradice různých národů a chování lidí, které z těchto tradic vyplývá 	<ul style="list-style-type: none"> • hlavní světová náboženství • antická filozofie • demokracie a etika 	8. – 9. 9. 8. – 9.	<p>PT – MV – kulturní difference</p> <p>PT – VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pojmem filozofie 			
Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobii a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	<ul style="list-style-type: none"> • na pozadí historických souvislostí dokumentuje příklady rasismu, antisemitismu, xenofobie a terorismu 	<ul style="list-style-type: none"> • projevy lidské nesnášenlivosti • etnické skupiny • lidská práva 	8. – 9.	PT – MV – etnický původ, PT – MV – princip sociálního smíru a solidarity

8.17 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Fyzika je součástí vzdělávacího oblasti Člověk a příroda.

V předmětu fyzika si žáci osvojují na základě pozorování, měření a experimentování nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům probíhajícím v přírodě, v běžném životě i technické praxi.

Předmět přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, učí žáky přesnému vyjadřování, rozvíjí jejich specifické zájmy.

Výuka se orientuje na osvojení důležitých poznatků z vybraných okruhů učiva, na osvojení si prvků základních metod práce využívaných ve fyzice, na využívání získaných poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a úloh, na osvojování si základních pravidel bezpečnosti práce.

Výuka fyziky vede k získání kompetencí k učení, kompetencí k řešení problémů, kompetencí pracovních, kompetencí komunikačních a kompetencí sociálních.

Předmět se vyučuje v multimediální učebně – pracovně fyziky. Využívá se interaktivní tabule a výukový software. Výuka předmětu se realizuje v časové dotaci jedné hodiny týdně v 6.ročníku a dvou hodin týdně v 7. až 9. ročníku, od školního roku 2012/2013 v časové dotaci dvě hodiny týdně, a to od 6. do 9. ročníku. V rámci předmětu jsou talentovaní žáci zapojováni do soutěží a olympiád.

Učivo fyziky je rozděleno do sedmi tematických celků:

1. Látky a tělesa
2. Pohyb těles. Síly
3. Mechanické vlastnosti tekutin
4. Energie
5. Zvukové jevy
6. Elektromagnetické a světelné děje
7. Vesmír

Výuka se dotýká průřezového tématu Environmentální výchova (Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí).

Fyzika

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Látky a tělesa				
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech rozliší pojmy látka a těleso • rozliší látky a tělesa pevná, kapalná a plynná • vysvětlí pojem fyzikální veličina • zná popis fyzikálních veličin délka, teplota, čas, hmotnost, objem a hustota • změří vhodným měřidlem délku, čas, teplotu, hmotnost, objem 	<ul style="list-style-type: none"> • látka a těleso • fyzikální veličina • převody jednotek • měření fyzikálních veličin, výběr vhodných měřidel 	6.	Ch - Látky M – Převody jednotek
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	<ul style="list-style-type: none"> • popíše změnu délky / objemu tělesa při změně jeho teploty • vysvětlí princip teploměru 	<ul style="list-style-type: none"> • teplotní roztažnost látek • teploměry 	6.	
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> • zná postup řešení fyzikální úlohy • uvede a vysvětlí vzorec pro výpočet hustoty látky • nalezne hustotu látky 	<ul style="list-style-type: none"> • hustota 	6.	Př - Minerály

	<p>v Tabulkách ZŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá vzorec pro výpočet hustoty (hmotnosti) látky • umí experimentálně určit hustotu látky z naměřených hodnot hmotnosti a objemu 			
Pohyb těles				
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem pozorovatel, trajektorie • objasní klid a pohyb tělesa • uvede základní rozdělení pohybů • rozliší jednotlivé druhy pohybů podle tvaru trajektorie, podle rychlosti 	<ul style="list-style-type: none"> • pohyb a klid těles 	7.	
Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu tělesa	<ul style="list-style-type: none"> • uvede veličiny popisující pohyb tělesa • uvede jejich značky, jednotky a převodní vztahy jednotek • uvede vzorec pro výpočet rychlosti, dráhy a času • používá tyto vzorce při řešení fyzikálních úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • veličiny popisující pohyb tělesa • výpočet veličin popisujících pohyb tělesa 	7.	M – Slovní úlohy o pohybu
Síla a její účinky na těleso				
Změří velikost působící síly	<ul style="list-style-type: none"> • znázorní orientovanou úsečkou gravitační a třecí sílu v konkrétním příkladě • změří danou sílu siloměrem, 	<ul style="list-style-type: none"> • působiště, směr a velikost síly • znázornění síly orientovanou úsečkou 	6.	

	správně zapíše výsledek	<ul style="list-style-type: none"> • měření síly, siloměr 		
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje gravitační a třecí sílu • vysvětlí pojem skládání sil, dílčí síly, výslednice • určí graficky i výpočtem výslednici sil stejných a opačných směrů 	<ul style="list-style-type: none"> • gravitační pole a gravitační síla • tření, vznik třecí síly • skládání sil 	6.	M – Velikost úhlu
Využívá Newtonovy pohybové zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	<ul style="list-style-type: none"> • uvede účinky síly na těleso • rozliší účinky deformační a pohybové • uvede Newtonovy pohybové zákony • využívá Newtonovy pohybové zákony pro objasnění běžných situací a při řešení problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • účinky síly na těleso • Newtonovy pohybové zákony 	6.	
Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> • objasní otáčivé účinky síly na těleso • vysvětlí, na čem závisí • aplikuje znalosti o otáčivých účincích na jednoduché stroje 	<ul style="list-style-type: none"> • otáčivé účinky síly na těleso • jednoduché stroje – páka, kladka • rovnováha na páce a kladce 	7.	
Mechanické vlastnosti tekutin				
Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> • uvede základní vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných • uvede vzorec pro výpočet tlaku a tlakové síly 	<ul style="list-style-type: none"> • základní vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek • tlak, tlaková síla • hydrostatický tlak, hydrostatická 	7.	

	<ul style="list-style-type: none"> • užívá oba vzorce při řešení fyzikálních úloh • charakterizuje hydrostatický tlak a hydrostatickou sílu, objasní příčinu jejich vzniku • vypočítá velikost hydrostatického tlaku a hydrostatické síly v kapalině • objasní podstatu Pascalova zákona • používá Pascalův zákon při řešení praktických úloh 	<p>síla</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pascalův zákon • hydraulické zařízení 		
Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	<ul style="list-style-type: none"> • objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny • objasní podstatu Archimédova zákona pro kapaliny • určí velikost vztlakové síly v konkrétních příkladech • objasní chování tělesa ponořeného v kapalině porovnáním sil, které na něj působí • uvede Archimédův zákon pro plyny • využívá jeho znalost při řešení úloh z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> • Archimédův zákon • vztlaková síla • chování těles v kapalině • chování těles v plynu 		
Elektromagnetické a světelné děje				
Využívá zákona o	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem zdroj světla 	<ul style="list-style-type: none"> • světelný zdroj 		

<p>přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona o odrazu světla při řešení problémů a úloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí přímočaré šíření světla, uvede rychlost šíření světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiném prostředí • vyjmenuje barevné složky bílého světla, objasní barvu těles • objasní vznik stínu, polostínu a plného stínu • načrtne odraz světla na rozhraní dvou prostředí • objasní zákon odrazu • používá zákon odrazu při řešení úloh • objasní pojem zrcadlo, rozliší zrcadla rovinná a kulová • používá odrazu světla při objasnění principu zobrazení předmětu zrcadlem 	<ul style="list-style-type: none"> • šíření světla prostředím • barva těles • stín, polostín, plný stín • odraz světla • zákon odrazu • zrcadla • obraz předmětu na zrcadlech 		
<p>Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • načrtne lom světla na rozhraní dvou prostředí • uvede zákon lomu • charakterizuje a rozliší lom ke kolmici a od kolmice • rozliší spojku a rozptylku podle tvaru, podle průchodu paprsků čočkou • používá lom světla při objasnění principu zobrazení předmětu čočkou 	<ul style="list-style-type: none"> • lom světla • čočky • zobrazení předmětu čočkami • oko • oční vady 	<p>7.</p>	<p>Př – Smysly / zrak</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • objasní princip zobrazení lidskou čočkou • objasní vznik krátkozrakosti a dalekozrakosti, uvede způsob jejich korekce			
--	---	--	--	--

Fyzika

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Energie				
Určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní změnu energie tělesa	<ul style="list-style-type: none"> • objasní, kdy se koná práce • uvede vzorec pro výpočet práce • používá vzorec pro výpočet práce při řešení jednoduchých úloh • uvede souvislost mezi konáním práce a energií • uvede různé druhy energie • charakterizuje pohybovou a polohovou energii jako formy mechanické energie 	<ul style="list-style-type: none"> • práce, její značka a jednotky • výpočet práce ve fyzikálních úlohách • energie jako schopnost tělesa konat práci • druhy (formy) energie • mechanická energie 	8.	PT – EV – Základní podmínky života
Látky a tělesa				
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<ul style="list-style-type: none"> • uvede složení atomu a jeho jádra • popíše molekulu • vysvětlí difúzi a Brownův pohyb • uvede elektrický náboj jednotlivých částic atomu • objasní vznik kladného a 	<ul style="list-style-type: none"> • částicové složení látek • neustálý a neuspořádaný pohyb částic • ionty • elektrování těles 	8.	Ch – Stavba látek

	<p>záporného iontu, uvede jejich vzájemné působení</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší elektricky nabitě a elektricky neutrální částice či tělesa 			
Energie				
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem výkon • uvede vzorec pro výpočet výkonu • používá vzorec pro výpočet výkonu při řešení fyzikálních úloh • určí experimentálně výkon z naměřených hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> • výkon • výpočet výkonu ve fyzikálních úlohách 	8.	
Využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> • objasní vzájemné přeměny forem mechanické energie • využívá znalostí o vzájemné přeměně forem mechanické energie při řešení jednoduchých úloh 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná přeměna pohybové a polohové energie 	8.	
Určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou pohybovou a polohovou energii jeho částic • uvede způsoby změny vnitřní energie • porovná vnitřní energie těles ze znalosti teplot těles • charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie tělesa při tepelné 	<ul style="list-style-type: none"> • vnitřní energie tělesa, její změny • tepelná výměna • teplo • skupenství látky • skupenské změny 	8.	Ch – Skupenství látky

	<p>výměně</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší jednotlivá skupenství látky • uvede a charakterizuje základní skupenské přeměny 			
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • popíše různé zdroje energie • charakterizuje jadernou energii jako energii nukleonů jádra atomu • charakterizuje radionuklidy • uvede rozdělení radionuklidů na přirozené a umělé • charakterizuje jaderné záření • uvede druhy radioaktivního záření a způsoby ochrany před ním • popíše štěpení jádra atomu • popíše řetězovou reakci • popíše činnost jaderného reaktoru • uvede hlavní části jaderné elektrárny • rozliší jednotlivé typy elektráren • uvede dopad provozu elektráren na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • jaderná energie • výroba elektrické energie • typy elektráren 	8. 9.	PT – EV – Základní podmínky života PT – EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Zvukové děje				
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje zdroj zvuku • objasní podmínky pro šíření 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuk, zdroj zvuku • tón a hluk 	9.	Př – Smysly / sluch

kvalitativně analyzuje příhodnost prostředí pro šíření zvuku	<p>zvuku prostředím</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje výšku tónu • objasní odraz zvuku na překážce • rozliší ozvěnu a dozvuk 	<ul style="list-style-type: none"> • výška tónu • odraz zvuku • ucho 		
Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hlasitost zvuku • objasní vliv nadměrného hluku na lidský organismus 	<ul style="list-style-type: none"> • hlasitost zvuku, decibel • ochrana člověka před nadměrným hlukem 	9.	
Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného elektrického obvodu	<ul style="list-style-type: none"> • uvede schématické značky elektrických součástí • používá schématické značky k nakreslení schémat elektrických obvodů • sestaví elektrický obvod • rozliší rozvětvený a nerozvětvený elektrický obvod 	<ul style="list-style-type: none"> • schématické značky • schémata elektrických obvodů • elektrické obvody 	8.	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje stejnosměrný proud • uvede popis fyzikálních veličin náboj, proud, napětí • uvede přístroje pro měření proudu a napětí • zapojí ampérmetr a voltmetr do elektrického obvodu 	<ul style="list-style-type: none"> • dvojitý význam elektrického proudu • fyzikální veličiny náboj, napětí, proud • ampérmetr, voltmetr 	8.	
Rozliší izolant, vodič a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> • uvede podmínky průchodu proudu elektrickým obvodem • charakterizuje vodič a izolant • rozliší vodič a izolant zapojený 	<ul style="list-style-type: none"> • vedení proudu v látkách • polovodiče (termistory, příměrové) 	8. 9.	

	<p>v elektrickém obvodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje polovodič • uvede typy polovodičů 			
<p>Využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uvede, na čem závisí odpor vodiče • uvede popis fyzikální veličiny odpor • objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy • užívá Ohmův zákon při výpočtech v elektrických obvodech • určí výsledný proud, napětí a odpor součástí zapojených v elektrickém obvodu za sebou a vedle sebe 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický odpor • Ohmův zákon • výpočty proudu, napětí a odporu • výsledný proud, napětí a odpor 	8.	
<p>Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje magnet • objasní existenci magnetického pole • popíše magnetické pole země • určí druh pólu u konkrétního magnetu, U cívky protékané proudem • objasní funkci elektromagnetu, uvede jeho využití • objasní jev elektromagnetické indukce • využívá znalosti o 	<ul style="list-style-type: none"> • magnet, magnetické pole • magnetické pole Země • elektromagnet, jeho užití • elektromagnetická indukce • vznik střídavého proudu • časový průběh střídavého proudu • veličiny popisující střídavý proud • transformátor, transformace střídavého napětí 	9.	

	<p>elektromagnetické indukci při řešení úloh</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá znalostí o elektromagnetické indukci k objasnění vzniku střídavého proudu • charakterizuje střídavý proud • uvede veličiny popisující střídavý proud • v uvedeném časovém průběhu střídavého proudu vyznačí periodu, frekvenci, amplitudu proudu, efektivní a okamžitou hodnotu • objasní stavbu a funkci transformátoru • užívá vztah mezi počtem závitů na jeho cívkách a napětí na nich 			
Zapojí správně polovodičovou diodu	<ul style="list-style-type: none"> • popíše polovodičovou diodu • rozliší propustný a závěrný směr zapojení • zapojí správně diodu do elektrického obvodu 	<ul style="list-style-type: none"> • polovodičová dioda 	9.	
Vesmír				
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a	<ul style="list-style-type: none"> • uvede tělesa tvořící Sluneční soustavu • vyhledá charakteristiky jednotlivých planet v tabulkách či 	<ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava • astronomické jednotky • pohyb Slunce a Měsíce 	9.	<p>Př – Vznik Sluneční soustavy</p> <p>Z – Slunce a vesmír</p>

měsíců planet kolem planet	encyklopediích <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje světelný rok • objasní a načrtne zatmění Slunce a Měsíce 			
Odliší hvězdy od planet na základě jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hvězdy • uvede složení hvězd • rozliší hvězdy a planety 	<ul style="list-style-type: none"> • hvězdy, souhvězdí, Slunce • hvězdy – zdroje záření 	9.	Z – Slunce a vesmír

8.18 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Při výuce základů chemie si žáci postupně rozvíjí dovednosti objektivního pozorování, experimentování, analyzování výsledků a vyvozování závěrů při realizaci chemických pokusů. Postupně pronikají do poznávání složitostí skutečnosti, ale současně odhalují základní zákonitosti v přírodních jevech. Objevují souvislosti mezi zákonitostmi přírody a lidskou činností, uvědomují si časté negativní vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí i na své zdraví. Využitím znalostí postupně odhalují příčiny a následky vlivu člověka na mnohé ekosystémy a vědomě se snaží závěry z nich využít ve prospěch ochrany životního prostředí.

Chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, a aby si uvědomovali významné uplatnění chemie v budoucnosti a v praktickém životě.

Vzdělávací předmět chemie je rozdělen do tří základních okruhů: základy anorganické chemie, základy organické chemie a základy ochrany životního prostředí. Tyto okruhy jsou zapracovány do jednotlivých tematických celků a jednotlivých ročníků.

Chemie je vyučována jako samostatný předmět s dvouhodinovou týdenní dotací v 8. i 9. ročníku. Výuka probíhá v učebně chemie, je možné využívat chemickou laboratoř i učebnu fyziky.

Chemie

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce				
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše vlastnosti látek (barvu, skupenství, rozpustnost ve vodě nebo v jiném rozpouštědle) • Vlastnosti látek rozpozná svými smysly (zrakem, čichem, hmatem, chutí a sluchem) • Určí hustotu látek 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozorování a zjišťování vlastností látek 	8.	F - hustota
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost. Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	<ul style="list-style-type: none"> • Zná základní pravidla bezpečnosti práce s chemickými látkami ve školní laboratoři i v běžném životě • Rozpozná výstražné značky a varování výstražných značek dodržuje • Dovede uvést příklady výrobků chemického průmyslu pro praktické využití s označením nebezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Zásady bezpečné práce • Nebezpečné látky a přípravky 	8.	

Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	<ul style="list-style-type: none"> • Uvádí příklady havárií chemických provozů • Dovede popsat úniky nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> • Mimořádné události 	8. – 9.	F- ochrana za mimořádných okolností, PŘ -Výchova ke zdraví – ochrana za mimořádných událostí
Směsi				
Rozlišuje směsi a chemické látky	<ul style="list-style-type: none"> • Uvádí příklady směsí z denního života • Je schopen roztrždit různé druhy směsí a určit jejich složení 	<ul style="list-style-type: none"> • Směsi – různorodé, stejnorodé 	8.	
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	<ul style="list-style-type: none"> • Umí vypočítat složení roztoků a připravit je v laboratoři 	<ul style="list-style-type: none"> • Hmotnostní zlomek • Koncentrace roztoku • Roztoky koncentrované, zředěné, nasycené, nenasycené 	8.	M - procenta
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	<ul style="list-style-type: none"> • Zná faktory, které mají vliv na rozpustnost látek v roztoku 	<ul style="list-style-type: none"> • Faktory ovlivňující rozpustnost látek 	8.	
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede využít získaných poznatků k návrhům postupů oddělování směsí v praxi • Sestaví filtrační aparaturu, provede filtraci směsí s použitím různých typů filtrů • Porovná a posoudí vhodnost filtrů k různým účelům 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) 	8.	

Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	<ul style="list-style-type: none"> • Je schopen roztřídit vody dle obsahu minerálů • Rozlišuje druhy vod dle stupně znečištění • Dovede popsat vlastními slovy výrobu pitné vody • Zdůvodní nutnost ochrany vod a navrhne, jak sám může přispět k jejich ochraně 	<ul style="list-style-type: none"> • Voda • Druhy vod • Výroba pitné vody • Čištění odpadních vod 	8. – 9.	EV – základní podmínky života
Uvede příklady znečišťování vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	<ul style="list-style-type: none"> • Uvádí příklady způsobů ochrany čistoty ovzduší • Hodnotí negativní působení lidské činnosti na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Vzduch • Složení vzduchu • Čistota ovzduší • Ozonová vrstva 	8. – 9.	EV – základní podmínky života
Částicové složení látek a chemické prvky				
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • Rozepíše schematicky stavbu atomu libovolného prvku 	<ul style="list-style-type: none"> • Částicové složení látek 	8.	F - Látky
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • Zná pojem chemická sloučenina a dovede vysvětlit jak vzniká • Zná typy chemických vazeb • Zná pojem elektronegativita 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemické prvky • Chemické sloučeniny • Chemická vazba 	8.	Př - Nerosty

<p>Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zná význam protonového čísla • Ovládá značky a názvy 30 nejpoužívanějších prvků • Zná co je to perioda a skupina • Zobecní vlastnosti prvků v hlavních podskupinách • Dle stavby atomů odhadne podobné vlastnosti prvků v hlavních podskupinách • Vysvětlí rozdílnost vlastností prvků v periodách 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti a použití významných nekovů a kovů 	8.	F - Polovodiče
<p>Chemické reakce</p>				
<p>Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sestaví a přečte chemické rovnice z předvedených chemických pokusů 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemické reakce • Klasifikace chemických reakcí 	8. – 9.	
<p>Přečte chemické rovnice a s užitím zákona o zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zná zapsat jednoduché chemické rovnice • Provádí výpočty z chemických rovnic • Zná veličinu látkové množství a molární hmotnost 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemické reakce • Látkové množství • Molární hmotnost 	8. – 9.	M-rovnice

<p>Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zná pojmy koncentrace, katalyzátory 	<ul style="list-style-type: none"> • Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí • Chemie a elektřina 	<p>8. – 9.</p>	<p>F- elektrický proud</p>
<p>Anorganické sloučeniny</p>				
<p>Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoří vzorec a určí název libovolného oxidu, kyseliny, hydroxidu a soli 	<ul style="list-style-type: none"> • Oxidy • Kyseliny • Hydroxidy • Soli 	<p>8.</p>	
<p>Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nakreslí schéma a vysvětlí vznik a příčiny vzniku kyselých dešťů • Uvědomí si odpovědnost průmyslové revoluce za znečišťování ovzduší v propojenosti se světem a nutnost řešení ochrany čistoty ovzduší v mezinárodní spolupráci 	<ul style="list-style-type: none"> • Oxidy • Kyseliny 	<p>8.</p>	<p>EV, PŘ-životní prostředí</p>
<p>Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podle měření pH pozná jaký roztok je • Dovede provést neutralizaci 	<ul style="list-style-type: none"> • Kyseliny • Soli – kyslíkaté a nekyslíkaté • Halogenidy 	<p>8.</p>	

Organické sloučeniny				
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje jednoduché a násobné vazby • Vytváří různé typy uhlíkatých vzorců a řetězců • Sestavuje tyčinkovité modely nejjednodušších uhlovodíků a odvodí z nich všechny typy vzorců 	<ul style="list-style-type: none"> • Uhlovodíky 	9.	
Zhodnotí využívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastními slovy formuluje vznik fosilních paliv a jejich zpracování, zhodnotí výhody a nevýhody jejich využívání • Uvádí vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj • Umí posoudit důsledky vyčerpatelnosti neobnovitelných energetických zdrojů • Zvažuje a hledá možnosti šetření energie • Posuzuje nutnost hledání nových energetických zdrojů z nevyčerpatelných zásob 	<ul style="list-style-type: none"> • Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn a průmyslově vyráběná paliva 	9.	Př-nerostné suroviny
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • Umí posoudit škodlivost freonů na ničení ozónové vrstvy a uvádí možnosti globálního řešení v mezinárodním měřítku • Umí napsat jejich chemické 	<ul style="list-style-type: none"> • Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi • Alkoholy • Karboxylové kyseliny 	9.	

	<p>vzorce</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvádí důsledky nadměrné konzumace alkoholu na lidský organismus a uvědomuje si nutnost preventivních zásahů před vznikem závislosti na alkoholu 			
<p>Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy • Uvede příklady zdrojů a posoudí vhodnost a škodlivost jednotlivých druhů sacharidů z hlediska zdravé výživy • Posoudí vhodnost a škodlivost jednotlivých druhů tuků z hlediska zdravé výživy • Předpoví negativní důsledky nadměrné konzumace živočišných tuků a jednoduchých cukrů na zdraví člověka a uvědomuje si nutnost ochrany svého zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní látky – cukry, tuky, bílkoviny 	9.	Př – trávicí soustava
<p>Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dovede děj fotosyntézy vyjádřit chemickou rovnicí 	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní látky - cukry 	9.	Př-trávicí soustava

Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	<ul style="list-style-type: none"> • Zdůvodní důležitost různých druhů bílkovin a enzymů pro zdravý růst člověka • Uvede nejdůležitější druhy vitaminů a jejich výskyt • Hodnotí působení vyvážené výživy na zdraví člověka • Navrhne možnosti a způsoby ochrany zdraví zdravým životním stylem 	<ul style="list-style-type: none"> • Přírodní látky, vitaminy 	9.	Př – trávicí soustava
Chemie a společnost				
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> • Umí posoudit nutnost hospodaření s odpady a nutnost recyklace odpadů 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemický průmysl v ČR 	9.	Z
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	<ul style="list-style-type: none"> • Zná druhy hasicích látek a hasicích přístrojů • Zná co jsou to hořlaviny a význam tříd nebezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Hořlaviny 	8. – 9.	Přírodopis-výchova ke zdraví – ochrana za mimořádných událostí
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • Posoudí vhodnost využívání přírodních a syntetických vláken • Porovná vhodnost používání průmyslových a přírodních hnojiv z hlediska škodlivosti na životní prostředí a zdraví člověka • Posoudí využívání pesticidů v praxi vzhledem k životnímu 	<ul style="list-style-type: none"> • Průmyslová hnojiva • Tepelně zpracovávané materiály • Plasty a syntetická vlákna • Detergenty a pesticidy, insekticidy • Léčiva a návykové látky 	9.	

	<p>prostředí a zdraví člověka, porovná s možnostmi jejich nepoužívání ekologickým zemědělstvím</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pochopí vhodnost a škodlivost léčiv a látek na zdraví člověka			
--	--	--	--	--

8.19 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je založen na integraci poznatků z přírodovědných oborů. Poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu, vhodně spojuje učivo přírodopisu s výchovou ke zdraví. Zdůrazňuje také ekologické pojetí, pozorování a poznávání přírodnin. Utváří u žáka zodpovědné vztahy k přírodě, životu a ke zdraví.

Obsah učiva umožňuje využití různých vyučovacích forem metod, u nadaných žáků je možno rozvíjet vědomosti formou přírodopisných soutěží a olympiád, specifickou formou práce jsou projekty, prezentace, laboratorní práce, přírodopisné vycházky a spolupráce s ostatními předměty, především Ekologie, Výtvarná výchova, Zeměpis. Důležité jsou návštěvy v ekologickém domě Lipka, v Ekocentru Ponávka, ve střediscích volného času Lužánky a Bystrouška, v brněnské Zoo, v Moravském zemském muzeu apod.

Část vyučovacích hodin je možno probírat formou problémových úkolů a přímého pozorování přírody, je využíváno samostatné práce žáků (referáty, prezentace), časté je používání literatury, internetu, interaktivní tabule, sledování přírodopisných dokumentů.

Velký důraz je kladen na aktualizaci učiva, na podněcování zájmů o zkoumání přírody, na ovlivňování vztahů k přírodě a k životnímu prostředí člověka, na úctu ke zdraví a ochranu před jeho ohrožováním

Součástí učiva 8. ročníku jsou i výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Na učivo o orgánových soustavách člověka vždy navazují vady a onemocnění a žáci se seznamují se zásadami první pomoci, účastní se zdravotnických soutěží. Cílem této výuky je též pomoci žákům v problémových situacích, které je čekají v období dospívání, otevřít toto téma před veřejností třídy. Sexuální výchova je naplňována též kurzem sexuální výchovy, který každoročně absolvují žáci ve Středisku volného času Lužánky v Brně.

Důležité je i uvědomování si rizik spojených s užíváním návykových látek, nebezpečí pro lidský organismus, výuka klade důraz na jejich odmítání. V neposlední řadě se žáci seznamují s významem správné životosprávy a zdravé výživy.

Výchova ke zdraví také nabízí poznávání mimořádných kritických událostí (povodně, požáry, havárie) a poskytuje řešení těchto událostí, které žáky mohou v životě potkat. Tento předmět by měl žákům podat ucelený pohled na to, jakým způsobem reagovat v příjemných i nepříjemných obdobích života.

Přírodopis je naplňován v obou obdobích 2. stupně s časovou dotací:

6. ročník – 2 hodiny týdně

7. ročník – 2 hodiny týdně

8. ročník – 3 hodiny týdně (integrace přírodopisu a výchovy ke zdraví –
1 hodina přírodopisu, 2 hodiny výchovy ke zdraví)

9. ročník – 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v odborné učebně přírodopisu.

Přírodopis

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Obecná biologie a genetika				
Rozliší základní podmínky a projevy života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí projevy života organismů • ví, že bez vody, živin, kyslíku a slunečního záření by život nebyl • ví, že organismy se museli vyvíjet a vyvíjí se 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik života na Zemi • život na Zemi 	6.	Z - Sluneční soustava PT – EV – Základní podmínky života
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkce základních organel	<ul style="list-style-type: none"> • srovnává stavbu buňky rostlinné, živočišné a bakteriální • určuje základní funkce jednotlivých organel v buňce • ví, jak se rozmnožují buňky • ví, co poškozuje buňky • umí vysvětlit rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy, uvádí jednoduché příklady • pozoruje buňky jednoduché rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> • buňka 	6.	
Rozpozná, porovná a	<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a funkci 	<ul style="list-style-type: none"> • části rostlinného těla 	6., 7.	

<p>objasní funkce základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p>	<p>základních orgánů rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává různé druhy kořenů, stonků, listů, květů a plodů • popíše stavbu a funkci základních orgánů a orgánových soustav živočichů • vysvětlí vytváření orgánových soustav z vývojového hlediska • porovnává orgány a orgánové soustavy u různých druhů živočichů, především z hlediska vývojového stupně 	<ul style="list-style-type: none"> • orgány bezobratlých a obratlovců • orgánové soustavy živočichů 		
<p>Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí stupňovité uspořádání živých soustav • pochopí stupňovité uspořádání mnohobuněčných organismů • pochopí význam třídění organismů do systému • zná základní systematické skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> • axonomie organismů 	6.,7.	
<p>Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé způsoby rozmnožování rostlin a živočichů • ví, co je podstatou pohlavního a nepohlavního rozmnožování u rostlin i živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmnožování rostlin • rozmnožování živočichů 	6.,7.	
<p>Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednoduchou stavbu virů a bakterií • uvádí jednoduché příklady 	<ul style="list-style-type: none"> • viry • bakterie 		

	<p>škodlivosti bakterií a virů na člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> chápe význam některých bakterií pro člověka 			
Biologie hub				
<p>Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<ul style="list-style-type: none"> zná rozdíl mezi rostlinami a houbami popíše stavbu těla houby (stélku) zná běžné naše houby, zejména rozlišuje jedovaté a jedlé houby zná zásady sběru hub ví o významu plísní a kvasinek 	<ul style="list-style-type: none"> houby 	6.	
<p>Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p>	<ul style="list-style-type: none"> uvede některé příklady potravních vztahů s houbami zná houby parazitické, žijící v symbióze a hniložijné 	<ul style="list-style-type: none"> houby ekosystémy 	6.	PT – EV - Ekosystémy
<p>Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</p>	<ul style="list-style-type: none"> pozná složení lišejníkové stélky pochopí význam soužití dvou organismů 	<ul style="list-style-type: none"> lišejníky 	6.	
Biologie rostlin				
<p>Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p>	<ul style="list-style-type: none"> umí popsat jednotlivé typy těl rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> rostlinné tělo 	7.	
<p>Porovná vnější a vnitřní</p>	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí stavbu jednotlivých 	<ul style="list-style-type: none"> části rostlinného těla 	7.	

stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	orgánů v rostlině a chápe jejich funkci			
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • uvádí základní fyziologické procesy rostlin • chápe význam fotosyntézy • své znalosti využívá při pěstování rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • fotosyntéza • laboratorní práce 	7.	
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	<ul style="list-style-type: none"> • zná rozdíl mezi jednoděložnými a dvouděložnými rostlinami, uvádí jejich příklady • uvádí příklady nižších i vyšších rostlin, dokáže je zařadit do systému rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> • taxonomie organismů 	7.	
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • chápe přizpůsobení rostlin prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • rostliny a prostředí 	7.	PT – EV - Ekosystémy
Biologie živočichů				
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat tělo a vnitřní orgány vybraných živočichů • chápe funkce jednotlivých orgánů u živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> • tělo bezobratlých živočichů • 	6., 7.	
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje	<ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady bezobratlých a obratlovců, dokáže je zařadit do systému zoologie 	<ul style="list-style-type: none"> • přehled organismů • přehled bezobratlých 	6.,7.	

vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	<ul style="list-style-type: none"> • pozná vybrané živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> • přehled obratlovců 		
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • na základě pozorování různých živočišných druhů pochopí chování živočichů, způsob života, přizpůsobení danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • etologie 	6.,7.	
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat změny v přírodě vyvolané člověkem, objasní jejich důsledky pro kvalitu života • zná zásady dodržování hygieny a bezpečného chování ve styku s určitými živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> • ekologie 	6., 7.	
Základy ekologie				
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> • ví, jak závisí rozmanitost života na podmínkách prostředí • uvádí příklady výskytu organismů v lese, ve vodě a u vody, na loukách pastvinách a polích, u lidských sídel 	<ul style="list-style-type: none"> • rozšíření organismů 	6., 7.	PT – EV – Ekosystémy
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu	<ul style="list-style-type: none"> • porozumí pojmům společenstvo, ekosystém • chápe základní princip struktury ekosystému, funkce ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémy 	6.	Vv - Ekosystémy PT- EV - Ekosystémy

základní princip existence živých a neživých složek ekosystému				
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí potravní vztahy mezi organismy • pochopí, že člověk je součástí těchto vztahů • porozumí potravnímu řetězci, umí sestavit jednoduchý příklad 	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémy • vztahy mezi organismy 	6.	PT – EV - Ekosystémy
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí závislost člověka na přírodě a nutnost její ochrany • popíše možnosti ochrany, důvod ochrany a způsoby ochrany různých biologických druhů • hodnotí vlivy lidských činností na složení společenstev 	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémy 	6.	PT – EV – Ekosystémy
Praktické poznávání přírody				
Aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • umí rozlišit základní metody zkoumání přírody • umí používat mikroskop • zhotoví jednoduchý mikroskopický preparát 	<ul style="list-style-type: none"> • laboratorní práce 	6.,7.	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé a neživé přírody	<ul style="list-style-type: none"> • zná pravidla bezpečnosti práce při pozorování přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • laboratorní práce 	6., 7.	

Přírodopis

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Obecná biologie a genetika				
Rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů (orgánových soustav) živočichů	<ul style="list-style-type: none"> • popíše stavbu a funkci základních orgánů a orgánových soustav savců • vysvětlí vytváření orgánových soustav z vývojového hlediska • porovnává orgány a orgánové soustavy u různých druhů savců, především z hlediska vývojového stupně 	<ul style="list-style-type: none"> • savci – hlavní znaky 	8.	PT – EV - ekosystémy
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	<ul style="list-style-type: none"> • pochopí stupňovité uspořádání živých soustav • pochopí stupňovité uspořádání mnohobuněčných organismů • pochopí význam třídění organismů do systému • zná základní systematické skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> • systém organismů • 	8.	
Vysvětlí podstatu	<ul style="list-style-type: none"> • ví, co je podstatou pohlavního 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmnožování živočichů 	8.	

pohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozmnožování u savců			
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	<ul style="list-style-type: none"> • chápe vliv prostředí na organismy 	<ul style="list-style-type: none"> • genetika 	9.	Ch – Nukleové kyseliny PT – EV – Základní podmínky života
Biologie živočichů				
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat tělo a vnitřní orgány vybraných savců • chápe funkce jednotlivých orgánů u savců 	<ul style="list-style-type: none"> • savci – hlavní znaky 	8.	
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	<ul style="list-style-type: none"> • uvádí příklady savců, dokáže je zařadit do systému zoologie • pozná jednotlivé druhy savců 	<ul style="list-style-type: none"> • přehled hlavních skupin savců 	8.	
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různou složitost chování savců • ví o ohrožení mnoha druhů savců • uvědomuje si, jak se někteří savci přizpůsobili danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • etologie • ekologie 	8., 9.	PT – EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Zhodnotí význam	<ul style="list-style-type: none"> • umí popsat změny v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> • ekologie 	8., 9.	PT – EV – Lidské

živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	<ul style="list-style-type: none"> vyvolané člověkem, objasní jejich důsledky pro kvalitu života zná zásady dodržování hygieny a bezpečného chování ve styku s určitými živočichy ví o hospodářském významu některých savců 	<ul style="list-style-type: none"> význam savců 		aktivity a problémy životního prostředí
Biologie člověka				
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	<ul style="list-style-type: none"> umí vysvětlit základní stavbu a funkci jednotlivých orgánových soustav a jejich vztahů umí vysvětlit podstatu řízení lidského organismu 	<ul style="list-style-type: none"> orgánové soustavy 	8.	Ch – cukry, tuky, bílkoviny
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	<ul style="list-style-type: none"> zná původ člověka 	<ul style="list-style-type: none"> původ člověka 	8., 9.	D - Původ člověka
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	<ul style="list-style-type: none"> chápe rozmnožování člověka zná informace potřebné z hlediska sexuální výchovy vysvětlí postupně embryonální vývoj člověka vysvětlí vývin člověka od narození do úmrtí 	<ul style="list-style-type: none"> rozmnožování u člověka embryonální vývoj růst a vývoj jedince 	8.	Ov - Vývoj jedince
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich	<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si význam zdraví zná příčiny i příznaky různých onemocnění ví o imunitním systému a jeho 	<ul style="list-style-type: none"> jak si chráníme své zdraví prevence 	8.	PT – EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

prevence a léčby	podpoře <ul style="list-style-type: none"> • ví, jak se chránit před různými nemocemi a jak tato onemocnění léčit 			
Aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	<ul style="list-style-type: none"> • zná zásady 1. pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> • první pomoc 	8.	PT – EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Neživá příroda				
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik trvání života	<ul style="list-style-type: none"> • chápe , jak se utvářela postupně Země 	<ul style="list-style-type: none"> • vznik Země 	9.	Z - Sluneční soustava
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny použitím určovacích pomůcek	<ul style="list-style-type: none"> • pozná nejčastěji vyskytující se minerály a horniny 	<ul style="list-style-type: none"> • přehled minerálů • přehled hornin 	9.	F - Hustota, CH – Chemické a sloučeniny
Rozlišuje důsledky vnějších a vnitřních geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje vyvřelé, usazené a přeměněné horniny • umí vysvětlit erozi a zvětrávání • zná hlavní činitele vzniku jednotlivých druhů hornin • vysvětlí horninový cyklus 	<ul style="list-style-type: none"> • vyvřelé horniny • usazené horniny • přeměněné horniny 	9.	Z - Eroze, Zvětrávání, Sopečná činnost, Vznik pohoří Ch - Paliva
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší	<ul style="list-style-type: none"> • zná půdotvorné činitele • charakterizuje hlavní půdní typy 	<ul style="list-style-type: none"> • půda jako zrcadlo krajiny 	9.	PT – EV - Ekosystémy

přírodě				
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje geologická období Země 	<ul style="list-style-type: none"> • geologická období Země 	9.	
Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> • zná vliv podnebí a počasí na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> • podnebí • počasí 	9.	Z - Podnebí, Počasí PT – EV – Základní podmínky života
Aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • umí rozlišit základní metody zkoumání přírody • umí používat mikroskop • zhotoví jednoduchý mikroskopický preparát 	<ul style="list-style-type: none"> • laboratorní práce 	8., 9.	
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé a neživé přírody	<ul style="list-style-type: none"> • zná pravidla bezpečnosti práce při pozorování přírody 	<ul style="list-style-type: none"> • laboratorní práce 	8., 9.	

Výchova ke zdraví

8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> • zná rozložení bílkovin, tuků, sacharidů a dalších v každodenní stravě • ví, jakým způsobem závisí složení stravy na různých civilizačních nemocech (např. obezitě) • pokud může, snaží se dodržovat pravidla stravovacích návyků • ví, co má obsahovat strava školáka 	<ul style="list-style-type: none"> • zdravý životní styl • trávicí soustava člověka • onemocnění trávicí soustavy člověka • vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka 	8.	Ov – Zdravý životní styl
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • ví o nebezpečí přenosných chorob • zná prevenci před nebezpečnými přenosnými chorobami • nebojí se svěřit se svými problémy, neodmítne nabízenou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • zdravý životní styl • nebezpečné přenosné civilizační choroby • onemocnění člověka a prevence před tímto onemocněním 	8.	Ov - Zdravý životní styl

Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	<ul style="list-style-type: none"> • umí se postarat v rámci možností o své zdraví • zná veškerá úskalí dospívání • zná účinky špatného životního stylu na svoje zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> • složky zdravého životního stylu 	8.	Ov - Sexuální výchova, Zdravý životní styl
Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> • umí se chovat ke spolužákům stejného i opačného pohlaví, zvláště v době dospívání • nezalekne se změn a optimálně cítí změny v období dospívání na svém organismu 	<ul style="list-style-type: none"> • puberta • pohlavní orgány muže a ženy • fyziologické změny v pubertě 	8.	Ov - Sexuální výchova
V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	<ul style="list-style-type: none"> • učí se odpovídat za svoje sexuální chování v souvislosti s pohlavními chorobami, morálkou, etikou a vytyčenými životními cíli 	<ul style="list-style-type: none"> • sexualita a odpovědnost v partnerských vztazích • pohlavní choroby • plánované rodičovství 	8.	Ov – Sexuální výchova
Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a	<ul style="list-style-type: none"> • zná nebezpečí pro organismus u návykových látek • zná těžkosti při zbavování se různých typů závislostí • ví, kam se obrátit v případě potřeby pro spolužáky i jiné spoluobčany 	<ul style="list-style-type: none"> • návykové látky organismu škodlivé 	8.	Ov - Drogy

<p>modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>				
<p>Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ví, jak se chovat v případě požárního poplachu • ví jak se chovat v případě povodně • ví, jak se chovat v případě jaderného výbuchu • ví, jak se chovat v případě jiných událostí života nebezpečných, se kterými se může setkat v zahraničí • umí poskytnout adekvátní první pomoc v případě potřeby 	<ul style="list-style-type: none"> • mimořádné události • 1. pomoc při mimořádných událostech • chování v situacích ohrožující zdraví • 	<p>8</p>	<p>PT – EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí F, Ch – Jaderná elektrárna Z – Sopky, Povodně</p>

8.20 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován jako povinný předmět v 6. - 9. ročníku a navazuje na poznatky a dovednosti, které žáci získali již v předmětech prvouka, vlastivěda, přírodověda na 1. stupni ZŠ.

Vyučování probíhá v kmenové třídě nebo ve studovně, součástí je návštěva vzdělávacích pořadů na hvězdárně a planetáriu Mikuláše Koperníka v Brně, zeměpisné exkurze aj.

Hodinové dotace: 6. třída – 2 hod., 7. třída – 2 hod., 8. třída – 2 hod., 9. třída – 2 hod., od školního roku 2012/2013 hodino dotace: 6. třída – 2 hod., 7. třída – 2 hod., 8. třída – 2 hod., 9. třída – 1 hod.

Zeměpis na naší škole je zaměřený hlavně na orientaci ve světě, znalost jednotlivých světadílů a na praktickou práci se školním atlasem, aby žák zvládal vše, co bude potřebovat v praktickém životě. Velký důraz klademe na orientaci v ČR a na cestovní ruch a současně památky a zajímavosti z celého světa. S tím souvisí i místa válečných konfliktů, proto se předmět úzce prolíná s dějepisem a občanskou výchovou.

Důraz klademe především na orientaci v naší zemi, na přírodní podmínky, města, historické a kulturní památky, suroviny. Žáci sami vytvářejí vlastní prezentace, čímž se učí získávat informace na internetu a používat programy na PC.

Zeměpis obohacuje celkový vzdělanostní rozhled žáků, orientaci v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomění si civilizačních rizik a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnosti za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu a společenskému prostředí. Znalosti získané v předmětu zeměpis úzce souvisí s učivem předmětů dějepis, občanská výchova, přírodopis, chemie, fyzika.

Výuka se zaměřuje především na:

- osvojení základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, uvědomění si souvislosti s přírodou a význam přírodních podmínek;
- vytvoření představy o jedinečnostech některých geografických objektů, jevů a procesů v krajinné sféře, o jejich určitých pravidelnostech, zákonitostech a vzájemných podmíněnostech a souvislostech;
- orientaci v zeměpise světadílů, státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu;
- postavení vyspělých a rozvojových zemí v současném světě;
- postavení naší země v Evropě a ve světě;
- práci s různými druhy map, grafy, statistickými údaji, vysvětlování údajů v nich obsažených, orientaci v současném dění u nás i ve světě, spojování poznatků z výuky s dalšími informacemi, získanými v tisku, rozhlasových a televizních relacích, v populárně naučných časopisech a zároveň i použití získaných vědomostí v praktických situacích;
- učení se posuzovat a srovnávat sociální a hospodářské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku, chápat kulturní i mentální zvláštnosti různých lidských ras, národů a kultur, uvědomění si významu tolerance, dorozumění a uplatňování pravidel mezilidského a mezinárodního soužití a význam mezinárodních organizací;

- trvalý zájem o poznávání různých zemí a regionů, života, tradic, zvyků a zvláštností jejich obyvatel, touhu cestovat, poznávat z vlastní zkušenosti svou vlast i země v zahraničí jako součást životního způsobu moderního člověka.

Zeměpis

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie				
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v zeměpisných atlasech, umí vyhledat informace pomocí jejich obsahu a rejstříků	Atlasy <ul style="list-style-type: none"> práce s atlasem vyhledávání informací	6.	
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi	Časová pásma <ul style="list-style-type: none"> význam nultého poledníku datová mez	6.	

<p>Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí stavbu Země – kůra, plášť, jádro, • pracuje s pojmy šelf, svah, oceánské pánve, středooceánské hřbety, hlubokooceánské příkopy • popíše vznik reliéfu a činitele působící na formování reliéfu • rozliší vrásy a zlomy 	<p>Litosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> • stavba Země • dno oceánů • zemětřesení a sopečná činnost • vznik pohoří • zvětrávání a činnost větru • působení povrchové tekoucí vody 	6.	
<p>Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí definovat pojem počasí a podnebí 	<p>Atmosféra</p> <ul style="list-style-type: none"> • předpověď počasí • podnebí 	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné 	<p>Polární den, střídání ročních období</p>	6.	

	střídání ročních období, rovnodennost, slunovrat	<ul style="list-style-type: none"> • trvání dne a noci na Zemi • délka dnů a nocí v závislosti na zeměpisné šířce 		
	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje a určí polohu teplotních páسů 	Teplotní pásy	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje formy výskytu vody na Zemi a její oběh • rozliší vnitřní a okrajové moře 	Hydrosféra <ul style="list-style-type: none"> • oceány a moře • vodstvo na pevnině • ledovce 	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • popíše základní prvky členitosti pobřeží 			
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy příliv, odliv, vlnění, proudy, cunami 	Pohyby mořské vody	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje a umí vysvětlit pojmy typy a druhy půd 	Pedosféra <ul style="list-style-type: none"> • složení půdy • typy půd • druhy půdy 	6.	
Přírodní obraz země				
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu 	Slunce a vesmír <ul style="list-style-type: none"> • postavení Slunce ve vesmíru a ve sluneční soustavě • velikost a pohyby Slunce • galaxie, Mléčná dráha 	6.	

		<ul style="list-style-type: none"> • vývoj poznání vesmíru 		
	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje s porozuměním s pojmy: planety, družice planet 	<p>Sluneční soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> • planety • planety • družice planet • komety 	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • umí charakterizovat polohu, povrch a pohyby Měsíce 	<p>Měsíc – teplota, fáze</p> <ul style="list-style-type: none"> • povrch • pohyby • teploty 	6.	
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země, objasní důsledky pohybů Země 	<p>Země a pohyby Země</p> <ul style="list-style-type: none"> • tvar, rozměry, • pohyby Země 	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v přírodě podle Slunce 	<p>Orientace v přírodě</p>	6.	
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí pojmům: glóbus, mapa a jejich měřítko, umí určit poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice • ovládá pojmy nadmořská výška, kóta, vrstevnice • zná základní mapové značky 	<p>Glóbus a mapa</p> <ul style="list-style-type: none"> • měřítko glóbusu • měřítko map • určování zeměpisné polohy • výškopis a polohopis 	6.	<p>PRO – Památná místa v ČR a střední Evropě</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si souvislost všech složek přírody a jejich vzájemné vazby 	Krajinná sféra a její základní části	6.	
<p>Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definuje a popíše jednotlivé typy přírodních krajin • objasní vliv nadmořské výšky na podnebí 	Biosféra <ul style="list-style-type: none"> • typy přírodních krajin v jednotlivých teplotních pásích • výškové stupně v krajině 	6.	
Regiony světa				
<p>Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní zeměpisné názvy a dokáže je ukázat na mapě • určí podnebí v jednotlivých podnebných pásích Afriky • charakterizuje rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit 	Afrika <ul style="list-style-type: none"> • horizontální a vertikální členitost Afriky • podnebí Afriky • vodstvo • rostlinstvo a živočišstvo • přírodní zdroje Afriky • objevování a kolonizace • obyvatelstvo • oblasti Afriky 	6.	
<p>Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, v údajích o růstu počtu obyvatel světa, o stěhování a ukazatelích společenského a hospodářského pohybu 	Obyvatelstvo a sídla <ul style="list-style-type: none"> • Obyvatelstvo • Národy • Jazyky a náboženství 	7.	PRO – Den jazyků

na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	obyvatelstva, o existenci a rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství na Zemi, o charakteru, funkci a rozmístění lidských sídel, o rozmístění nejvýznamnějších městských aglomerací a velkoměst světa			
		Politický zeměpis <ul style="list-style-type: none"> • co je stát • jak dělíme státy 	7.	PRO – Památná místa v ČR a střední Evropě
		Hospodářství <ul style="list-style-type: none"> • národní hospodářství • zemědělství • nerostné suroviny • průmysl • doprava a spoje 	7.	
Amerika				
	<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu, popíše horizontální a vertikální členitost, přírodní poměry a specifika Ameriky • zdůvodní složení obyvatelstva Ameriky a vysvětlí hustotu zalidnění • vysvětlí rozšíření jazyků 	Amerika <ul style="list-style-type: none"> • poloha a rozloha • reliéf, vodstvo • vodstvo • podnebí • vegetační pásy • živočišstvo 	7.	

	<p>v jednotlivých makroregionech</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí hospodářsky nejvyspělejší státy Ameriky 	<ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo a hospodářství 		
	<ul style="list-style-type: none"> • srovná přírodní poměry – povrch, klima, vodstvo – USA a Kanady, vysvětlí, proč se regionu říká anglosaská Amerika • zdůvodní vysoký stupeň urbanizace a uvede příklady 	<p>Severní Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanada, Grónsko • USA – příroda a hospodářství, města 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve státech Střední Ameriky, umí vyjmenovat a lokalizovat staré indiánské civilizace 	<p>Střední Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> • státy Střední Ameriky 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže určit latinskoamerické státy a jejich hlavní města, vysvětlí, proč se regionu říká latinská Amerika 	<p>Jižní Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> • přírodní podmínky • hospodářství • státy Jižní Ameriky 	7.	
Asie				
	<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu, popíše horizontální a vertikální členitost, vodstvo a další přírodní poměry a specifika Asie • definuje oceánské podnebí, 	<p>Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha a rozloha • reliéf • podnebí a vodstvo • vegetační pásma a živočišstvo 	7.	

	<p>přechodné a kontinentální podnebí</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje složení obyvatelstva Asie 	<ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo • hospodářství 		
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve státech Jihozápadní Asie a jejich hlavních městech • popíše přírodní podmínky, ekonomické, kulturní a politické poměry v regionu 	<p>Jihozápadní Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> • státy Blízkého východu • státy Arabského poloostrova • Irák • Írán 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • určí na mapě kavkazské státy a jejich hlavní města 	<p>Kavkaz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arménie • Gruzie • Ázerbajdžán 		
	<ul style="list-style-type: none"> • určí na mapě státy Jižní Asie a jejich hlavní města 	<p>Jižní Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indie 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hospodářský rozvoj nově industrializovaných zemí v jihovýchodní Asii 	<p>Jihovýchodní Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thajsko • Vietnam • Singapur • Indonésie 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní mimořádné hospodářské postavení Japonska v Asii • posoudí pozici Číny v Asii a ve světě • umí rozlišit a vysvětlit 	<p>Východní Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Japonsko • Čína • Korejské státy • Mongolsko 	7.	

	rozdíly v rozvoji korejských států			
	<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí hlavní fyzickogeografické a socioekonomické znaky států centrální Asie, určí státy a jejich hlavní města 	Centrální Asie <ul style="list-style-type: none"> Kazachstán Afghánistán 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje přírodní podmínky a ekonomický význam Sibíře 	Severní Asie – Sibíř	7.	
Austrálie a Oceánie				
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	<ul style="list-style-type: none"> ovládá základní zeměpisné názvy a dokáže je ukázat na mapě popíše podnebí Austrálie charakterizuje rozmístění vodstva, rostlinstva, živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva 	Austrálie <ul style="list-style-type: none"> horizontální a vertikální členitost Austrálie podnebí a vodstvo rostlinstvo a živočišstvo přírodní zdroje objevení obyvatelstvo Australský svaz 	7.	
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají,	<ul style="list-style-type: none"> zná polohu, podnebí a oblasti Oceánie orientuje se v zeměpisných 	Oceánie <ul style="list-style-type: none"> poloha, vertikální členitost a podnebí Oceánie 	7.	

mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	názvech	<ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo a hospodářství • Polynésie • Melanésie • Mikronésie 		
	<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu a povrch Arktidy a Antarktidy • podá základní informace 	<ul style="list-style-type: none"> • Antarktida a Arktida • poloha, rozloha, povrch, život Arktidy a Antarktidy 	7.	
Světový oceán				
		Tichý oceán <ul style="list-style-type: none"> • poloha • využití 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v mořských proudech a zná jejich význam • vysvětlí význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů 	Atlantský oceán <ul style="list-style-type: none"> • mořské proudy • využití oceánu 	7.	
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu Indického oceánu a popíše jeho vliv na podnebí 	Indický oceán	7.	
		Jižní oceán	7.	

	<ul style="list-style-type: none"> • popíše polohu Severního ledového oceánu, zná jeho využití a specifika dopravy • objasní význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů 	<p>Severní ledový oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha • využití 	7.	
Evropa				
	<ul style="list-style-type: none"> • určí polohu, popíše horizontální a vertikální členitost, vodstvo a další přírodní poměry a specifika Evropy • definuje oceánské podnebí, přechodné a kontinentální podnebí 	<p>Přírodní podmínky</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha a rozloha • reliéf • podnebí a vodstvo • vegetační pásma a živočišstvo 	8.	PRO – Žijeme v Evropě
	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje složení obyvatelstva Evropy 	<p>Obyvatelstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo a sídla • národy, jazyky, náboženství 	8.	PRO – Den jazyků
		<p>Hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • zemědělství • nerostné suroviny • průmysl • služby 	8.	
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí politické a hospodářské rozdělení Evropy 	<p>Evropa se sjednocuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropská unie • mezinárodní organizace 	8.	PRO – Památná místa v ČR a střední Evropě

<p>mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí určit makroregiony Evropy • zná evropské a světové mezinárodní organizace a seznámí se s naší účastí v nich 			
	<ul style="list-style-type: none"> • určí, vyhledá na mapách a charakterizuje zeměpisné oblasti Ruska, evropskou oblast a asijskou oblast, hranici mezi Evropou a Asií • objasní aktuální politické a hospodářské postavení Ruska ve světě • vyhledá na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva a hospodářských aktivit v Rusku, určí a vyhledá hlavní město a další významná ruská města 	<p>Východní Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rusko • Bělorusko • Ukrajina • Moldavsko • Estonsko, Lotyšsko, Litva 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vymezí region – geografickou polohu, zhodnotí a srovná přírodní poměry, objasní vliv přírodních podmínek na hustotu obyvatelstva 	<p>Severní Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norsko • Švédsko • Finsko • Dánsko • Island 	8.	

	<ul style="list-style-type: none"> • popíše horizontální a vertikální členitost regionu, charakterizuje zemědělství, zná specifika jednotlivých států, určuje na mapě přírodní poměry i města se zaměřením na cestovní ruch 	<p>Jižní Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Španělsko • Portugalsko • Itálie • Řecko • San Marino, Vatikán, Andorra, Gibraltar, Monako, Malta, Kypr 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> ● vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v jihovýchodní Evropě, posoudí přírodní a společenské činitele cestovního ruchu v těchto územích 	<p>Jihovýchodní Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slovinsko • Chorvatsko • Bosna a Hercegovina • Černá Hora • Albánie • Srbsko • Makedonie • Bulharsko • Rumunsko 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • popíše povrch západní Evropy • určí typické oblasti těžby 	<p>Západní Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Británie • Irsko • Francie • státy Beneluxu 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy, zejména o sousedních státech České republiky 	<p>Střední Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Německo • Rakousko, • Švýcarsko, • Lichtenštejnsko 	8.	

	<ul style="list-style-type: none"> vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu ve střední Evropě, posoudí přírodní a společenské činitele cestovního ruchu v těchto územích 	<ul style="list-style-type: none"> Polsko Maďarsko Slovensko 		
Česká republika				
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	<ul style="list-style-type: none"> vymezí a konkretizuje území místní krajiny a místního regionu a charakterizuje přírodní, sídelní, hospodářské, kulturní a ekologické poměry těchto území 	Můj domov	8.	
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v přírodních podmínkách České republiky, umí popsat povrch a jeho členění určí a vyhledá na mapách hlavní horopisné celky, dokáže charakterizovat podnebí, rozmístění vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva 	Přírodní podmínky <ul style="list-style-type: none"> povrch a jeho členění Česká Vysočina Západní Karpaty horopisné celky podnebí vodstvo půdy rostlinstvo a živočišstvo 	8.	
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní	<ul style="list-style-type: none"> určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky v kontextu Evropy a střední 	Česká republika na mapě Evropy	8.	

poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Evropy, umí určit sousední státy			
	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže posoudit aktuální otázky životního prostředí na území celé České republiky • uvede chráněná území ochrany přírody v místní krajině a nejvýznamnější chráněná území v rámci republiky 	Ochrana přírody	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní údaje o rozmístění obyvatelstva a sídel v České republice • určí národnosti, věkové složení obyvatelstva 	Obyvatelstvo a sídla ČR <ul style="list-style-type: none"> • proces urbanizace • sídla podle funkcí • sídla podle počtu obyvatel 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí údaje o rozmístění hlavních hospodářských aktivit v České republice – průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod 	Hospodářství <ul style="list-style-type: none"> • vývoj hospodářství • zemědělství • průmysl: • paliv a energetiky • zpracovatelský • služby, doprava a spoje 	8.	
Lokalizuje na mapách	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje a vyhledá 	Kraje České republiky	8.	

<p>jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p>	<p>na mapě jednotlivé kraje a jejich hlavní města, charakterizuje jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobitosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praha • střečeský kraj • jihočeský kraj • plzeňský kraj • karlovarský kraj • ústecký kraj • liberecký kraj • královéhradecký kraj • pardubický kraj • kraj vysočina • jihomoravský kraj • olomoucký kraj • moravskoslezský kraj • zlínský kraj 		
Společenské a hospodářské prostředí				
		<p>Obyvatelstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • přirozený pohyb obyvatelstva • migrace • národnostní struktura obyvatelstva • náboženská struktura obyvatelstva • věková struktura obyvatelstva 	9.	PRO – Den jazyků
<p>Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla,</p>		<p>Sídla</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozmístění obyvatelstva • město a venkov 	9.	

pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		<ul style="list-style-type: none"> • vývoj města • život ve městech • kontrasty mezi městy 		
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků		Státy a jejich seskupení <ul style="list-style-type: none"> • státní hranice • co je stát • typy států podle různých kritérií 	9.	PRO – Žijeme v Evropě
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		Vývoj politické mapy světa <ul style="list-style-type: none"> • kolonialismus • historie kolonialismu • společenství národů • ozbrojené konflikty a zóny napětí 	9.	
		Politické a vojenské organizace <ul style="list-style-type: none"> • OSN • NATO • některé další politické organizace • nevládní organizace 	9.	
		Světové hospodářství <ul style="list-style-type: none"> • společnost a její vývoj • dělení hospodářské činnosti • národní bohatství • hospodářská úroveň států 	9.	

		světa		
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí hlavní charakter, funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství 	<p>Zemědělství</p> <ul style="list-style-type: none"> • faktory ovlivňující zemědělskou výrobu • zemědělství v hospodářsky vyspělých zemích • zemědělství v hospodářsky málo rozvinutých zemích • rostlinná výroba • živočišná výroba • ekologické zemědělství • vodní hospodářství • rybolov • lesní hospodářství 	9.	
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje úlohu a hlavní odvětví světového hospodářství podle sektorů, určí a vyhledá na mapách hlavní oblasti světového hospodářství • konkretizuje význam charakter a rozmístění světové průmyslové výroby podle odvětví, lokalizuje nejvýznamnější průmyslové oblasti světa 	<p>Průmysl</p> <ul style="list-style-type: none"> • struktura průmyslu • lokalizační faktory • průmyslové oblasti světa • těžební a energetický průmysl • zpracovatelský průmysl • spotřební průmysl 	9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam a postavení dopravy ve světě, určí hlavní světové dopravní 	<p>Doprava a spoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • silniční doprava • železniční doprava 	9.	

	<p>cesty a dopravní uzly, druhy dopravy, činitele ovlivňující rozvoj dopravy a spojů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vodní doprava • letecká doprava • potrubní a speciální doprava • spoje • negativní vlivy dopravy 		
	<ul style="list-style-type: none"> • posoudí význam sektoru služeb v dnešním světě, určí činitele ovlivňující rozmístění rekreace a cestovního ruchu ve světě, vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu a rekreace v Evropě a mimo Evropu 	<p>Služby a cestovní ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> • služby • cestovní ruch • hlavní oblasti cestovního ruchu 	9.	PRO – Památná místa v ČR a střední Evropě
	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí význam a hlavní směry světového trhu a mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství 	<p>Propojenost světového hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezinárodní obchod • mezinárodní hospodářská integrace • globalizace 	9.	
Životní prostředí				
<p>Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním pojmy: geografická (krajinná) sféra, přírodní sféra, společenskohospodářská 	<p>Krajina a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • člověk přetváří krajinu 	9.	

<p>znaky a funkce krajín</p>	<p>sféra, krajina, přírodní krajina, kulturní krajina, přírodní prostředí, životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady typů kulturních krajín podle stupně přeměny lidskou činností - pojmenuje a charakterizuje kulturní krajiny z hlediska funkce jejich využití - určí a pojmenuje jednotlivé složky životního prostředí krajiny: neživé (abiotické) a živé (biotické) složky životního prostředí, přírodní, společenské a hospodářské prvky v obytném, pracovním a rekreačním prostředí - používá s porozuměním konkrétní příklady pojmů: populace, společenstvo (biocenóza), ekotop, ekosystém 			
<p>Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit krajínotvorné činitele a krajínotvorné procesy - zhodnotí vlivy a dopady lidských aktivit v jednotlivých oblastech hospodářství na krajínu 	<p>Globální změny životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - globální změny klimatu - skleníkový efekt - ozonová vrstva - druhová rozmanitost 	<p>9.</p>	

	a životní prostředí	- udržitelný rozvoj		
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		Přírodní katastrofy <ul style="list-style-type: none"> - povodně - svahové procesy - extrémní sucha - tropická cyklona - zemětřesení - vlny tsunami - sopečná činnost 	9.	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace				
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v mapách a atlasech, zná druhy a obsah map a jejich klíč, zná druhy atlasů. orientuje se v geografických atlasech - umí určit světové strany různými způsoby, umí zorientovat mapu 	Praktický zeměpis Práce s mapou, buzolou, atlasem	9.	
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	<ul style="list-style-type: none"> - používá železniční a autobusový jízdní řád 	Práce s jízdními řády	9.	
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady pohybu a pobytu v přírodě 		9.	

8.21 Výtvarná výchova pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žák

- rozvíjí tvůrčí činnosti a smyslovou citlivost, vnímání
- přistupuje k procesu uměleckého tvoření v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně informačních technologií
- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- uplatňuje své subjektivní nahlížení

Výtvarná výchova společně naplňují výchovně vzdělávací cíle, prolínají se v rámci mezipředmětových vztahů a vedou k získání kompetencí vycházejících z RVP.

Časové vymezení :

6. a 7.ročník – 2hodiny týdně

8. a 9.ročník - 1hodina týdně

Organizační vymezení:

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy nebo v plenéru(mimo budovu školy).

Výtvarná výchova

6. – 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Vybírá, vytváří co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření (VOV) a jejich vztahů, uplatňuje je pro uplatnění vlastních zkušeností, vjemů a představ. Variuje různé vlastnosti prvků k osobitým výsledkům	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá kresebné studie – linie, čára, objem • experimentuje a orientuje se v prostorových a barevných vztazích • zvládá jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů 	<ul style="list-style-type: none"> • zátiší • kresba dle skutečnosti • keramika, dekor, ornament • kresba tužkou, stínování, šrafování • spirály, elipsy, přímka, křivka – prolínání 	6.-7.	M – Geometrické útvary
Užívá VOV k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<ul style="list-style-type: none"> • používat VOV k zachycení vizuálních zkušeností a porovnávat již existující VOV • projevit smysl a cit pro prostorové formy 	<ul style="list-style-type: none"> • ruce, vyjádření proporcí ruky – otisk, studie tužkou, kresba fixy • pravěké umění – dolmeny, nástěnné malby 	6.	Př – Tělo člověka D – Pravěk
Užívá prostředky pro zachycení jevů v proměnách a vztazích, užívá metody uplatňované v souč. výtvarném umění a	<ul style="list-style-type: none"> • umí využívat metod počítačové grafiky, fotografie, video • rozeznávat základní tvary lineárního a kresleného písma a jeho řazení v krátkých zápisech 	<ul style="list-style-type: none"> • umění Egypta, piktogram • reklama – plakát • písmo • práce s textem, referát 	6.-7.	D – Egypt Inf – Práce s internetem

digitálních médiích				
Vybírá a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává jeho účinky s účinky již existujících VOV	<ul style="list-style-type: none"> • umí prakticky využívat ve vlastní tvořivé činnosti základních poznatků o výtvarných výrazových prostředcích, správně užívat techniky malby, míchání barev a jejich vrstvení 	<ul style="list-style-type: none"> • kalendář – adventní • betlém 	6.-7.	D- Advent a křesťanství
Rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	<ul style="list-style-type: none"> • projevuje smysl a cit pro prostorové formy • zachycuje VOV zkušenosti získané hmatem 	<ul style="list-style-type: none"> • zvířata, dravci – vyjádření charakteristických znaků malba, kresba, modelace, koláž, stínování • kámen, míč – vyjádření tvaru a objemu, uhel, křída, tužka, pastel 	6.-7.	Př- Zvěř M- Tělesa
Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<ul style="list-style-type: none"> • umí pracovat s uměleckým díle • rozlišuje estetickou stránku uměleckého díla, předmětů a jejich vzájemné vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> • kresba, malba podle J. Lady • ilustrace pohádky, pověsti • příklady konkrétních výtvarných děl různých období výtvarného umění – návštěva galerie 	6.-7.	Čj- Josef Lada D- Umělecké slohy
Porovnává v konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje s osobní, společenskou a kulturní podmíněností svých soudů	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různorodost zdrojů interpretace VOV • výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům 	<ul style="list-style-type: none"> • tématické práce- vánoce, advent • symbolické poznatky, vánoční zvyky- ryba, stromeček a ozdoby, betlém • velikonoce- vejce a jeho zdobení voskem, malba, koláž • mediální komunikace- koledy v kresbě 	6.-7.	D- Advent a křesťanství Ov- Vánoční zvyky Čj- Pranostiky Hv- Koledy

<p>Ověřuje komunikační účinky vytvořených VOV v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu jejich prezentace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí subjektivně vyjádřit skutečnost v malbě, vztah ke konkrétní osobě 	<ul style="list-style-type: none"> • můj kamarád – portrét • autoportrét – proporce očí, úst, nosu • zimní krajina • zimní radovánky, sporty 	<p>6.-7.</p>	<p>Ov- Sebepoznání</p> <p>Př- Stavba těla</p>
---	---	--	--------------	---

Výtvarná výchova

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Vybírá, vytváří co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření (VOV) a jejich vztahů, uplatňuje je pro uplatnění vlastních zkušeností, vjemů a představ	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat výrazové vlastnosti linie • experimentovat s jejími různými druhy • orientovat se v prostorových a barevných vztazích 	<ul style="list-style-type: none"> • techniky kresby- tužka, uhlí, rudka, pastel, malba akvarelová a temper. barvy • dynamická kresba- kruh, koloběh vody, zátiší s ovocem, zeleninou 	8.-9.	Ek - Krajina Př – Rostlinstvo Pč - Zelenina a ovoce
Užívá VOV k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotit účinek vlastního VOV • projevovat cit, prožitek, dojem barvou • uplatňovat představivost 	<ul style="list-style-type: none"> • křik a ticho • symbolická vyjádření, magická vyjádření – Černá noc, jasný den • kresba, tempera, batika 	9.	Hv – hudební nahrávky
Užívá prostředky pro zachycení jevů v proměnách a vztazích, užívá metody uplatňované v souč. výtvarném umění a digitálních médiích	<ul style="list-style-type: none"> • VOV k zachycení procesu v proměnách • digitální média • přírodních forem k rozvíjení fantazie • ukázky výtvarných slohů a 	<ul style="list-style-type: none"> • pohyb- vyjádření pohybu těla sportovec • origami-práce s papírem, konstrukce • živly, dynamické proměny - sopka, oheň, voda, zemětřesení 	8.-9.	Tv – Druhy sportů Př - Stavba těla Ek – Životní prostředí Z - Mapy

	životopisy výtvarných umělců pomocí PC	<ul style="list-style-type: none"> • jeden svět – mapy • práce s www.stránkami PC 		
Vybírá a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává jeho účinky s účinky již existujících VOV	<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve výtvarných principech užití výt. prostředků a některých materiálů včetně netradičních i běžných • prakticky využívá základních poznatků o výt. výrazových prostředcích 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s netradičními materiály a prostředky • ptáci, Strom – tisk peří, listí • frotáž – Podzim • jak malují handicapovaní 	8.-9.	Př – Rostlinná a živočišná říše Rv – Život handicapovaných
Rozliší působení VOV v rovině smyslového účinku, subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	<ul style="list-style-type: none"> • citlivě vnímat okolní skutečnost uměleckou i mimouměleckou • projevovat aktivní estetický vztah k životnímu prostředí, jeho tvorbě a ochraně 	<ul style="list-style-type: none"> • láska a přátelství • dítě a země – emotivní účinky barev • stop auto, stop kouření a drogy 	8.-9.	Ov - Přátelství Rv - Kouření, drogy
Interpretuje umělecká VOV současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<ul style="list-style-type: none"> • umí se orientovat v obl. výtvarné kultury, poznávat základní umělecká díla z národního i světového výtvarného umění • osvojil si základy dobrého vkusu a uplatňuje je v praktickém životě 	<ul style="list-style-type: none"> • portrét-porovnávání vlastních interpretací s uznávanými kresbami, malbami • šaty dělají člověka, návrhy, materiály, barvy, odívání a vkus • automobil dříve a dnes (vlak, tramvaj) 	8.-9.	Pč – Návrhy oděvů

<p>Porovnává v konkrétních příkladech různé interpretace VOV, vysvětluje své postoje s osobní, společenskou a kulturní podmíněností svých soudů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umí citlivě vnímat okolní skutečnosti a používá je se zkušeností k analýze 	<ul style="list-style-type: none"> • tématické práce – Vánoce, Velikonoce • slohová období- ukázky obrazů v galerii • umělecké vyjadřování v dílech umělců různých slohových období 	<p>8.-9.</p>	<p>D - Křesťanství Ov – Vánoční zvyky</p>
<p>Ověřuje komunikační účinky vytvořených VOV v sociálních vztazích Vhodnou formou je prezentuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vizuálně obrazně vyjádřit sociální vztahy, dějové vztahy • seznámit se s proporcemi lidského těla a hlavy 	<ul style="list-style-type: none"> • dvojice v akci, sochařství • cesta v dešti • postava v činnosti - uhel 	<p>9.</p>	<p>Př – Stavba těla</p>

8.22 Hudební výchova (2. stupeň)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Hudební výchova dává žákům příležitost setkávat se s hudbou. Podněcuje, rozvíjí a obohacuje jejich estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s fyziologickým a rozumovým, emocionálním rozvojem žáků kultivuje hudební výchova u žáků hudebnost v oblasti zpěvního hlasu, rytmu, melodického a harmonického cítění, představivosti a fantazie.

Učivo je realizováno v těchto oblastech:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

V rámci druhého stupně se realizuje v hodinové dotaci 1 hodina týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně – hudebně. Součástí je i návštěva koncertů či jiných hudebních akcí.

Hudební výchova

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukce známých písní • tvoření jednoduchých partitur pro Orfovy nástroje • doprovod na nástroje s využitím znalostí ze ZUŠ • taneční, pohybová výchova • příprava projektu Vánoce 	6. – 9. 6. – 7. 6. – 9. 6. – 7. 6. – 9.	
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<ul style="list-style-type: none"> • takt, rytmus, notový zápis • durová a mollová tónina • Kánon • lidová píseň – dvojhlas • lidová píseň, folk • lidová píseň, folk, country, trampská píseň, populární hudba • hlasová a rytmická cvičení 	6. – 7. 6. – 7. 6. – 7. 6. – 9. 6. – 7. 8. – 9. 6. – 9.	PT– MU – Etnický původ (písně cizích národů) PT – G – Evropa a svět nás zajímá (lidová píseň)
Reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy, témata a části skladeb, vytvoří a volí jednoduché doprovody,	<ul style="list-style-type: none"> • rondo, lidová píseň, balet, sonáta, symfonie, kantáta, oratorium, opera, muzikál, opereta • symfonie, opera, sonáta, koncert • rytmický doprovod na Orfovy nástroje 	6. – 7. 8. – 9. 6. – 9.	

provádí jednoduché hudební improvizace			
Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	<ul style="list-style-type: none"> • lidová píseň, koleda • muzikál • country, rock • jazz, swing • trampská píseň • Malásek, Ježek, V + W, Bernstein • Ježek, Brom, Armstrong • Presley, Beatles • Paul Anka, Greenhorns, Spirituál Kvintet • nácvik písní jednotlivých žánrů (dle výběru) 	<p>6. – 7.</p> <p>6. – 7.</p> <p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p> <p>6. – 9.</p> <p>6. – 7.</p> <p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p> <p>6. – 9.</p>	PT – MU – Etnický původ (písně jiných národů)
Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	<ul style="list-style-type: none"> • pochod, polka, valčík, mazurka • dramatizace písní • vánoční koledy – dramatické ztvárnění • moderní tance • vlastní pohybové ztvárnění • pohybové činnosti prolínají do vokálních i poslechových činností během celého školního roku 	<p>6. – 7.</p> <p>6. – 7.</p> <p>6. – 7.</p> <p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p> <p>6. – 9.</p>	
Orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě tohoto přistupuje k hudebnímu dílu	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání hudebních nástrojů – rozdělení do skupin • píseň lidová, umělá • melodram • muzikál • opereta, opera 	<p>6. – 7.</p> <p>6. – 7.</p> <p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p> <p>8. – 9.</p>	

jako k logicky utvářenému celku	<ul style="list-style-type: none"> • symfonie (Mozart, Haydn, Beethoven, Dvořák) • poslech různých žánrů, srovnání, postihování charakteristických rozdílů 	8. – 9. 8. – 9. 8. – 9.	
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	<ul style="list-style-type: none"> • původ hudby, pravěk, starověk • gotika (de Machaut, minesengři, truvéři) • renesance (Lasso, Palestrina, Kryštof Harant) • baroko (Bach, Händel, Vivaldi, Zelenka) • klasicismus (Mozart, Haydn, Beethoven, Stamic, Mysliveček, Ryba) • romantismus (Chopin, Verdi, Schubert, Dvořák, Fibich, Smetana) • 20.století (Martinů, Janáček, Eben, Bernstein) 	8. – 9.	PT –MU – Kulturní diference (české hudební dějiny)
Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<ul style="list-style-type: none"> • hudba a literatura – báseň v hudbě (melodram, píseň) • hudba a výtvarné umění – prostředí divadla • hudba a taneční umění – balet 	6. – 7.	

8.23 Tělesná výchova pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova je vyučován jako povinný předmět v 6. - 9. ročníku. Navazuje výuku tělesné výchovy na prvním stupni ZŠ. Časová dotace jsou 2 hodiny týdně, zvlášť hoši a zvlášť dívky.

Naše škola nemá vlastní tělocvičnu, žáci musí docházet do blízké sokolovny.

Škola vlastní lehkooatletické hřiště s běžeckou dráhou, doskočištěm pro skok daleký i skok do výšky, součástí je i kruhová výseč pro vrh koulí. Velikost hřiště umožňuje hod kriketovým míčkem.

Naše škola je členem AŠSK a v rámci asociace se účastní sportovních soutěží. Pravidelně se účastníme atletických soutěží, z míčových her preferujeme hlavně fotbal a florbal.

Vzdělávací obor tělesné výchovy tvoří činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující zdraví. Tělesné pohybové aktivity vedou k všestrannému rozvoji žáka a také posilují jeho charakterové vlastnosti jako jsou odvaha, vytrvalost, zodpovědnost za zdraví své i svých spolužáků a schopnost nepreferovat jen své vlastní zájmy, ale podřídit se kolektivu a úspěšně se podílet na kolektivní činnosti. Rozvíjí organizační schopnosti, objektivní a rychlé rozhodování. Součástí tělesné výchovy není jen rozpoznání a rozvoj pohybového nadání, ale i odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce. Je věnována velká pozornost nejen hygieně, ale hlavně bezpečnosti při výuce a prevenci úrazů. Všechny tyto cíle by měly vyvolat pozitivní vztah žáka k pohybovým aktivitám a k jeho přesvědčení o škodlivosti drog a jiných látek, které se neslučují se sportovní etikou a zdravím.

Pro žáky 7. ročníku je každoročně organizován lyžařský zájezd s výukou sjezdového lyžování. Z kapacitních důvodů tento zájezd nabízíme i dalším žákům druhého, popřípadě i prvního stupně. Dle zájmu pořádáme pro žáky 8. a 9. ročníků vodácký kurz a další sportovní aktivity.

Tělesná výchova

6. - 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a vazby
Činnosti ovlivňující zdraví				
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje význam rekreačního a výkonnostního sportu zná možnosti rekreačních sportů ve svém okolí 	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví pohyb o přestávkách rekreační sport 	6.-9.	PT-OSV – hodnoty, postoje, praktická etika
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		<ul style="list-style-type: none"> zdravotně orientovaná zdatnost 	6.-9.	
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> zná význam kompenzačních a relaxačních cvičení pro vyrovnání jednostranné fyzické zátěže a využívá je 	<ul style="list-style-type: none"> prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí 	6.-9.	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se	<ul style="list-style-type: none"> umí provádět základní relaxační cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> relaxace 	6.-9.	PT-OSV- etické hodnoty

sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší				
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> • zná a dodržuje základní hygienické zásady při pohybových aktivitách • zná zásady první pomoci při úrazech a umí je v případě potřeby použít • zná základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách v různém prostředí, umí si vyrobit a využít nové náčiní podle účelu cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • základní pravidla silničního provozu, zásady první pomoci při úrazech 	6.-9.	PT – OSV – psychohygiena
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si vhodnost hry pro určitý věk, počet hráčů, složení hráčů 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohybové hry • základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her • význam pohybových her pro ovlivňování pohybových předpokladů a osobnostních vlastností žáka • úkoly vyplývající z herních 	6.-9.	PT-OSV- etické hodnoty, postoje

		<p>funkcí a rolí ve hře</p> <ul style="list-style-type: none"> • radost ze hry, prožitek, spolupráce: nejvyšší cíl pohybových her 		
<p>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zná aktivně osvojované pojmy, zvládá bezpečně záchranu a dopomoc, umí cvičit podle slovních pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> • Gymnastika 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá stoj na rukou, přemet stranou, kotoul letmo, kotoul vzad do zášvihu, rovnovážné polohy v postojích 	<ul style="list-style-type: none"> • Akrobacie • speciální rozcvičení • metodická řada nácviku kotoulu, stoje, přemetu • kotoul vpřed a jeho modifikace • kotoul vzad a jeho modifikace • kotoul letmo • stoj na rukou • přemet stranou • rovnovážné polohy • skoky na místě a z místa • krátká sestava 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá techniku odrazu, rozběh • zvládá roznožku, skrčku 	<ul style="list-style-type: none"> • Přeskok • speciální rozcvičení • skoky a odrazy na trampolínce s dopomocí 	6.-9.	

		<ul style="list-style-type: none"> • odraz z můstku • odtaz z můstku z rozběhu • skoky na můstku roznožmo s dohmatem • výskok do vzporu dřepmo, • přeskok roznožný, přeskok snožný - přes kozu, švédskou bednu 		
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní cvičební prvky na kladině, dovede z osvojených cviků připravit krátké sestavy a zacvičit je 	<ul style="list-style-type: none"> • Kladina (převážně dívky) • kroky • rovnovážné polohy • obraty • poskoky • jednoduchá sestava 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá houpání s obraty u předhupu a záhupu, u záhupu seskok 	<ul style="list-style-type: none"> • Kruhy • houpání s obraty u předhupu a záhupu, u záhupu seskok • jednoduchá sestava 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá průpravné úpoly – přetahy, přetlaky, úpolové odpory 	<ul style="list-style-type: none"> • Úpoly • přetahy • přetlaky 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základy atletických disciplin 	<ul style="list-style-type: none"> • Atletika 	6.-9.	

	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní pravidla atletických soutěží a rozhodování o umístění ve skocích, hodech... • umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat výkony • ovládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů • zná základní startovní povely • používá průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti 			
	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti, v běžecké vytrvalosti a odrazové schopnosti • zvládá podle svých předpokladů techniku i taktiku rychlého běhu a vytrvalého běhu v terénu i na dráze 	<ul style="list-style-type: none"> • Běh • průpravná běžecká cvičení • běžecká abeceda • speciální běžecká cvičení • startovní povely • nízký start s oporou z bloků • starty z různých poloh • rychlý běh do 100 m • vytrvalý běh a dráze do 2000 m (dívky) a 3000 m (chlapci) • běh v terénu do 20 minut 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšuje odrazové schopnosti, techniku rozběhu • zvládá podle svých předpokladů způsob letu 	<ul style="list-style-type: none"> • Skok • průpravná cvičení • skok do dálky z optimálního rozběhu 	6.-9.	

		<ul style="list-style-type: none"> • skok do dálky z plného rozběhu a odrazem z břevna • měření délky skoku 		
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá samostatně speciální rozcvičení • zlepšuje techniku odhodu • zvládá odhod z rozběhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Hod • speciální rozcvičení • hod kriketovým míčkem • hod z místa • hod z rozběhu 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá samostatně speciální rozcvičení • zlepšuje techniku odhodu • orientuje se pravidlech vrhu koulí • zná způsob měření délky vrhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrh koulí • koulařská gymnastika • vrh z místa • sun • spojení sunu a vrhu • vrh koulí – dívky do 3 kg, chlapci do 5 kg • měření vrhů 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zná základní pravidla a ovládá základní rozhodování při hře 	<ul style="list-style-type: none"> • Sportovní hry • Fotbal (převážně hoši) • speciální rozcvičení • technika přihrávky • střelba na branku • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace 	6.-9.	

		<ul style="list-style-type: none"> • herní systémy • utkání podle pravidel žákovské kategorie 		
	<ul style="list-style-type: none"> • chápe role v družstvu a jedná v duchu fair play 	<ul style="list-style-type: none"> • Basketbal • speciální rozcvičení • průpravné hry zaměřené na pohyb hráče s míčem • technika přihrávky • dribling • dribling v pohybu • střelba na koš ve výskoku • střelba na koš s dvojtaktem • nácvik trestných hodů • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • herní systémy • utkání podle pravidel žákovské kategorie 	6.-9.	PT – OSV hodnoty, postoje, praktická etika
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště před utkáním a po utkání 	<ul style="list-style-type: none"> • Volejbal • speciální rozcvičení • průpravné hry, přehazovaná • správné postavení rukou • odbíjení • přihrávky – horní odbití 	6.-9.	

		<ul style="list-style-type: none"> • bagr • horní a spodní podání • nácvik smeče • bloky • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • herní systémy • utkání podle pravidel žákovské kategorie 		
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře 	<ul style="list-style-type: none"> • Floorbal • speciální rozcvičení • technika přihrávky • výbava brankáře • práce brankáře • herní činnosti jednotlivce • herní kombinace • herní systémy • utkání podle pravidel žákovské kategorie 	6.-9.	PT – OSV – morální rozvoj – řešení problému, rozhodovací dovednosti
	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam turistiky jako celoživotní aktivity pro zdraví, poznávací činnost, rozvoj specifických dovedností, sociální vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> • Turistika a pobyt v přírodě 	6.-9.	EKOL+Tv – Den Země 6.-9. Tv – Sportovní den

	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní plavecký výcvik 	<ul style="list-style-type: none"> • Plavání 	6.-9.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základy sjezdového lyžování • zvládá jízdu na vleku • zná pravidla bezpečnosti pohybu v zimní horské krajině 	<ul style="list-style-type: none"> • Lyžování • lyžařského zájezdu 	6.-9.	PT – OSV – osobnostní rozvoj – sebepoznání a seberegulace
	<ul style="list-style-type: none"> • osvojil si základní pohyb na bruslích 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruslení • dle možností 	6.-9.	
Činnosti ovlivňující pohybové učení				
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> • osvojil si pojmy: olympijské disciplíny, názvy náčiní i neosvojovaných disciplin 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV • názvosloví osvojovaných činností • smluvené povely, signály, gesta, značky • základy grafického zápisu pohybu • vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných činnostech 	6.-9.	PT – OSV – sociální rozvoj – komunikace
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření,	<ul style="list-style-type: none"> • zná nejdůležitější mezníky rozvoje moderního sportu, dějiny olympijského hnutí • sleduje nejvýznamnější 	<ul style="list-style-type: none"> • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta 	6.-9.	

pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	současné sportovní události			
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním rozdílům mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní individuální, brankové, síťové) 	<ul style="list-style-type: none"> • základní taktické postupy v jednotlivých druzích sportu • postupy ve standardních herních situacích 	6.-9.	
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<ul style="list-style-type: none"> • snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry a ne z prohry jiného 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	6.-9.	
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> • umí několik her z každé skupiny, dovede je zorganizovat a samostatně řídit 	<ul style="list-style-type: none"> • měření výkonů a posuzování individuálních dovedností 	6.-9.	
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže	<ul style="list-style-type: none"> • chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů 	<ul style="list-style-type: none"> • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování 	6.-9.	

Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> • aplikuje získané znalosti a dovednosti při organizaci školních sportovních soutěží 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • evidence a vyhodnocování výsledků soutěží 	6.-9.	PT – MV – lidské vztahy
Zdravotní tělesná výchova				
Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV.		6.-9.	
Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV.		6.-9.	
Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV.		6.-9.	

8.24 Pracovní činnosti (2. stupeň)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Žák

- získává základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- osvojuje si správnou volbu vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci
- poznává vybrané technologické postupy
- osvojují si zásady bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce
- získává pozitivní vztah k práci a odpovědný postoj k vlastní činnosti a její kvalitě
- orientuje se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojuje si potřebné poznatky a dovednosti významných pro volbu vlastního profesního zaměření
- získává základní informace o světě práce, které postupně rozšiřuje a přibližuje
- charakteristické znaky povolání
- poskytuje dostatek příležitostí pro to, aby se naučili poznávat a realisticky hodnotit vlastní přednosti, možnosti a omezení ve vztahu k různým povoláním
- učí žáky orientovat se v důležitých profesních informacích
- učí správně se rozhodovat o volbě budoucího profesního zaměření a výběru vhodného zaměstnání
- připravuje žáka na přechod ze základního do středního školství

Časové vymezení předmětu:

Pracovní činnosti jsou vyučovány jako samostatný předmět v 6.,7.,8.a 9.ročníku.

Časová dotace je 1hodina týdně.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně pracovních činností - dílnách, ve cvičném bytě, v kmenové třídě, v počítačové učebně, multimediální učebně nebo na školním pozemku.

Dle podmínek a pedagogických záměrů naší školy jsme z nabídky tematických okruhů RVP zařadili do pracovních činností kromě okruhu Svět práce následující obory: Pěstitelské práce a chovatelství, Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti nebo Příprava pokrmů. Vybrané tematické okruhy realizujeme v plném rozsahu, tedy s naplněním všech výstupů RVP. Školní výstupy plně odpovídají výstupům z RVP, proto nejsou podrobněji rozpracovávány. Sezónně (v jarních či podzimních měsících) je možné narázově zařazovat i pěstitelské práce do 7. – 9. ročníku, podobně jako technické činnosti.

Do pracovních činností je zahrnuto:

v 6. ročníku : pěstitelské práce a chovatelství

v 7. ročníku : práce s technickými materiály

v 8. ročníku : provoz a údržba domácnosti nebo příprava pokrmů, svět práce

v 9. ročníku : svět práce, provoz a údržba domácnosti nebo příprava pokrmů nebo práce s etnickými materiály

Člověk a svět práce

Předmět Člověk a svět práce se spolupodílí na vytváření dovedností, které jsou nezastupitelné při rozhodování o důležitých životních krocích a při plánování vlastní budoucnosti. Předmět rozšiřuje poznatky žáků o světě práce, přibližuje jim charakteristické znaky povolání. Poskytuje jim dostatek příležitostí pro to, aby se naučili poznávat a realisticky hodnotit vlastní přednosti, možnosti a omezení ve vztahu k různým povoláním. Učí žáky orientovat se v důležitých profesních informacích a na základě dostupných informací se správně rozhodovat o volbě budoucího profesního zaměření a výběru vhodného zaměstnání. Připravuje je na přechod do středního školství.

Výuka vede k získání kompetencí k řešení problémů, kompetencí komunikačních a kompetencí sociálních.

Výuka předmětu je realizována v rámci pracovních činností, a to v 8. a 9. ročníku, dle potřeby lze v 2. pololetí 8. ročníku a v 1. pololetí 9. ročníku s doplněním dalšího okruhu z nabídky RVP.

Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně. Vyučování probíhá v kmenové třídě, v multimediální nebo počítačové učebně.

Pracovní činnosti

6. ročník

Pěstitelské práce, chovatelství

Očekávaný výstup z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Dodržuje technologickou kázeň, zásady bezpečnosti a ochrany práce. Poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost a hygiena práce při praktickém provádění prací na školním pozemku, včetně používání a uskladňování náradí • první pomoc při úrazech 	6.	Př – První pomoc při úrazech
Používá vhodné pracovní pomůcky a správně zachází s používaným nářadím	<ul style="list-style-type: none"> • zásady při práci s nářadím 	6.	
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	<ul style="list-style-type: none"> • práce na školním pozemku- rytí, hrabání,pletí, sázení, kypření, zalévání • půda, vznik půdy • zelenina, rozdělení, podmínky pro pěstování, sklizení a uskladňování zeleniny • okrasné rostliny, rozdělení • ovocné rostliny, rozdělení • význam okrasného sadovnictví a květinářství • péče o zeleň v okolí školy, údržba trávníků a okrasných ploch 	6. – 9.	Př – Rostlinstvo, půda

	<ul style="list-style-type: none"> • péče o pokojové rostliny • rozdíl mezi osivem a setbou, způsoby, doba, hloubka setí a sázení 		
Projevuje pozitivní vztah k přírodě a k životnímu prostředí v podmínkách svého domova, okolí a školy	<ul style="list-style-type: none"> • pěstitelství ve vztahu k životnímu prostředí • tvorba krajiny a péče o životní prostředí 	6. – 7.	Ov ,Ek - Životní prostředí
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	<ul style="list-style-type: none"> • chovatelství • kočka, morče, andulka, akvarijní rybky • zásady bezpečného kontaktu se zvířaty 	6.	Př - Domácí zvířata

Pracovní činnosti

8. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Provoz a údržba domácnosti			
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti. Orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	<ul style="list-style-type: none"> • údržba oděvů a textilií v domácnosti • čištění prádla, kožených oděvů a obuvi • zásady při odstraňování skvrn • drobné opravy domácích spotřebičů • provoz domácnosti • příprava jednoduchých pokrmů 	8.	
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím včetně údržby a úklidu v domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> • odpad a jeho ekologická likvidace • úklid bytu • bezpečnost v domácnosti 	8.	Ek - Odpady a životní prostředí
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy. Poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	<ul style="list-style-type: none"> • zásady ochrany před nebezpečím úrazu v domácnosti 	8.	Př - První pomoc
Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	<ul style="list-style-type: none"> • ekonomika domácnosti • domácí účetnictví, příjmy, výdaje 	8.	Rv - Domácí rozpočet

7. - 9. ročník

Práce s technickými materiály

Očekávané výstupy z RVP	Učivo		Přesahy a průřezová témata
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálů, užití v praxi – dřevo, plast, kov jednoduché pracovní operace a postupy 	7.-9.	
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	<ul style="list-style-type: none"> pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování pracovní postupy – zhotovení výrobku ze dřeva, kovu a plastu 	7.-9.	
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	<ul style="list-style-type: none"> pracovní postupy – zhotovení výrobku ze dřeva, kovu a plastu 	7.-9.	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	<ul style="list-style-type: none"> technické kreslení – rovnoběžné pravoúhlé promítání 	7.-9.	M – Zásady rýsování
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> organizace a bezpečnost práce zásady první pomoci 	7.-9.	Př – První pomoc

Projevuje pozitivní vztah k přírodě a k životnímu prostředí v podmínkách svého domova, okolí a školy	<ul style="list-style-type: none"> • péče o čistotu a pořádek v okolí školy • údržba areálu školy 	7.-9.	Ov, Ek – Životní prostředí
--	---	-------	-----------------------------------

8. - 9. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Příprava pokrmů			
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	<ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně • bezpečnost a hygiena provozu 	8.-9	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování jídelníčku • základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů • úprava pokrmů za studena • základní způsoby tepelné úpravy • jednoduché prostírání • obsluha a chování u stolu 	8.-9.	
Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytně první pomoc při úrazech v kuchyni	<ul style="list-style-type: none"> • zásady ochrany před nebezpečím úrazu v domácnosti • první pomoc 	8.-9.	Př - První pomoc

Pracovní činnosti - svět práce

8. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v povoláních a jejich obsahu • charakteristické znaky povolání: <ul style="list-style-type: none"> - pracoviště a pracovní prostředí - pracovní prostředky - objekt (předmět) práce - produkt (výsledek) práce - pracovní činnosti - kvalifikační požadavky - zdravotní a osobnostní požadavky • trh práce • poptávka po vybraných povoláních, nabídka vlastních pracovních dispozic • rovnost příležitostí na trhu práce: <ul style="list-style-type: none"> - znevýhodnění občané na trhu práce (podle věku, pohlaví, vzdělání, sociálního původu) - problémy přístupu na trh práce pro osoby znevýhodněné díky zdravotnímu stavu - otázky tzv. pozitivní profesní diskriminace (důvody odepírání přístupu ženám, starším a mladistvým osobám k určitým profesím), ryze ženské či mužské dispozice pro výkon určitého povolání 	9.	<p style="text-align: center;">Ov – ekonomická a finanční gramotnost</p> <p style="text-align: center;">PT - OSV - morální rozvoj – hodnoty, postoje (rovnost příležitostí na trhu práce)</p> <p style="text-align: center;">Ov – sociální vztahy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • otázky nezaměstnanosti • profesní reorientace a rekvalifikace 		
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristické rysy osobnosti člověka • různé osobnosti – různé předpoklady pro uplatnění ve světě práce • silné a slabé stránky osobnosti • vlastnosti, vědomosti, dovednosti, schopnosti, hodnoty, zájmy a záliby osobnosti • sebepoznání jako cesta k sebehodnocení • tvorba osobního inventáře vlastností, vědomostí, silných a slabých stránek, schopností, dovedností, zájmů vlastní osobnosti • systém životních hodnot • systém osobních hodnot • hodnocení výkonů ve škole a v zájmové činnosti • základní princip volby profesní orientace • vlivy působící na volbu profesní orientace 	8.	<p>PT - OSV - osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání (osobnost člověka)</p> <p>Ov – osobnost člověka</p> <p>PT - OSV - morální rozvoj – hodnoty, postoje (systém hodnot)</p>
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • druhy informací • zdroje informací • informace důležité pro volbu povolání • informační systém pro volbu povolání (profesní informace a poradenské služby – internet, web portály profesní orientace, Úřady práce a jejich poradenská střediska, jobshopy, ...) 	8.	<p>PT - OSV - morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (využití informací při volbě dalšího vzdělávání)</p> <p>PT – MED – interpretace vztahů mediálních</p>

	<ul style="list-style-type: none"> informační média (letáky, katalogy, prospekty, videozáznamy, počítačové programy, databázové systémy, odborné publikace, veletrhy středních škol, Dny otevřených dveří apod.) možnosti absolventa ZŠ: <ul style="list-style-type: none"> - nabídka vzdělávacích příležitostí - systém středního školství - možnosti dalšího vzdělávání po absolvování střední školy (nadstavbové, pomaturitní studium, systém vysokého školství) 		sdělení a reality PT – MED – kritické čtení a vnímání mediálních souvislostí
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	<ul style="list-style-type: none"> přijímací řízení na střední školy (celý průběh od vyplnění přihlášky po oznámení o výsledku PZ) přihláška na střední školu životopis jako nezbytná součást žádosti o přijetí do zaměstnání a jako důležitý způsob autoprezentace sestavování strukturovaného životopisu odvolací dopis proti rozhodnutí o nepřijetí na SŠ osobní dotazníky pohovory u budoucích zaměstnavatelů (modelové situace) autonabídka na trh práce 	9.	Čj – dotazník, životopis PT – OSV – sociální rozvoj – komunikace (pohovory – modelové situace)

8.25 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk jako Další cizí jazyk také poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Cizí jazyk a jeho osvojování pomáhá snižovat jazykové bariéry, přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců, umožňuje poznávat odlišnosti v kulturních tradicích a ve způsobu života lidí jiných zemí.

Učivo je rozděleno do oblastí:

- receptivní řečové dovednosti
- produktivní řečové dovednosti
- interaktivní řečové dovednosti

Předmět je realizován od sedmého do devátého ročníku v minimální časové dotaci 2 hodiny týdně jako povinně volitelný předmět. Výuka probíhá v kmenové nebo jazykové učebně, dále je možné využívat výukové programy v počítačové učebně.

Německý jazyk

7. – 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Ročník	Přesahy a průřezová témata
Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se s pravidly výslovnosti • upevňuje správné výslovnostní návyky 	<ul style="list-style-type: none"> • německá abeceda • dvojhlásky, přehlasované samohlásky, sch, st, sp, ß • krátké texty • technika čtení • výslovnost a intonace • čtení tiché a hlasité 	7. – 9.	
Rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám	<ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní slovní zásobu • poslouchá s porozuměním krátké projevy učitele i rodilého mluvčího • používá zcela základní fráze 	<ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba k daným tématům: <ul style="list-style-type: none"> - domov, rodina - škola, volný čas a zájmy, záliby - sport - péče o zdraví a lidské tělo - stravování, nákupy - město - oblékání 		
Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje	<ul style="list-style-type: none"> • rozšiřuje základní slovní zásobu • dokáže položit otázku • má osvojeno základní mluvnické učivo 	<ul style="list-style-type: none"> • pokyny, instrukce • otázky a odpovědi • skloňování podstatných jmen • číslovky základní • zájmena osobní a přivlastňovací 		

		<ul style="list-style-type: none"> časování sloves předložky se 3. a 4. pádem 		
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku	<ul style="list-style-type: none"> obohacuje základní slovní zásobu vzhledem k danému textu dokáže využít znalostí z probraného mluvnického učiva uplatňuje logický odhad neznámých výrazů formuluje odpověď pomocí osvojené slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchý text volná reprodukce čteného textu formulace otázek a odpovědí k textu 		
Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v dvojjazyčném slovníku ve slovníku vyhledá slovo v základním tvaru slovo v konkrétním tvaru dokáže převést do tvaru základního slovo v základním tvaru najde ve slovníku nalezené slovo převede do požadovaného mluvnického tvaru rozumí zkratkám ve slovníku 	<ul style="list-style-type: none"> práce se slovníkem práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku 		
Sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů	<ul style="list-style-type: none"> ovládá pravopis tak, aby mohl písemně sdělit základní údaje osvojí si slovní zásobu k daným tématům zvládá mluvnické učivo 	<ul style="list-style-type: none"> témata: <ul style="list-style-type: none"> - rodina - škola - volný čas - úřad 		

	<p>v rozsahu nutném k daným tématům</p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládá správnou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> • skloňování podstatných jmen • přítomný a minulý čas sloves • další základní číslovky 		
<p>Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čte přiměřeně obtížný text • porozumí přiměřeně obtížnému textu, poslechu – promluvě či konverzaci • zvládá jednoduchou konverzaci • pomocí známé slovní zásoby a mluvnických dovedností reprodukuje obsah přečteného článku nebo poslechu 	<ul style="list-style-type: none"> • volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu • dialogy našich a rodilých mluvčích • konverzace na zadaná témata 		
<p>Napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základní gramatické struktury a věty • dokáže vyjádřit vlastní myšlenky • ovládá pravopis osvojených slov 	<ul style="list-style-type: none"> • dopis • vyprávění • popis obrázku • odpověď na sdělení 		
<p>Zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže reagovat v jednoduchých dialogových situacích • rozumí jednoduchému poslouchanému rozhovoru dalších osob 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovor, diskuse na téma: <ul style="list-style-type: none"> - příroda a počasí - cestování a turistika - životní prostředí - realie příslušných jazykových oblastí a České republiky 		

8.26 Ekologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět ekologie je určen pro 6. ročník a v učebním plánu je vymezen hodinou týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě či na školním pozemku.

Vyučovací předmět ekologie:

- je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a zejména s průřezovým tématem Environmentální výchova
- vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a přírodního prostředí
- klade důraz na uvědomění si odpovědnosti dnešní generace za život v budoucnosti
- je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu člověka k hodnotám, které nám přenechaly generace našich předků
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty

Formy realizace předmětu

krátkodobé projekty

prožitkové hry

skupinová práce

badatelská činnost

průzkumy terénu

Vyučovací předmět: Ekologie

6.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • rozumí základním ekologickým pojmům a dovede je používat • dovede dát do souvislosti základní podmínky pro život a jejich ohrožení s dopadem na kvalitu života budoucích generací • umí vysvětlit vznik půd v závislosti na podloží • rozezná půdní druhy , bonitu půd • uvádí příklady nerozumného nakládání s úrodnou půdou ve svém okolí • chápe vzájemnou závislost živých organizmů • seznámí se s negativními vlivy na druhovou pestrost a s jejím dopadem na lidstvo • pozná některé ohrožené druhy a seznámí se s možnostmi ochrany rostlin a živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky života – výukový program „Zelený balíček“ • vzduch – atmosféra, znečištění ovzduší, zdroje znečištění, dopady na přírodu a zdraví • voda – kvantita a kvalita pitné vody na planetě, voda jako strategická surovina budoucnosti • půda – vznik, složení, druhy, ohrožení a dopad na výživu lidstva • biodiverzita – člověk ovlivňuje druhovou rozmanitost, potravní řetězec, ohrožené druhy 	<p>Př- Základní podmínky pro život,druhová pestrost živočichů a rostlin</p> <p>Z - Atmosféra, hydrosféra, pedosféra.</p> <p>PT – EV- Využití ICT, internetu, výukových programů, video „ Zelený balíček“, spolupráce s ek. sdružením Lipka.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • chápe vývoj krajiny jako kombinaci činitelů historických, klimatických, přírodních • seznámí se s vývojem krajiny ve svém regionu • dovede vykreslit původní typ krajiny regionu a její proměnu během staletí • posuzuje negativní vlivy na krajinu: zemědělství, výstavba, znečištění, odpady • vytváří samostatně pozorování ve svém okolí, ve škole, doma za účelem zmírnit dopady nevhodného nakládání s odpady 	<ul style="list-style-type: none"> • urbanizace: naše město – minulost a přítomnost, vývoj krajiny • hluk: hlavní zdroje hluku, různé úrovně hluku, důsledky hluku, jak se bránit proti nadměrnému hluku? • odpady: odpady – rozlišení, recyklace, hospodaření s odpady, třídění odpadů, odpadové hospodářství v našem městě • chemické látky: chemikálie doma, nebezpečný odpad a jeho uložení 	<p>PRO-Krajina a lidé</p>
<ul style="list-style-type: none"> • chápe souvislosti mezi lokálními a globálními problémy • chápe souvislosti mezi ničivou silou člověka a změnami klimatu • dovede posoudit různé zdroje energie, jejich vyčerpatelnost, vliv na prostředí a porovná možnosti hospodaření s nimi • je seznámen s ničivou silou přírody a s možnostmi ochrany proti nim • navrhuje řešení na zmírnění globálních problémů 	<ul style="list-style-type: none"> • globální problémy: změna klimatu, ozónová vrstva, kyselá dešť, nebezpečné jevy v přírodě 	<p>PRO- Den Země</p> <p>PT - MEV -Besedy, filmová představení, ekologické konference</p>

9. Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků

Pravidla hodnocení žáka základní školy se řídí zákonem č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. O základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky a jsou nedílnou součástí školního řádu.

Zásady a cíle základního vzdělávání vycházejí z § 44 a § 2 školského zákona.

Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel vykonává průběžně ve výuce po celý školní rok. Cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, pomocí níž získává informace o tom, jak zvládá danou problematiku, jak dovede použít to, co se naučil, v čem se zlepšil, v čem ještě chybí. Učitel pak získává informaci o naplňování očekávaných školních výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech.

Součástí hodnocení je i sebehodnocení žáků, jejich snaha posoudit svůj výkon vzhledem k vynaloženému úsilí, odkrýt další možnosti a rezervy, pochopit a přijmout, v čem chybovali.

Naší snahou je posilování vnitřní motivace žáka k učení, hodnocení individuálního pokroku bez srovnávání s jeho spolužáky, podporování sebedůvěry.

O klasifikaci informujeme rodiče průběžně, a to formou záznamů v klasických žákovských knížkách a také v žákovských knížkách on-line. Nespornou předností elektronického záznamu známek je vždy aktuálnost, přesný popis hodnocené činnosti a především uvedení procentuální váhy známky.

Zásady hodnocení:

- hodnocení je průběžné, tj. jde o hodnocení dílčích výsledků vzdělávání a dílčích výsledků projevů chování žáků během obou pololetí. Zahrnuje i skupinovou či samostatnou práci, ústní prezentace, schopnost komunikovat, vyjadřovat svůj názor, informace vyhledávat, třídit, propojovat
- hodnocení je celkové, tedy všestranné, hodnotí se míra osvojených vědomostí a dovedností vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v ŠVP a vzhledem k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům
- při hodnocení uplatňuje pedagogický pracovník přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- hodnocení je věcné, jasné, srozumitelné a doložitelné, chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech

Zásady pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem
- při hodnocení se postupuje individuálně dle doporučení poradenského zařízení
- pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy ověřování, které odpovídají schopnostem žáka a při nichž je vliv poruchy na výsledek minimální
- vyučující upřednostňuje ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklad podat lepší výkon
- klasifikaci provázet hodnocením – upřednostňovat pozitivní motivaci, podat návod, jak mezery překonat

- u žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka, odborného posudku a doporučení učitele.

V rámci zásad hodnocení žákova výkonu vymezujeme způsoby hodnocení a stanovujeme kritéria hodnocení (podrobnější rozpracování je součástí školního řádu).

Způsoby hodnocení:

- *hodnocení pomocí známek* dle klasifikační stupnice (viz školní řád)
- *slovní hodnocení* – má pozitivně motivační charakter, obsahuje konkrétní vyjádření toho, co žák v daném předmětu zvládl a v jaké kvalitě (viz školní řád)
- *kombinace známek a slovního hodnocení*
- *výstupní hodnocení* pro žáky, kteří končí povinnou školní docházku, či se hlásí v pátém a sedmém ročníku k přijetí na střední školy

Zaznamenávání hodnocení:

- na 1. stupni průběžně do notýsků a od 3. ročníku do žákovských knížek
- na 2. stupni do ŽK a navíc učitel zapíše známku do elektronické ŽK. Příslušná váha známky je zde vyjádřena i v procentech
- pedagogická dokumentace

Kritéria hodnocení

Jde o soubor kritérií stanovených školou pro jednotlivé způsoby hodnocení žáků ve vzdělávacích oblastech. Dílčí kritéria hodnocení si stanovují na svých schůzkách metodické sdružení pro 1. stupeň a jednotlivé předmětové týmy dle vlastních očekávaných výstupů. Cílem je pak posuzování naplňování klíčových kompetencí.

1. vyučovací předměty s převahou teoretického zaměření:

- jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika
- naplnění školních výstupů
- hodnotí se ucelenost, přesnost a trvalost osvojení, kvalita, rozsah
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů
- kvalita myšlení, samostatnost, tvořivost
- osvojení metod samostatného studia i skupinové práce

2. vyučovací předměty s převahou výchovného zaměření:

- výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova aj.
- hodnotí se stupeň tvořivosti a samostatnosti v projevu
- osvojení potřebných vědomostí a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- přihlíží se k individuálním schopnostem žáků a jejich zdravotnímu stavu

3. vyučovací předměty s převahou praktického zaměření:

- praktické činnosti, základy techniky, domácí nauky aj.
- hodnotí se vztah k práci, praktickým činnostem, kolektivu
- osvojení praktických dovedností a návyků
- aktivita, samostatnost, tvořivost, organizace vlastní práce

- dodržování pravidel bezpečnosti práce
- obsluha a údržba pomůcek, nástrojů, náradí, měřidel
- osvojené dovednosti účinně spolupracovat
- sebehodnocení

4. kritéria pro použití slovního hodnocení:

- osobní pokrok žáka, pedagog porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce
- naplňování očekávaných školních výstupů vzhledem k individuálním schopnostem a možnostem žáka
- hodnocení výsledků ústního i písemného projevu
- aktivní přístup k činnostem, snaha, píle
- přihlíží se k doporučením pedagogicko-psychologických poraden

5. kritéria pro hodnocení ústní prezentace:

- prezentace se věcná, obsahově správná, samostatná
- míra zasahování učitele do prezentace
- žák hovoří plynule, používá bohatých jazykových prostředků
- žák vzbudí a udrží pozornost posluchačů
- žákův projev není monotónní
- využívání didaktické techniky

6. kritéria pro hodnocení skupinové práce:

- splnění očekávaných výstupů, správné vypracování úkolů
- výsledná prezentace úkolu
- vzájemná komunikace a spolupráce ve skupině
- zapojování všech členů skupiny
- celkový dojem z práce skupiny
- sebehodnocení skupiny, její přínos k porozumění problému

7. kritéria pro hodnocení samostatné práce:

- obsahová správnost
- vlastní invence, tvořivost, snaha a píle
- výsledná prezentace
- sebehodnocení

10. Autoevaluace školy

Jde o zhodnocení stavu, tj. získání informací o tom, jak funguje výchovně vzdělávací proces, jak se naplňují výstupy daného školního vzdělávacího programu, jaké je celkové prostředí školy, v němž se výuka realizuje. Tyto informace pak slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozeny kroky vedoucí k zefektivnění výuky a zkvalitnění vzdělávacího programu.

Posuzujeme, jakým způsobem škola plní své úkoly v koncepčním záměru rozvoje, jejich reálnost a stupeň důležitosti. Popisujeme oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a ve kterých je třeba úroveň zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření. Evaluační zpráva posuzuje účinnost opatření z předchozích vlastních hodnocení.

V našem ŠVP jsme vymezili oblasti, cíle, kritéria a časové rozvržení evaluačních činností.

Oblasti autoevaluace	Cíle	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Vzdělávací program	realizace vzdělávacího programu, soulad našeho ŠVP s RVP pro ZV	naplnění školních výstupů ŠVP, dodržování učebních plánů	pedagogická dokumentace, výstupy z vlastní hospitační činnosti, SCIO testy, inspekční zprávy	průběžně, SCIO testy v 2. pololetí
Podmínky ke vzdělávání	dobré materiálně technické zázemí školy, její vybavenost, odborná kvalifikace pedagogů a jejich odborný růst, propagace školy na veřejnosti	materiální, technické a hygienické zázemí školy, kvalifikovaný učitelský tým, účast školy na dění ve městě	SWOT analýza, pozorování, rozhovory, školní vystoupení na veřejnosti, výstavy a prezentace	žakovská vystoupení průběžně, 1 x ročně shrnutí na konci školního roku (výroční zpráva)
Průběh vzdělávání	realizace tematických plánů, naplňování průřezových témat, využívání různých organizačních	používání alternativních postupů a metod, zařazování projektů, mezipředmětové vztahy, sam. a týmová práce, využívání didaktické techniky,	pedagogická dokumentace, hospitace, kontroly tem. plánů, zápisy v TK, rozhovory	průběžně během celého šk. roku

	forem výuky, komunikace ve vyučování, zapojování žáků s SPU	sebehodnocení žáků, individuální přístup		
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči	výchovné a profesní poradenství ve škole, dobrá spolupráce s žáky i rodiči, bezpečné klima ve škole	spolupráce při řešení krizových situací, stížností, zapojení rodičů do dění školy, činnost školní žákovské samosprávy	zprávy výchovné poradkyně a preventistky patologických jevů, zprávy z jednání s rodiči, spolupráce na projektech	běžná komunikace s rodiči, min. 4 setkání s rodiči na třídních schůzkách, hovorové a konzultační hodiny, ankety SCIO pro rodiče, 2 x ročně schůzka školní rady
Výsledky vzdělávání	Vytváření klíčových kompetencí	naplňování školních výstupů a klíčových kompetencí, úspěšnost přijetí žáků na gymnázia a další střední školy, umístění žáků na soutěžích	písemné práce a ústní projevy žáků, evaluační analýzy SCIO aj., srovnávací testy, statistické výsledky, výsledkové listiny soutěží	průběžně srovnávací písemné práce, případně testy Barvy života, SCIO aj., 1 x ročně vyhodnocování prospěchu a soutěží (výroční zpráva),
Řízení školy a personalistika školy	fungující organizační struktura školy, komunikační systém, týmová práce, kvalifikovaný pedagogický sbor, jeho odborný růst	kvalifikovanost pedagogů, účast na DVPP, spolupráce na projektech a mezipředmětových vztazích, klima školy	kontrolní a řídicí systém, organizační řád školy, zpráva o účasti na DVPP, rozhovory, diskuse na pedagogických radách a provozních poradách, schůzky metodického sdružení a předmiotových týmů	4 x ročně pedagogická rada, průběžně pracovní porady vedení, porady s učiteli, 4 x ročně pracovní schůzky metodického sdružení a předmiotových týmů
Úroveň výsledků práce školy vzhledem	efektivita využití lidských a materiálních	plné využití kvalifikace učitelů, využívání audiovizuální	koncepční záměr školy, výroční zpráva o činnosti a	1 x za pět let koncepční záměr školy, 1 x ročně výroční

ek. zdrojům	zdrojů a provozních prostředků	techniky, získání grantů	hospodaření školy	zpráva
--------------------	--------------------------------------	-----------------------------	----------------------	--------

Další zdroje pro vlastní hodnocení:

- písemné podklady (posudky, hodnocení, inspekční zprávy, záznamy z kontrol, auditů...)
- externí zdroje (podněty z jiných organizací...)
- vnější statistické ukazatele (demografické faktory...)

Obsah

1.	Identifikační údaje.....	2
2.	Charakteristika školy.....	3
2.1	Velikost a úplnost školy.....	3
2.2	Vybavení školy.....	3
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	4
2.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	5
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	6
2.6	Školská rada.....	7
2.7	Školní družina.....	7
2.8	Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.....	7
3.	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	11
4.	Výchovné a vzdělávací strategie školy při naplňování klíčových kompetencí..	13
5.	Průřezová témata.....	16
6.	Výchovné a vzdělávací strategie vzdělávacích oblastí.....	31
6.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	31
6.2	Cizí jazyk(anglický, německý).....	33
6.3	Matematika a její aplikace.....	34
6.4	Informační a komunikační technologie.....	36
6.5	Člověk a jeho svět (prvouka, přírodověda, vlastivěda).....	37
6.6	Člověk a společnost (dějepis, občanská výchova, výchova ke zdraví).....	39
6.7	Člověk a příroda (fyzika, chemie, přírodopis, výchova ke zdraví, zeměpis).....	41
6.8	Člověk a příroda (Ekologie).....	43
6.9	Umění a kultura (hudební výchova, výtvarná výchova).....	45
6.10	Člověk a zdraví (výchova ke zdraví, tělesná výchova).....	47
6.11	Člověk a svět práce (pracovní vyučování).....	49
7.	Školní učební plán.....	51
8.	Učební osnovy.....	57
8.1	Český jazyk a literatura pro 1. stupeň.....	57
8.2	Anglický jazyk pro 1. stupeň.....	73
8.3	Matematika pro 1.stupeň.....	78
8.4	Prvouka.....	89
8.5	Přírodověda.....	100
8.6	Vlastivěda.....	106
8.7	Hudební výchova pro 1. stupeň.....	112
8.8	Výtvarná výchova pro 1. stupeň.....	118
8.9	Tělesná výchova pro 1. stupeň.....	124
8.10	Pracovní činnosti pro 1. stupeň.....	138
8.11	Český jazyk a literatura pro 2. stupeň.....	144
8.12	Anglický jazyk pro 2. stupeň.....	166
8.13	Matematika pro 2. stupeň.....	173

8.14	Informatika pro 1. a 2. stupeň	190
8.15	Dějepis	196
8.16	Občanská výchova	216
8.17	Fyzika.....	231
8.18	Chemie	245
8.19	Přírodopis	255
8.20	Zeměpis.....	271
8.21	Výtvarná výchova pro 2. stupeň	294
8.22	Hudební výchova (2. stupeň)	301
8.23	Tělesná výchova pro 2. stupeň.....	305
8.24	Pracovní činnosti (2. stupeň).....	317
8.	- 9. ročník.....	323
8.25	Německý jazyk.....	327
8.26	Ekologie	331
9.	Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků.....	334
10.	Autoevaluace školy	337